

APSTIPRINĀTS
ar Riebiņu novada domes 2012.gada 14.augusta lēmumu Nr.9
(protokols Nr.11)
Riebiņu novada domes priekšsēdētājs

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

_____/Ilmārs Meluškāns

Riebiņu novada teritorijas plānojums (2012. – 2024.)

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Vides pārskats

Pasūtītājs

Riebiņu novada dome

Izpildītājs

SIA "Grupa 93"

Izstrādes gads

2012.g.

APZĪMĒJUMI

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija

IAIN – individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

IVN – ietekmes uz vidi novērtējums

KSS – kanalizācijas sūkņu stacija

NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

NAP - Nacionālais attīstības plāns

NATURA 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija (NATURA 2000)

LR – Latvijas Republika

LVĢMC – VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

RVP – reģionālā vides pārvalde

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

TIAN – teritorija apbūves un izmantošanas noteikumi

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai

VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs

VVD – Vides valsts dienests

SATURS

IEVADS	4
1. Teritorijas plānojuma pamatnostādnes un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	5
1.1. Definētie galvenie mērķi un plānojuma izstrādes pamatprincipi	5
1.2. Teritorijas plānojuma saturs	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	6
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	9
2.2. SIVN process un metodoloģija	9
2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes	10
2.2.1. Dokumentu atbilstība un sasaiste ar citiem likumdošanas dokumentiem	10
2.2.2. Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums	10
2.2.3. Teritorijas plānojuma īstenošanas būtisko ietekmju uz vidi vērtējums	11
2.3. Sabiedrības līdzdalība	12
3. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	14
3.1. Teritorijas raksturojums	14
3.2. Dabas teritorijas un resursi	15
3.2.1. Meži un purvi	15
3.2.2. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes un to meliorācija	15
3.2.3. Virszemes ūdeņi	16
3.2.4. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	18
3.2.5. Ainavas	22
3.2.6. Pazemes ūdeņi, to resursi, ieguve un izmantošana	23
3.2.7. Derīgie izrakteņi	25
3.3. Kultūras pieminekļi un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti	26
3.4. Tūrisma un rekreācijas teritorijas	26
3.5. Vides stāvokļa apraksts	27
3.5.1. Atmosfēras gaisa kvalitāte	27
3.5.2. Trokšņa līmenis	27
3.5.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte	27
3.5.4. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums	29
3.5.5. Pazemes ūdeņu kvalitāte	30
3.5.6. Riska objekti un teritorijas	31
3.5.7. Degradētās teritorijas	33
3.5.8. Atkritumu saimniecība	33
3.6. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	35
4. VIDES STĀVOKĻIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	36
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	40
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	41
6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	41
6.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā	41

6.1.2.	Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas	42
6.2.	Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos	44
7.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	46
7.1.	Plānošanas dokuments un tajā iekļautie risinājumi	46
7.2.	Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums	47
7.2.1.	Vispārējā ietekme	47
7.2.2.	Ietekme uz vides un ainavas kvalitāti degradētajās teritorijās un objektos.....	48
7.2.3.	Ietekme uz apdzīvoto vietu vides kvalitāti.....	48
7.2.4.	Ietekme uz virszemes ūdensobjektu stāvokli.....	49
7.2.5.	Citas iespējamās ietekmes.....	50
7.2.6.	Kopējā ietekme	50
8.	RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI.....	51
9.	IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	52
10.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽAS IETEKMES IZVĒRTĒJUMS ...	52
11.	GALVENIE PAMATPRINCIPI UN METODES NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANĀ	53
12.	VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	54
13.	KOPSAVILKUMS.....	57
	IZMANTOTIE AVOTI.....	60
	Pielikumi	61
1.	pielikums Derīgo izrakteņu atradnes un tajās akceptētie krājumi	61
2.	pielikums Riebiņu novada dižkoki	65
3.	pielikums Kultūras pieminekļi	66
4.	pielikums Bijušo saimniecisko teritoriju, ēku un būvju degradētās teritorijas	68
5.	pielikums Degradētās teritorijas – nerekultivētie derīgo izrakteņu ieguves karjeri	73

IEVADS

Šis Vides pārskats ir sagatavots Riebiņu novada teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam, pamatojoties uz 2012. gada 17. jūlija Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu Nr.19 par Vides pārskatu, kuru teritorijas plānojuma izstrādātāji bija sagatavojuši teritorijas plānojuma galīgajai redakcijai (apstiprināta ar Riebiņu novada domes 2012. gada 12. jūnija sēdes lēmumu (protokols Nr. 1, 2#). Teritorijas plānojums ir izstrādāts Riebiņu novada pašvaldības administratīvajai teritorijai.

Riebiņu novada plānojuma 2012. – 2024.g. izstrādes mērķis ir nodrošināt novada attīstības programmas projektā noteiktās vīzijas 2030. gadam, kā arī ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības prioritāšu ieviešanu. Teritorijas plānojumā rakstveidā un grafiski ir attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi 12 gadu perspektīvā. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Vides pārskats ir sagatavots ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros, kurš tiek veikts pamatojoties uz 2011. gada 07. jūlija Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 43, kas pieņemts izvērtējot plānošanas dokumenta atbilstību LR likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta 3. daļas un 23.². panta nosacījumiem.

Vides pārskata izstrādes mērķis ir novērtēt teritorijas plānojuma iespējamo ietekmi uz vidi un pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Par Vides pārskatu ir saņemts Vides pārraudzības valsts birojs atzinums (atzinums Nr.19 no 17.07.2012.), skatīt <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi>.

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Definētie galvenie mērķi un plānojuma izstrādes pamatprincipi

Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam ir izstrādāts vienlaikus ar novada attīstības programmu 2012. – 2018.g.. Teritorijas plānojuma mērķis ir nodrošināt šajā programmā (pašlaik tās projektā) noteiktās vīzijas 2030. gadam, kā arī ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības prioritāšu sasniegšanu. Programmā ir noteikta novada vīzija "Riebiņu novads 2030. gadā ir viegli sasniedzama, ģimenei draudzīga un pieejama dzīves vieta", saistībā ar teritorijas izmantošanu noteikti divi stratēģiskie mērķi "Unikāli pievilcīga, Latgales lauku tradīcijās un modernajās tehnoloģijās balstīta dzīves vide" un "Dažādotas lauku ekonomiskās aktivitātes", ilgtermiņa prioritātes - "Jaunās tehnoloģijas un mobilitāte" un "Jaunu nodarbjū un inovāciju veicināšana uzņēmējdarbībā, pievienotās vērtības radīšana", vidējā termiņa prioritātes "Kvalitatīva dzīves vides pamata infrastruktūras izveide" un "Daudzveidīga ekonomiskā aktivitāte, ienākumu radīšana". Teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi noteikti saistībā ar programmā plānotās rīcības "Tūrisma attīstība" ieviešanu.

Teritorijas plānojums izstrādāts arī ar mērķi noteikt Riebiņu novada plānoto (atļauto) izmantošanu atbilstoši valstī pašlaik izstrādes stadijā esošajai klasifikācijai. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN) attiecas uz visu Riebiņu novada administratīvo teritoriju un ir saistoši visām fiziskām un juridiskām personām – nekustamā īpašuma īpašniekiem, lietotājiem un nomniekiem, veicot būvniecību, saimniecisko darbību un zemes vienību veidošanu.

Teritorijas plānojuma izstrādē ievēroti sekojoši principi:

- Pēctecība - nodrošinot, ka jaunajā plānojumā tiek pārmantoti tādi esošo novada teritoriālo daļu un Riebiņu novada plānojuma risinājumi, kuru pamatojums nav mainījies, tos integrējot šajā teritorijas plānojumā;
- Daudzveidība - nodrošinot, ka plānojuma izstrādē ir ņemta vērā dabas, kultūrvides un saimnieciskās darbības daudzveidība un sniedzot līdzvērtīgas iespējas novada teritoriālo daļu attīstībai;
- Elastīgums - nosakot elastīgākus noteikumus lauksaimniecības un meža zemju, kā arī derīgo izrakteņu izmantošanai.

Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas noteikšanā ievēroti šādi principi:

- Lauksaimniecībā izmantojamām zemēm netiek ierobežotas iespējas izmantot citos izmantošanas veidos (viensētu tipa apbūvei, apbūvei tūrisma un rekreācijas objektu izveidei, apmežošanai, dīķsaimniecību izveidei) cik tālu tas nav pretrunā ar augstākstāvošo normatīvo aktu prasībām un nepasliktina LIZ izmantošanas iespējas blakusesošos nekustamajos īpašumos.
- Mežu resursu izmantošanai plānojums nenosaka papildus nosacījumus meža nozares normatīvajos aktos ietvertajiem nosacījumiem.
- Sociālās infrastruktūras un pakalpojumu objektu koncentrēšana esošajās apdzīvotajās vietās.
- Ar ražošanu saistītu objektu attīstībai primāri izmantojamas ar esošajiem ražošanas objektiem saistītās teritorijas un līdzšinējā laikā izmantotās saimniecisko objektu (darbnīcas, fermas) teritorijas, tās atbilstoši rekonstruējot un nepieciešamības gadījumā paplašinot.
- Tūrisma attīstības iespējas: Rušonas pagasta teritorija ar 32 ezeriem ir nozīmīgākais rekreatīvais resurss novadā. Salmeja, Kučera, Feimaņu, Eikša, Jašas, Kategrades, Bicānu, Rušonas un Zolvas ezeru apkārtnē paredzētas tūrisma un rekreācijas objektu attīstībai.

Izstrādājot teritorijas plānojumu, ir ņemti vērā nacionāla, plānošanas reģiona un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumenti un pamatnostādnes, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju - aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers" un dabas lieguma "Jašas-Bicānu ezers" dabas aizsardzības plānu un normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi, kā arī vides aizsardzības speciālistu un institūciju ieteikumi.

1.2. Teritorijas plānojuma saturs

Riebiņu novada teritorijas plānojums strukturēts šādās daļās:

- Paskaidrojuma raksts,
- Grafiskā daļa,
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi,

Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi

Plānojuma galvenā daļa nosaka prasības teritorijas izmantošanai, apbūvei un nekustamo īpašumu izmantošanai Riebiņu novada administratīvajā teritorijā. Šīs prasības ir iekļautas teritorijas izmantošanas un apbūves pašvaldības saistošajos noteikumos. TIAN nosaka prasības visai Riebiņu novada teritorijas izmantošanai un apbūvei saskaņā ar Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gada grafiskās daļas kartēm „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” un „Galvenās aizsargjoslas un citi apgrūtinājumi”.

Paskaidrojuma rakstam, topogrāfiskajai kartei, esošās izmantošanas kartei un tematiskajām kartēm ir informatīvs raksturs. Paskaidrojuma rakstā raksturota esošā teritorijas izmantošana un sniegts turpmākās izmantošanas risinājumu pamatojums.

Grafiskā daļa papildina paskaidrojuma raksta informāciju un nosaka plānotās izmantošanas zonas, aizsargjoslas (lielākas par 10 m). Grafiskā daļa izstrādāta uz 2011. gadā Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavotās topogrāfiskās kartes ar mērogu 1:10 000 LKS-92 koordinātu sistēmā.

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ievērojamu daļu teritorijas plānojumā apskatīto aspektu nosaka augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – nacionālie un reģiona plānošanas dokumenti, kā arī spēkā esošie Riebiņu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

Novada teritorijas plānojuma izstrāde ir saistīta ar Riebiņu novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam noteikto mērķu īstenošanu. Tā nosaka novada attīstības vīziju, mērķus, prioritātes un rīcības jauno tehnoloģiju un inovāciju, kvalitatīvas dzīves vides, tūrisma attīstības un efektīvas novada pārvaldības ieviešanā.

Pamatojoties uz Riebiņu novada teritorijas transportģeogrāfisko novietojumu, sociāli ekonomisko situāciju un attīstības tendences nosaka to, ka teritorijas plānojumā ir ietverami saimniecisko aktivitāti veicinoši nosacījumi un jānodrošina teritorijas daudzfunkcionālas izmantošanas iespējas.

Teritorijas plānojuma izstrāde ir saistīta ar vairākiem plānošanas dokumentiem. Tajos iekļautie galvenie mērķi un pamatnostādnes īsi raksturotas turpmāk šajā nodaļā.

Reģionālās politikas pamatnostādnes nosaka valsts reģionālo politiku turpmākajiem 10 gadiem definējot valsts reģionālās politikas galvenos principus, mērķus, prioritātes un rīcības virzienus. Pamatnostādnēs izvirzīti šādi mērķi:

- 1) Latvijas un tās reģionu attīstības līmeņa tuvināšana Eiropas valstu līmenim. Latvijas un tās reģionu konkurētspējas pieaugums pārējo Eiropas Savienības reģionu vidū;
- 2) līdztvērīgu dzīves, darba un vides apstākļu nodrošināšana valsts iedzīvotājiem visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību;
- 3) līdztvērīgu uzņēmējdarbības priekšnoteikumu radīšana visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības politikas īstenošanas pamatā ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (LIAS), kas izstrādāta laika periodam līdz 2030. gadam. LIAS tika apstiprināta Saeimā 2010. gada 10. jūnijā, un

LIAS kļūs par valsts galveno plānošanas instrumentu ar likuma spēku. Visi turpmāk izstrādājami stratēģiskās un attīstības plānošanas dokumenti tiks veidoti saskaņā ar šīs stratēģijas noteiktajiem virzieniem un prioritātēm.

LIAS izstrādē tiks izmantota kapitālu pieeja ilgtspējībai. Stratēģijas uzdevums ir atrast veidu, kā mums pārdomāti lietot savu kapitālu jeb nacionālo bagātību, lai nākamajām paaudzēm to nodotu nenoplicinātu un pavairotu. Dabas resursi, vieta, cilvēki un zināšanas tiek uzsvērti kā nozīmīgs kapitāls attīstībai. Latvijas ilgtspējīgas stratēģijas kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas kapitālu, tostarp vietas un telpas, produktivitātes kāpināšana, lai atbildētu uz globālo tendenču izaicinājumiem.

Nacionālais attīstības plāns (NAP) ir Latvijas sociālekonomiskās attīstības stratēģiskās plānošanas dokuments laika posmam no 2007. – 2013. gadam. Tas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam. NAP izvirza Latvijas izaugsmes modeli „Cilvēks pirmajā vietā” un mērķi dzīves kvalitātes uzlabošanai. NAP mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas palielināšanos Eiropas Savienībā. NAP izvirza Latvijas attīstības stratēģisko mērķi un nosaka galvenos rīcības virzienus, kas spēs nodrošināt stabilu valsts un sabiedrības izaugsmi.

NAP uzdevums ir:

- koncentrēt sabiedrības uzmanību uz vienotu mērķi;
- nodrošināt darbību koordināciju un sabalansētību;
- finanšu līdzekļu mērķtiecīgu novirzīšanu valsts attīstības mērķu sasniegšanai un tam nepieciešamo priekšnosacījumu radīšanai.

Nacionālajā stratēģiskajā ietvardokumentā 2007. – 2013.gadam, kas veidots kā stratēģisks plānošanas dokuments Eiropas Savienības fondu finansējuma mērķtiecīgai apguvei, ir noteiktas 3 tematiskās asis:

- cilvēku resursu attīstība un efektīva izmantošana;
- konkurētspējas palielināšana un virzība uz zināšanu ietilpīgu ekonomiku;
- publisko pakalpojumu un infrastruktūras uzlabojumi kā priekšnoteikums valsts un tās teritorijas līdzsvarotai attīstībai.

Katrai no tām ir pakārtota darbības programma, kas pieskaņota atbilstošajiem ES fondiem:

- Cilvēkresursi un nodarbinātība (Eiropas Sociālā fonda darbības programma), kas ietver nodarbinātības veicināšanu, izglītības attīstību, sociālo iekļaušanu, administratīvās kapacitātes stiprināšanu un labāka regulējuma principu ieviešanu valsts pārvaldē;
- Uzņēmējdarbība un inovācijas (Eiropas Reģionālās attīstības fonda darbības programma), kas ietver inovāciju un zinātnes potenciāla attīstību un uzņēmējdarbības veicināšanu;
- Infrastruktūra un pakalpojumi (Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda darbības programma), kas ietver transporta, vides, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju, sociālās infrastruktūras, kultūras un tūrisma, policentriskai attīstībai svarīgāko infrastruktūras elementu attīstību.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g izstrāde ir saistīta ar Latgales reģiona plānošanas dokumentiem: Latgales stratēģiju 2030.g. un Latgales programmu. 2010. – 2017. gadam.

Latgales stratēģija 2030. Tajā reģiona attīstībai izvirzīts galvenais mērķis radīt ienākumus visiem Latgales reģiona iedzīvotājiem, kā arī noteikti šādi apakšmērķi:

- Konkurētspējas saglabāšana, salīdzinot ar Skandināviju un Eiropas Savienības valstīm.
- Līdz 2020. gadam stratēģijas mērķis ir dubultot vidējās algas līmeni.
- Ārējās migrācijas un iedzīvotāju skaita samazināšanās apturēšana. Līdz 2035. gadam reģiona iedzīvotāju skaits ir jānotur lielāks ar 300 000 iedzīvotājiem

Stratēģijas galvenais mērķis radīt ienākumus visiem Latgales reģiona iedzīvotājiem, ir sasniedzams attīstīt šādus stratēģiskos virzienus "prasmes", "savienojamība", "pārvaldība" un "efektīvi uzņēmumi".

Plānoti 3 ieviešanas etapi: 2010. – 2014.g.- sagatavošanās, 2014. –2020.g. - aktīvas ieviešanas periods un 2020+ - izvērtējums un jaunu mērķu noteikšana.

Stratēģijas ieviešanai noteiktas 12 darbības programmas: "Fonds", "Pārtika", "Pierobeža" "Skola+", "Daugavpils" "Pasākumi", "Sociāli atbildīgā Latgale", "Savienojumi", "Attīstības centru tīkls", "Ezeri", "Novadu programma" un "Zaļā ekonomika".

Latgales programma 2010. – 2017.g. ir Latgales plānošanas reģiona vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Programmā izvirzītie mērķi 2017.gadam un pasākumi vērsti uz pakāpenisku Latgales stratēģijā 2030 noteikto mērķu sasniegšanu un vienlaikus arī uz iekļaušanos Latvijas un Eiropas Savienības ilgtermiņa attīstības politiskajās nostādņēs.

Latgales attīstības programma 2010-2017.gadam sastāv no divpadsmit darbības programmām. Vairākas no tām ir aktuālas arī Riebiņu novadā un saistītas ar teritorijas plānojuma risinājumiem:

- "Latgale ID" - programma ražošanas attīstībai Latgalē, uzņēmumu atbalsta programma
- "Pārtika" - Reģiona ekonomikas programma – zemnieku, lauksaimniecības pārstrādes uzņēmumu, augstskolu, pašvaldību, profesionālo skolu un saistīto nozaru apvienojošs ietvars nodarbinātības un reģiona ienākumu paaugstināšanai
- "Skola+" - Lauku pakalpojumu un sociālo tīklu programma
- "Savienojumi" - Autoceļu transporta un sakaru infrastruktūras attīstības programma
- "Ezeri" – Programma dabas resursu izmantošanai, aizsardzības un tūrisma attīstībai
- "Novadu programma"- Reģiona programma novadu centru atbalstam
- "Zaļā ekonomika" - Alternatīvie enerģijas veidi, videi draudzīgas ražošanas un apsaimniekošanas modeļi.

Lai aizsargātu un atbilstoši izveidošanas mērķiem apsaimniekotu īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *NATURA 2000*, tiek izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Riebiņu novadā divām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – aizsargājamo ainavu apvidum "Kaučers" un dabas liegumiem "Jašas-Bicānu ezers" ir izstrādāti un apstiprināti dabas aizsardzības plāni. Dabas aizsardzības plānu uzdevums ir saskaņot dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas, reģiona attīstības un citas saistītās rīcības, nodrošinot ĪADT vērtību saglabāšanu. Tajos ietvertie apsaimniekošanas pasākumi ir integrējami Riebiņu novada teritorijas izmantošanas plānošanā.

Atkritumu apsaimniekošanu Riebiņu novadā veic saskaņā ar „Dienvidlatgales atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. – 2013. gadam”. Atbilstoši šim plānam novadā plānojams, ka sadzīves atkritumi no novada teritorijas tiks apglabāti reģionālajā atkritumu poligonā "Demene" Demenes pagastā. Svarīgākie uzdevumi atkritumu apsaimniekošanā novadā ir sadzīves atkritumu konteineru pieejamības nodrošināšanu novada iedzīvotājiem, dalītās atkritumu savākšanas sistēmas ieviešana un bīstamo sadzīves atkritumu savākšanas nodrošināšana valsts bīstamo atkritumu savākšanas sistēmas ietvaros.

¹ Apstiprināts Ministru kabinetā 2007. gada 07. jūlijā ar rīkojumu Nr. 353

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumam, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija. Likumdošanas prasības paredz SIVN (turpmāk tekstā SIVN) procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi. Tas ir īpaši nepieciešams plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*), kas lielā mērā attiecas arī uz Riebiņu novada teritorijas plānojumu. SIVN procesā ir svarīgi identificēt ietekmi uz vidi un dabas resursiem, kas saistīti ar plānošanas dokumenta īstenošanu.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Riebiņu novada teritorijas plānojumā. Ja šos aspektus nav iespējams iestrādāt pašā plānošanas dokumentā, tad ir jāpanāk, lai šie aspekti tiktu ievēroti izstrādājot detālplānojumus, izvērtējot būvniecības ieceres vai pirms būvniecības uzsākšanas izpildot dažādus priekšnosacījumus, lai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu u.tml.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

2.2. SIVN process un metodoloģija

Politikas plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi izvērtējums ir vērsts uz plānošanas dokumentu satura optimizēšanu un vides aspektu integrāciju tajos.

Līdz ar to SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Teritorijas plānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības principi un ilgtspējīgas attīstības, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

- *Integrācija* – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.
- *Piesardzības princips* – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

- *Starppaaudžu taisnīgums* – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jā vairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.
- *Alternatīvu izvērtēšana* – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti.
- *Pārskatāmība* – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publicēšana.

Vērtējuma veikšanā izmantotā pieeja ir balstīta veicot salīdzinošu analīzi par teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu 2012. – 2024. gadam ar teritorijas līdzšinējā plānojumā atļauto izmantošanu, kā arī ņemot vērā esošās situācijas analīzi.

2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes

Vides pārskats balstās uz Riebiņu novada teritorijas plānojumā 2012. – 2024. gadam iekļauto mērķu, zonējumu un plānoto pasākumu īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu, kā arī vērtējuma par plānošanas dokumenta atbilstību starptautiskajiem un nacionālajiem vides politikas mērķiem. Vides pārskata izstrādes procesā tika izmantotas dažādas metodes datu iegūšanai un analīzei. Kopumā vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus būtiskākos etapus:

2.2.1. Dokumentu atbilstība un sasaiste ar citiem likumdošanas dokumentiem

Izstrādājot un ieviešot teritorijas plānojumu ir būtiski, lai iespēju robežās tiktu ievērotas citos nacionālos, reģionālos un sektoru plānošanas dokumentos izvirzītās prasības un paredzētie pasākumi.

2.2.2. Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums

Vide ietver ļoti plašu jautājumu loku, tādēļ nepieciešams noteikt Teritorijas plānojuma kontekstā būtiskākos vides aspektus, un identificēt pasākumus, kam ir būtiskākā ietekme uz vidi. Lai to izdarītu, ir izveidots, tā saucamais, nulles scenārijs. Tas apraksta tendences Riebiņu novada attīstībā un to ietekmi uz vidi, kā arī vides kvalitāti, galvenās slodzes un to radītās sekas. Apkopota pieejamā pamatinformācija par vides stāvokli Riebiņu novadā, tādējādi veicot sākotnējo novērtējumu un identificējot būtiskos vides aspektus, kas saistīti ar plānošanas dokumentu.

SIVN veikšanai izmantota publiski pieejama informācija – publiski gada pārskati, indikatori, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, kā arī Teritorijas plānojuma izstrādes procesā iegūta informācija par esošā stāvokļa novērtējumu. Informācija par vides resursiem un vides kvalitātes novērtējumu un tendences tiek izmantotas bāzes scenārija veidošanā. Vides pārskata ierobežotā apjoma dēļ pārskatā ir iekļauts kopsavilkums par vides stāvokļa raksturojumu un būtiskākajiem rādītājiem, kas raksturo vides kvalitāti, tendences un slodzes uz vides kvalitāti un dabas resursiem.

Balstoties uz šajā etapā iegūto informāciju, tiek sagatavota vides pārskata sadaļa par iespējamām izmaiņām un būtiskiem vides aspektiem situācijā, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb t.s. nulles scenārijs.

2.2.3. Teritorijas plānojuma īstenošanas būtisko ietekmju uz vidi vērtējums

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam īstenošanas potenciālās ietekmes uz vidi izvērtējums veidots no vairākiem elementiem:

- Esošās situācijas analīzes un novērtējuma saistībā ar teritorijas attīstību;
- Vērtējums par teritorijas plānojuma izstrādē izmantoto pieeju un principiem;
- Vispārīgs vērtējums par teritorijas atļauto izmantošanu, kas noteikta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un identificētas teritorijām, kuras ietekmēs šī teritorijas plānojuma risinājumi;
- Detalizēts vērtējums par sagaidāmo būtisko ietekmi uz novada teritorijām un tām funkcionālajām zonām, kuras ietekmēs šī teritorijas plānojuma risinājumi, tajā noteikto plānoto atļauto izmantošanu, balstoties uz teritorijas zonējumiem un izmaiņām teritorijas atļautajā izmantošanā salīdzinot plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu ar līdzšinējo teritorijas plānojumu, kā arī ņemot vērā pašreizējo teritorijas izmantošanu.

SIVN process tiek organizēts tā, lai identificētu gan pozitīvās, gan negatīvās ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes. Tiek izmantota informācija, ko sniedz nulles scenārijs, kā arī balstoties uz teritorijas plānojumā iekļauto informāciju un esošās situācijas analīzi, tiek prognozētas sagaidāmās ietekmes. Iespēju robežās SIVN tiek arī sniegti priekšlikumi, kādu pasākumu īstenošana no vides aizsardzības viedokļa būtu nozīmīga.

Attiecībā uz negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai mazināšanu un pozitīvo ietekmju pastiprināšanu, nepieciešams ņemt vērā teritorijas plānojuma ieviešanas mehānismu. Sagatavojot priekšlikumus teritorijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums.

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta vairākos SIVN etapos:

- Analizējot esošo vides stāvokli un veicot tā novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar teritorijas plānojuma izstrādi;
- Organizējot teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam 1. redakcijas Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmes;
- Iestrādājot sabiedrības pārstāvju, institūciju un pašvaldības struktūrvienību speciālistu komentārus Vides pārskata projektā – ņemot vērā plānošanas dokumenta un tā SIVN Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus par Vides pārskata projektu un teritorijas plānojuma 1. redakciju un
- Iestrādājot Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus Vides pārskata gala redakcijā – ņemot vērā VPVB atzinumā iekļautās rekomendācijas.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam 1.redakcijas un tā ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tika veikta pamatojoties uz Riebiņu novada domes 2011.gada 8.novembra sēdes lēmumu Nr.2 (protokols Nr.17) par šo dokumentu sabiedrisko apspriešanu.

Sabiedriskās apspriešanas termiņš bija noteikts no 2011.gada 24.novembra līdz 2012.gada 19. janvārim. Ar plānošanas dokumentiem - Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam 1.redakciju un Vides pārskata projektu varēja iepazīties iepriekšminētajā termiņā Riebiņu novada mājas lapā internetā www.riebini.lv vai Riebiņu novada domes pagastu pārvaldēs, kā arī Riebiņu novada domes Attīstības un plānošanas daļā, Saules iela 8, Riebiņi, Riebiņu novads, darba dienās (izņemot piektdienas) no plkst. 9.00 līdz 16.00 un izstrādātāja mājas lapā www.grupa93.lv/riebini.

Teritorijas plānojuma 1. redakcijas un SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika 2012.gada 10.janvārī, plkst.10.00 Sīļukalna pagasta pārvaldē, Latgales iela 3a, Sīļukalnā, 10.janvārī, plkst.14.00 Stabulnieku pagasta pārvaldē, Skolas iela 3, Stabulniekos, 11.janvārī plkst. 10.00 Galēnu pagasta pārvaldē, Liepu ielā, Galēnos; 11.janvārī plkst. 14.00 Silajāņu pagasta pārvaldē, Miera iela 1, Silajāņos; 12.janvārī plkst. 10.00 Rušonas pagasta pārvaldē, Liepu iela 5a, Kastīrē un 12.janvārī plkst. 14.00 Riebiņu novada domē, Saules ielā 8, Riebiņos.

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes sabiedrības pārstāvji bija aicināti iesniegt no 2011.gada 24.novembra līdz 2012.gada 19. janvārim, Riebiņu novada domē, Saules ielā 8, Riebiņi, Riebiņu novads, LV -5326 vai elektroniski pa e - pastu riebini@riebini.lv.

Vides pārskata projekta komentāru un priekšlikumu saņemšanai tika nosūtīts atzinumu saņemšanai no šādām institūcijām²:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošajai struktūrvienībai;
- Latgales plānošanas reģiona administrācijai.

No visām iepriekšminētajām institūcijām ir saņemtas atsauksmes ar komentāriem un priekšlikumiem, Latgales plānošanas reģiona atsauksme neietvēra priekšlikumus Vides pārskata pilnveidošanai.

Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā no iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām, citām sabiedrības grupām un interesentiem par Vides pārskata projekta saturu rakstiski priekšlikumi un komentāri netika saņemti, par teritorijas plānojuma risinājumiem – saņemts 1 priekšlikums, tā vērtējums iekļauts šajā Vides pārskatā.

Saņemtie priekšlikumi par teritorijas plānojuma 1.redakcijas saturu un informācija pa to iestrādi plānojumā ir apkopoti "Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi un sabiedrības līdzdalību", no institūcijām saņemto

² Atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 2011. gada 07. jūlija vēstulē Nr.7-02/805 noteiktajam

priekšlikumu un komentāru izklāsts attiecībā uz Vides pārskatu, to izvērtējums un informācija par iekļaušanu Vides pārskatā ir sniegti “ Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam SIVN Pārskats par Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu”, kas ir atsevišķs dokuments un kopā ar Vides pārskata projektu tika iesniegts Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma saņemšanai.

Par Vides pārskatu ir saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums (atzinums Nr.19 no 17.07.2012.), skatīt <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi>.

3. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

3.1. Teritorijas raksturojums

Riebiņu novads izvietojas Latgales augstienē (Rušonas un Silajāņu pagasts, daļa Riebiņu un Galēnu pagasta) un Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā (Sīlukalna un Stabulnieku pagasts, daļa Galēnu un Riebiņu pagasta). Latgales augstieni veido Feimaņu morēnpaguraine un Maltas pazeminājums, kas R, Z un ZA nogāze robežojas ar Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumu un Mudavas zemieni.³ Latgales augstienē ir izteikti pauguraina **reljefa** lielforma, kuras pamatā ir neviendabīgs subkvartārās virsas pacēlums. Bet Austrumlatvijas zemienei raksturīgs viļņoti un plakani līdzenumi. Reljefs ir saposmots ar dažādas formas un augstumu pauguriem un pauguru grēdām, kuras mijas ar atsevišķiem nelieliem līdzenuma iecirkņiem. Lielākās ieplakas aizņem ezeri, bet novada ziemeļu daļā – purvi un mitraines.

Riebiņu novada teritorijā reljefs ir līdzens vai lēzeni viļņots, virs līdzenuma vietām paceļas zemi (4 – 5 vai nedaudz vairāk m) lēzeni, pārsvarā garenas formas pauguri. Plašos pazeminājumus aizņem purvi vai ezeri. Līdzenuma lielākajā daļā virsmas absolūtās atzīmes ir vidēji 100 m v.j.l. Virzienā uz Dienvidrietumiem augstuma atzīmes pieaug līdz 110 – 115 m v.j.l. Riebiņu novada DA daļā. Absolūtie augstumi pieaug Austrumu un Dienvidaustrumu virzienā no 120 m v.j.l. tās nomalē, vidusdaļā 150 – 155 m un 170 – 180 m (dažviet līdz 190 – 195m). Kankuļu karjerā Rušonas pagastā atrodas maksimālā novada augstuma atzīme – 195,4 m v.j.l.⁴

Starppauguru ieplakām bieži nav dabiska notece, kas novadā veicina mitru un pārmitru teritoriju veidošanos un pārpurvošanās procesus.

Riebiņu novada **ģeoloģisko uzbūvi** un attīstības īpatnības, līdzīgi kā pārējā Latvijas teritorijā, nosaka tās ģeogrāfiskais novietojums uz Austrumeiropas platformas ziemeļu daļas. Teritorijas vertikālā ģeoloģiskā griezumā izdalāmas divas galvenās sastāvdaļas: kristālisko pamatklintājs un nogulumiežu sega. Pamatklintāju veido Arhaja un Protozoja ērās veidojušies granīti un gneisi. Pamatklintāju klāj pamatiežu slānis, kurš sastāv no augšdevona karbonātiežiem. Pamatiežu virsmu novada Z daļā veido augšdevona Pļaviņu svītas dolomīti un dolomītmerģeļi ar mālu starpkārtām, novada vidusdaļā – Gaujas – Amatas svītas smilšakmeņi un aleiolīti. To virsmas augstums pārsvarā ir 100- 120 m v.j.l., bet dienvidrietumu stūrī tas pazeminās līdz 60 - 80 m v.j.l. Pamatiežu slānis zemes virspusē neatsedzas. Tos klāj kvartāra nogulumu sega, galvenokārt glaciģēnie un fluvioglaciālie, retāk limnoglaciālie nogulumi. Kvartāra nogulumu segas biežums mainās no 10 – 15 metru līdz vairākiem desmitiem metru. Pļaviņu svītas dolomītu klātbūtne pamatiežos novada Z daļā nosaka to, ka tajā var veidoties slēgtas pazemes karsta formas (kavernes un dobumi).

Lielākā daļa Riebiņu novada teritorijas atrodas Latgales augstienē Feimaņu paugurainē, kur augšējo kvartāra nogulumu kārtu veido morēnās smilšmāls un mālsmilts. Šie nogulumi ir ūdeni vāji caurlaidīgi, bet atkarībā no smilts un grants daudzuma tajos, ūdenscaurlaidība palielinās. Ledāju kušanas ūdeņu veidotie nogulumi jeb fluvioglaciālie nogulumi (dažāda raupjuma smilts, grants un smilts – grants materiāls) sastopami Latgales augstienes Rietumu nogāzē posmā Riebiņi – Preiļi – Pelēči, kur tie veido 2 – 2,5 km platu joslu. Otrs lielākais fluvioglaciālo nogulumu izplatības iecirknis atrodas Cirīšu un Rušona ezera apkārtnē. Šajās teritorijās izvietotas lielākās novada derīgo izrakteņu atradnes – Riebiņu, Rušonas un Stabulnieku pagastos. Maltas pazeminājumā, kas aptuveni sakrīt ar Galēnu un Stabulnieku pagastu teritorijām, Kvartāra nogulumu segu veido glaciģēnie (smilšmāls un mālsmilts), fluvioglaciālie (grants un smilts) un vietām arī limnoglaciālie (smalka smilts un aleirīts) nogulumi. Kvartāra segas biežums palielinās virzienā no ziemeļrietumiem uz dienvidaustrumiem.⁵

Paugurainā reljefā raksturīga liela **augšņu** tipu daudzveidība, pārsvarā vidēji vai vāji podzolētās un erodētās velēnu podzolaugšnes, pazeminājumos – glejotās un pat purva augšnes. Izplatītas vidēji iekultivētas, vāji un vidēji erodētās velēnu podzolaugšnes, ko ūdensšķirtnu rajonos nomaina velēnu glejaugšnes un purvu augšnes. Eolajos smiltajos un senajās deltās tipiskās podzolaugšnes un stipri erodētās velēnu podzolaugšnes.

Riebiņu novads ietilpst Dienvidaustrumlatvijas klimatiskajā rajonā. **Klimats** novada teritorijā ir kontinentālākais Latvijā, ar aukstu ziemu un noturīgu sniega segu. Arktiskās kontinentālās ZA vēju nestās

³ Turlajs, J. 2009. Latvijas fiziogeogrāfiskā rajonēšana. Latvijas ģeogrāfijas atlants. Rīga. Karšu izdevniecība „Jāņa sēta”

⁴ Turlajs, J. 2009. Latvijas ģeogrāfijas atlants. Rīga. Karšu izdevniecība „Jāņa sēta”

⁵ Brangulis A.J., Kuršs V., Misāns J., Stinkulis Ģ. 1998. Latvijas ģeoloģija. Rīga, VĢD.

gaisa masas skar Riebiņu novada teritoriju, tāpēc ziemās nereti tas rada temperatūras pazemināšanos līdz pat -30°C (vidējā gaisa temperatūra -7°C), bet vēlu pavasarī un agri rudenī salnas. Vasarā pārsvarā valda tropiskās kontinentālās gaisa masas, tās atplūst no Vidusāzijas. Tad ir ilgstoši sauss un karsts laiks, gaisa temperatūra mēdz pārsniegt $+30^{\circ}\text{C}$ (vidējā gaisa temperatūra $+19^{\circ}\text{C}$).

Nokrišņi iespējami bieži (175 – 185 mm gadā). Tie biežāk ir rudenī un ziemā, retāk pavasarī un vasaras sākumā. Vasarā tie ir intensīvāki un var nolīst līdz 60 – 80mm, Feimaņu paugurainē vidēji gadā nolīst līdz 100 mm. Ziemā nokrišņi ir ilgstošāki. Sniega sega var sasniegt 30 – 60cm biezumu. Dienu skaits ar pastāvīgu sniega segu svārstās no 100 – 110 dienām. Augsnes sasalums sasniedz 60 cm, ļoti bargās ziemās 100 – 150 cm dziļumā⁶.

Riebiņu novads pēc agroklīmatiskā dalījuma ietilpst mitrajā kontinentālajā agroklīmatiskā rajona mēreni siltajā (Austrumlatvijas zemienes) apakšrajonā un siltajā apakšrajonā (Latgales augstiene).

Novada **hidrogrāfisko tīklu** veido Daugavas upju baseina apgabala upes Malta, Feimanka, Oša, Malmute un Sauna, šo upju pietekas, kā arī novada 32 ezeri un meliorācijas sistēmas, kas nodrošina virszemes ūdeņu noteci novadā. Nozīmīgākie no ezeriem ir Rušona ezers, Zolvas (Zalvas) ezers, Salmejs un Jāsezers. Detalizētāku informāciju par virszemes ūdeņiem skatīt 3.2.3. nodaļā.

3.2. Dabas teritorijas un resursi

3.2.1. Meži un purvi

Meža teritorijas Riebiņu novadā aizņem 32,7% no kopējās novada teritorijas jeb 20538,7 ha. Visvairāk mežu teritorijas ir Rušonas pagastā – 8208,5 ha, bet vismazāk Stabulnieku pagastā – 1709,2 ha.⁷

Saskaņā ar VZD Latvijas Republikas administratīvo un teritoriālo vienību zemes pārskatu uz 2010. gada 1. janvāri, fiziskām personām piederēja 12010,1 ha meža zemju, juridiskām personām – 1149,9 ha. AS "Latvijas valsts meži" Preiļu meža iecirkņa Dienvidlatgales mežsaimniecība apsaimnieko 6198,2 ha valstij piederošo mežu, kas atrodas Riebiņu novadā. Riebiņu novada pašvaldībai pieder salīdzinoši maz mežu 1,8 % jeb 372,1 ha.⁸

Riebiņu novads atrodas mērenā klimata joslas jaukto mežu dabas zonā, tāpēc te ir raksturīga gan skujkoku, gan platlapju veģetācija un pārstāvēti daudzi meža augšanas apstākļu tipi - sausie meži: sils, mētrājs, lāns, damaksnis, vēris, gārša, meži slapjās kūdras augsnēs, meži slapjās minerālaugsnēs – slapjais mētrājs, slapjais damaksnis, slapjais vēris, slapjā gārša. Dominējošās koku sugas mežā ir bērzs, priede un egle, kā arī baltalksnis, melnalksnis. Pārējo sugu mežu (ozols, osis, liepa un vītols) īpatsvars ir mazāks par 1%.

Meži ir nozīmīgs novada mežsaimniecības resurss. Tie veido arī novada ainavu, rada priekšnoteikumus tūrisma attīstībai. Iedzīvotāji mežus izmanto medībām, ogošanai un sēņošanai.

Riebiņu novadā atrodas vairāki purvi: Lielais Pelečāres purvs (ĪADT, skat. 3.2.4. nodaļu), Aklais purvs (Stījukalna pagastā), Purmaļu purvs (uz Silajāņu un Galēnu pagastu robežas), kā arī vairākas purvainas teritorijas - Sondoru un Sūnu purvainās teritorijas.

3.2.2. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes un to meliorācija

Riebiņu novadā lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas izvietotas lēzenās nogāzēs un mēreni mitrās starppauguru ieplakās. Tās galvenokārt koncentrētas Riebiņu, Silajāņu, Galēnu un Stabulnieku pagastos, kur ir blīvāka apdzīvojuma struktūra, kā arī ceļu infrastruktūra. Riebiņu novadā kopumā lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 29846 ha, jeb aptuveni 48 % no novada kopējās platības. Saskaņā ar VZD Latvijas Republikas administratīvo un teritoriālo vienību zemes pārskatu uz 2010. gada 1. janvāri Riebiņu

⁶ Latvijas Klimatiskie raksturojumi, Meteoroloģiskie apstākļi Latvijā. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, <http://www.meteo.lv/public/27818.html>

⁷ Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2010. gada 1. janvāri. Valsts Zemes dienests, <http://www.vzd.gov.lv>

⁸ Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2010. gada 1. janvāri. Valsts Zemes dienests, <http://www.vzd.gov.lv>

novadā 22403,6 ha lauksaimniecības zemju piederēja fiziskām personām, turpretim juridiskām personām – 2353,5 ha zemju, pašvaldībai – 121,2 ha, bet valstij un valsts institūcijām – 127,1 ha zemju.⁹

Pēc meliorācijas kadastra datiem Riebiņu novadā 27,7% no kopējās novada teritorijas jeb 1789 ha aizņem meliorētās lauksaimniecībā izmantotās teritorijas. Novadā atrodas 18 valsts nozīmes ūdensnotekas: Sauna, Lecija, N-46, N-11, N-12, Oša, Zvergža, Ivaisis, N-59, N-60, Feimanka, Preiļupe, Čornoja, N-24. N-34, Dzilna, Jaša un Malta.

1. tabula Lauksaimniecībā izmantoto un meliorēto platību īpatsvars Riebiņu novadā pa pagastiem ¹⁰

Pagasts	Platība, ha	LIZ, ha	LIZ īpatsvars, %	Meliorētas izmantojamā platība, ha	LIZ īpatsvars no kopējās teritorijas, %
Galēnu	8101,1	4770,9	58,9	3105	38,3
Riebiņu	10972	6642,7	60,5	4717	43,0
Rušonas	20547,1	6591,2	32,1	1887	9,2
Silajāņu	7015,3	3667,9	52,3	1899	27,1
Sīlukalna	9420,5	3891,8	41,3	2308	24,5
Stabulnieku	6699,8	4282,0	63,9	3473	51,8
Kopā novadā	62755,8	29846,4	47,6	17389	27,7

AS "Latvijas valsts meži" no 2012. līdz 2024.gadam novadā plāno apmežot lauksaimniecības zemes Riebiņu pagastā esošajā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76620020068, 76620050418, Stabulnieku pagastā - zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76800020073, 76800030159, 76800010160, Galēnu pagastā - zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76480050104 un Sīlukalna pagastā - zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76780030412.

3.2.3. Virszemes ūdeņi

Virszemes ūdeņi Riebiņu novadā aizņem gandrīz 7% no novada kopējās teritorijas. Riebiņu novada upes un ezeri atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam upju baseinu apgabalos¹¹ atrodas Daugavas upju baseina apgabalā. Novada upes ir līdzenumu upes ar platām, lēzenām ielejām un zemiem krastiem. Nozīmīgākās upes ir Malta, Feimanka, Oša, kā arī Malmute un Sauna. Novads ir bagāts ar ezeriem. Tā teritorijā atrodas 32 ezeri. Lielākie no tiem ir Rušona ezers, kura kopējā platība ir 2373,0 ha un tajā ir 18 salas (Rušonas pagastā atrodas 1803,9 ha ezera teritorijas un 12 salas), Zolvas ezers (364,7 ha), Salmeja ezers (104,3 ha) un Jāšezers (107,6 ha).¹² Riebiņu novada pašvaldībai pieder 13 ezeri un ūdenstilpes, privātīpašumā ir 18 ūdenstilpes, no kurām atrodas VAS "Latvijas Valsts Meži" apsaimniekotajos mežos.

Saskaņā ar upju sateces baseinu iedalījumu apsaimniekošanas vienībās - virszemes ūdensobjektos¹³ (turpmāk VŪO) novadā atrodas divpadsmit Daugavas baseina apgabala VŪO: četri upju ūdensobjekti - Feimanka (D480SP), Jaša (D483), Oša (D478SP), un Malta (D459), astoņi ezeru ūdensobjekti - Salmejs (E110), Feimaņu ezers (E111), Eikša ezers (E114), Jašezers (E115), Zalvu (Zolvu) ezers (E118), Bicānu ezers (E121), Kategradas ezers (E122) un Rušons (E132). Bez tam novadā izvietojas divu upju ūdensobjektu - Tartaks (D484) un Meirānu kanāls (D441SP) tiešo sateces baseinu daļas, savukārt Ārdavas ezers (E120), kurš atrodas Preiļu novadā robežojas ar Riebiņu novada teritoriju. Informācija par ūdensobjektu tipiem, izvietojumu novada teritoriālajās daļās un LR "Ūdens apsaimniekošanas likumā"

⁹Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2010. gada 1. janvāri. Valsts Zemes dienēts, <http://www.vzd.gov.lv>

¹⁰ Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2010. gada 1. janvāri. Valsts Zemes dienēts, <http://www.vzd.gov.lv>

¹¹ Noteikts Ūdens apsaimniekošanas likumā

¹² „Latvijas ezeri”, datubāze, www.ezeri.lv

¹³ Iedalījums virszemes ūdensobjektos atbilstoši MK noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību” (19.10.2004.) prasībām

noteiktajās aizsargājamās teritorijās (Riebiņu novadā sastopamās - ūdeņi ĪADT, peldvietas un peldūdeņi, prioritārie zivju ūdeņi) apkopota 2. tabulā.

2. tabula Riebiņu novada ūdensobjekti un to raksturojums

Avots: Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam, 2009.

Kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Tipa nosaukums	LR "Ūdens apsaimniekošanas likuma" 1. pantā definēto novadā esošo aizsargājamo teritoriju veidi ¹⁴	Pagasts
D480 SP	Feimanka	4	Potamāla tipa (lēna) vidēja upe	P, ĪADT (AAA "Kaučers")	Riebiņu pagasts Rušonas pagasts Silajāņu pagasts
D483	Jaša	3	Ritrāla tipa (strauja) vidēja upe	K, P, ĪADT (DL „Jašas - Bicānu ezers”, AAA „Kaučers”)	Rušonas pagasts
D484	Tartaks*	3	Ritrāla tipa (strauja) vidēja upe	P	Rušonas pagasts
D478SP	Ūša (Oša)	4	Potamāla tipa (lēna) vidēja upe	K, ĪADT „Lielais Pelečāres purvs”	Riebiņu pagasts Sīlukalna pagasts Silajāņu pagasts Stabulnieku pagasts
D441SP	Meirānu kanāls*	4	Potamāla tipa (lēna) vidēja upe	ĪADT „Lielais Pelečāres purvs”	Galēnu pagasts Sīlukalna pagasts
D459	Malta	4	Potamāla tipa (lēna) vidēja upe	K, P	Galēnu pagasts Sīlukalna pagasts Silajāņu pagasts
E110	Salmejs	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	ĪADT (AAA"Kaučers")	Rušonas pagasts
E111	Feimaņu ezers	1	Ļoti sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	K	Rušonas pagasts
E114	Eikša ezers	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	-	Rušonas pagasts
E115	Jašezers	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	ĪADT „Jašas - Bicānu ezers”	Rušonas pagasts
E118	Zalvu ezers	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	-	Rušonas pagasts
E120	Ārdavas ezers*	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	-	Rušonas pagasts
E121	Bicānu ezers	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	ĪADT „Jašas - Bicānu ezers”	Rušonas pagasts
E122	Kategradas ezers	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	-	Rušonas pagasts
E132	Rušons	5	Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību	K, IADT „Rušona ezera salas”, P	Rušonas pagasts

* - novadā atrodas neliela daļa no ūdensobjekta tiešā sateces baseina, Ārdavas ezers – pie novada robežas

Saskaņā ar LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102. panta nosacījumiem un tā 1. pielikumā ietvertu publisko upju un ezeru sarakstu Riebiņu novadā publiskie ūdeņi ir Bicānu ezers (Bacānu, Gelenovas ezers), platība 1,5 km², Feimaņu ezers (platība 6,3 km²) un Rušonas ezers (platība 23.7 km²). Novada upēm nav noteikts publisko ūdeņu statuss.

¹⁴ Ūdens apsaimniekošanas likuma 1. panta pirmajā daļā noteikto aizsargājamo teritoriju veidi un to apzīmējumi (norādītas tikai tās, kuras atrodas Riebiņu novadā): K - karpveidīgo zivju ūdeņi, P - peldvieta, peldūdeņi, IADT - īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (ūdeņi)

Saskaņā ar LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1115. panta nosacījumiem un tā 2. pielikumā noteikto zvejas tiesības valstij pieder Jāšezerā, Eikša, Kategradas, Kaučera, Lielajā Kurtaša, Lielajā Salkas, Mazajā Salkas, Salmeja ezeros, kuri atrodas Rušonas pagastā.

Novadā nav Ministru kabineta noteikumos Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” (10.01.2012.) iekļautu peldvietu. Daugavas upju baseina apgabala plānā 2010. – 2015. gadam kā peldūdeņi ir atzīmēti daudzi novada ezeri, kā arī upes. Novadā nav ierīkotas un labiekārtotas peldvietas.

Feimanka, Feimaņu ezers un Rušons ir prioritārie karpveidīgo zivju ūdeņi¹⁵.

Ezeri, kuriem ir noteikts publisko ūdeņus statuss vai kuri pieder pašvaldībai visi atrodas Rušonas pagastā. Novada ezeri, īpaši publiskie ūdeņi un pašvaldībai piederošie ezeri, ir viens no nozīmīgākajiem rekreācijas un tūrisma resursiem novadā. To iesaiste novada un Latgales reģiona attīstībā ir nepietiekama.

Saskaņā ar 2002. gada 15. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 27 „Par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” nosacījumiem, Feimanka un Oša ir noteiktas kā upes, uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā ir aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus.

Rušona ezers, kura daļa atrodas Riebiņu novada Rušonas pagasta teritorijā ir iekļauts 2001. gada 12. jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.549 „Noteikumi par ūdens objektiem, kuru hidroloģiskais režīms ir regulējams ar hidrotehniskajām būvēm” pielikumā, kas nosaka, ka Rušonas ezers ir ūdensobjekts, kura hidroloģiskais režīms ir regulējams ar hidrotehniskajām būvēm un tam ir izstrādājami ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi plūdu novēršanai. Teritorijas plānojuma ieviešanas laikā Riebiņu novada pašvaldībai ir jāsadarbjas ar kaimiņos esošajām pašvaldībām: Aglonas novada un Rēzeknes novada domi par iepriekšminēto Ministru kabineta noteikto prasību nodrošināšanu.

3.2.4. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Riebiņu novadā atrodas četras īpaši aizsargājamas dabas teritorijas: trīs dabas liegumi (Lielais Pelečāres purvs, Rušona ezeru salas un Jašas – Bicānu ezers) un aizsargājamo ainavu apvidus – Kaučers, kā arī 7 mikroliegumi meža biotopu un sugu aizsardzībai. Visas Riebiņu novada īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir iekļautas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *NATURA 2000*.

Divām no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – aizsargājamo ainavu apvidum “Kaučers” un dabas liegumiem “Jašas-Bicānu ezers” ir izstrādāti un apstiprināti dabas aizsardzības plāni. Aizsargājamo ainavu apvidum “Kaučers” dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika periodam no 2008. līdz 2020. gadam, dabas liegumam “Jašas-Bicānu ezers” – no 2005. līdz 2015. gadam. Riebiņu novada īpaši aizsargājamās dabas teritorijās atļautās darbības nosaka 2010. gada 16. marta Ministru kabineta noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”¹⁶. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā (2011. gads, 2012.g. 1.puse) tām nav Ministru kabinetā apstiprinātu individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un objektu izvietojums novadā parādīts 1. attēlā. Novadā pilnībā atrodas aizsargājamo ainavu apvidus “Kaučers”, dabas liegumi – “Jašas-Bicānu ezers” un “Rušona ezera salas”.

¹⁵ Nosaka 2002. gada 12. marta Ministru kabineta noteikumi “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (2.¹ pielikums). Prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus. Karpveidīgo zivju ūdeņos dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt karpu dzimtas (*Cyprinidae*) zivju, kā arī līdaku (*Esox lucius*), asaru (*Perca fluviatilis*) un zušu (*Anguilla anguilla*) eksistenci.

¹⁶ Gadījumā, ja teritorijas plānojuma izstrādes laikā novada ĪADT tiek izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, tad šie noteikumi regulē ĪADT atļautās darbības.

3. tabula Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Riebiņu novadā, to NATURA 2000 tips, informācija par dabas aizsardzības plānu un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu esamību

Nr. p. k.	Vietas kods	Kategorija un nosaukums, kategorija	NATURA 2000, tips*	Dabas aizsardzības plāns/ informācija par individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem
1.	LV0600900	Aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers"	B	ir/nav
2.	LV0512100	Dabas liegums "Rušona ezera salas"	B	nav/nav
3.	LV0530900	Dabas liegums "Jašas-Bicānu ezers"	B	ir/nav
4.	LV0512200	Dabas liegums "Lielais Pelečāres purvs"***	C	nav/nav

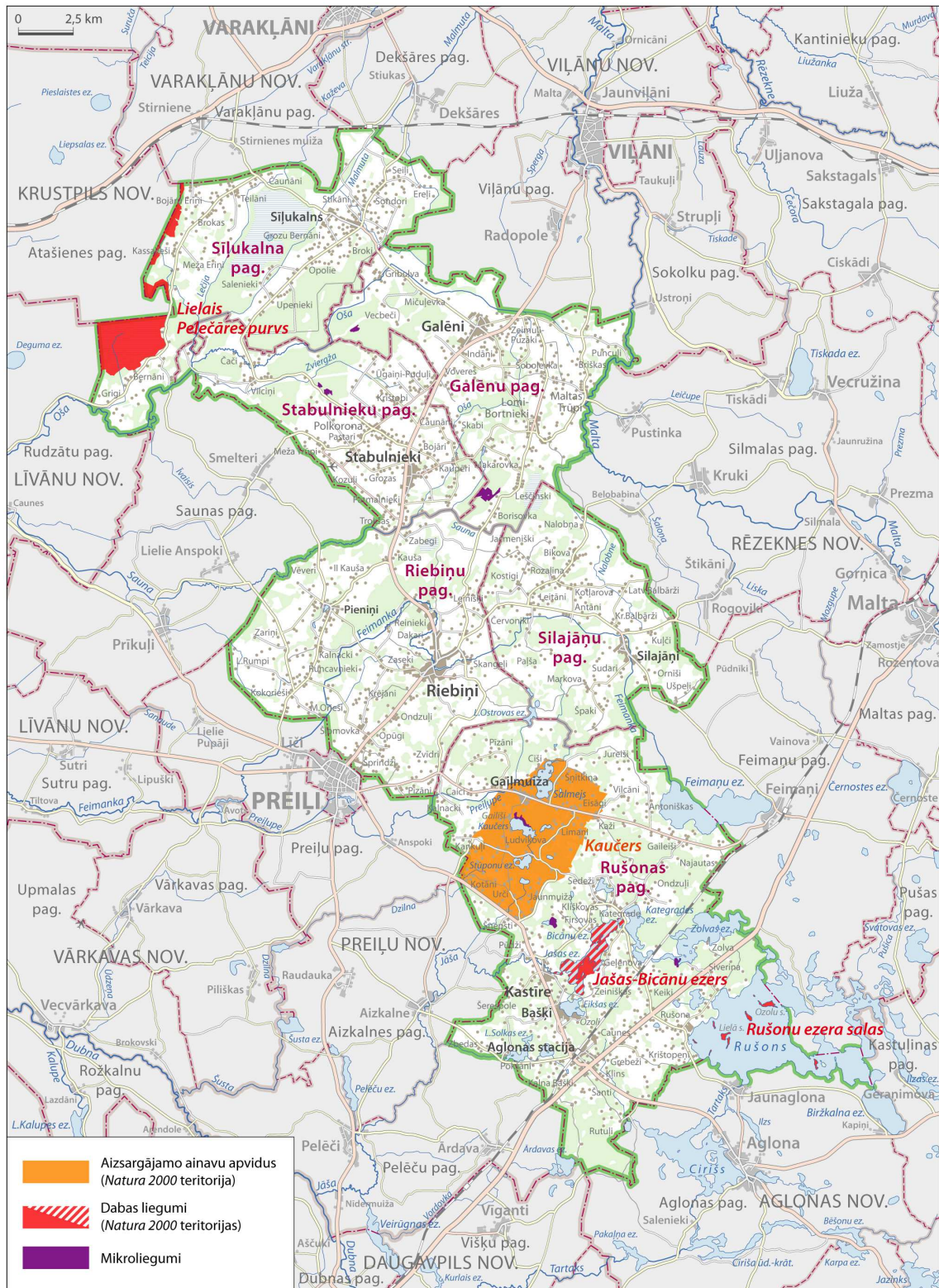
*Tips: B – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību”, 92/43 EEK;

C – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK).

** - Riebiņu novada ziemeļrietumu daļā atrodas neliela daļa šīs ĪADT

Aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers". Šajā ĪADT sastopami 11 Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi, 15 aizsargājamās augu, dzīvnieku un sēņu sugas, tostarp 6 Eiropas direktīvu sugas. Teritorijā ir konstatēti Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi: eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju (3150), veci jaukti platlapju meži (9020), aluviāli krastmalu un paliņu meži (91E0), veci vai boreāli dabiski meži (9010), sugām bagātas ganības un ganītas pļavas (6270), sausi zālāji kaļķainās augsnēs (6210), vilkakūlas zālāji (6230*), mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs (6410), eitrofas augsto lakstaugu audzes (6430), mēreni mitras pļavas (6510) un pārejas purvi un slīkšņas (7140). Aizsargājamajai sūnu sugai - platlapu vijzobei *Tortula latifolia* šeit ir vienīgā atradne Latvijā un Baltijas valstīs, nedaudzas atradnes Latvijā arī zāļu purvu sūnām apaļlapu dumbrenei *Calliergon trifarium* un Īrijas merkijai *Moerckia hibernica*. Teritorijā sastopams arī citas aizsargājamas sugas: augi – lokanā najāda *Najas flexilis*, lielziedu uzpirkstīte *Digitalis grandiflora* u.c., bezmugurkaulnieki – divjoslu airvabole *Graphoderus bilineatus*, zirgskābeņu zilenītis *Lycaena dispar*, četrzobu pumpurgliemezis *Vertigo geyeri* u.c., abinieki un rūpuļi – lielais tritons *Triturus cristatus*, sila ķirzaka *Lacerta agilis* u.c., putni – grieze *Crex crex*, melnā dzilna *Dryocopus martius*, pelēkā dzilna *Picus canus* u.c.

Teritorijā atrodas 7 ezeri: Salmeja, Kaučera, Stupānu (Stuponu), Liminu, Meiraukas, Baibas un Asara (Esereiša) ezeri, kuri no kopējās aizsargājamo ainavu apvidus teritorijas platības sastāda 8 %. No tiem lielākie (platība lielāka par 30 ha) ir Salmeja, Kaučera un Stupānu ezeri, kuri ir savstarpēji savienoti ar meliorācijas gaitā pārveidotu ūdensteču sistēmu. Kaučers (50 ha) ir maz aizaudzis dzidrūdēns ezers ar ievērojamu lielāko dziļumu – 21 m. Smilšainiem un oļainiem krastiem. Tas ir viens no dzidrākajiem Latvijas ezeriem ar ūdens caurredzamību 4,1 m (Latvijas ezeru monitorings, 2002.), kurā ir saglabāties ES biotops „eitrofi ezeri ar iegrimušo un peldaugu augāju”(3150). Dabas aizsardzības plānā minēts, ka Kaučera ezera caurredzamība ir 3,4 metri. Eitrofi ezeri ar dzidru ūdeni Latvijā ir reti. Pie ezeriem izveidojušies zāļu un pārejas purvi. Īpaši dabisks un bagāts ar savvaļas orhidejām ir zāļu purvs pie Meirauka ezera. Aizsargājamo ainavu apvidū atrodas arī valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi - 3 senkapi un Šņepstu pilskalns, dabas piemineklis - Gailīšu lapegļu audze, kultūrvēsturiska celtne—Cišu vecticībnieku baznīca. Tā reljefs ir paugurains, skaidras Latgales augstienes ainavzemei raksturīgas ainavas .

1. attēls Īpaši aizsargājamās dabas teritoriju un objektu izvietojums novadā

Teritorijā daudz nelielu un vidēju zemes īpašumu (līdz 20 ha), galvenais zemes izmantošanas veids - lauksaimniecība. Mežu īpašumi ir nelieli, daudzi pieaugušā meža nogabali jau izcirsti, tāpēc atlikušos, it sevišķi ap ezeriem, nepieciešams apsaimniekot bez kailcirtēm. Grants karjeru ierīkošana. Teritorijas R daļa robežojas ar Kankuļu, bet A daļa ar Zeiliņu karjeru, kur turpinās grants ieguve. Starp Stupāna un Meirauka ezeriem appludināts karjers ir iecienīta atpūtas vieta. ĪADT ezeriem raksturīga eitrofikācija. Ietekmējošie faktori: atpūtas vietu piesārņošana pie ezeriem, apvidus mašīnu rallija ietekme uz lauku ceļiem, neielaboto

vairāk pastiprinātu ezeru eitrofikāciju. Vērtīgās Kaučera ezera ekosistēmas saglabāšanai (paātrinātas eitrofikācijas novēršanai). Turpmāk Kaučera ezera apsaimniekošanā ir svarīgi nepieļaut piesārņotu ūdeņu ieplūšanu ezerā (no lauksaimniecības zemēm, pirtīm u.c.), saglabāt mežus ezera krastu nogāzēs, saprātīgai izmantot ezeru atpūtai (maksīķerēšana, peldēšana).

Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” dabas aizsardzības plānā ir izvirzīts teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis „saglabāt ilglaicīgu dabas vērtību un to dabisko dzīvotņu un kultūrainavas pastāvēšanu, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un apsaimniekošanu, vienlaikus radot iespēju reģiona attīstībai”. Plānā ir iekļauts IAIN projekts un ierosināts tā teritoriju iedalīt 3 funkcionālās zonās: ainavu aizsardzības, dabas lieguma (Salmeja ezera dabas lieguma zona un Kaučera ezera dabas lieguma zona) un neitrālajā zonā (Gaiļmuižas neitrālā zona). Šā pārskata sagatavošanas laikā dabas aizsardzības plānā iekļautais individuālo aizsardzības noteikumu projekts nav apstiprināts. Dabas aizsardzības plānā ir plānota Salmeja ezera krastu sakopšana un uzraudzība, centralizētas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtu izveide dārkopības sabiedrības “Kaučera Gailīši” teritorijā, rekreācijas vietu plānošana un izveide (9), ainavu apsaimniekošanas plāna izstrāde un citi. Teritorijas plānojuma 2012 – 2024.g. izstrādes laikā 2011. gadā ir veikts dabas aizsardzības plānā iekļautais pasākums – notekūdeņu attīrīšanas iekārtu modernizēšana Gaiļmuižā (skat. arī 3.5.4. nodaļu).

Dabas lieguma “Rušona ezera salas” nozīmīgākās dabas vērtības ir desmit Rušona ezera salas un platlapju meži, kas klāj daļu no salu platības. Dabas liegumā aug Latvijā un Eiropā aizsargājamas augu sugas: mieturu hidrilla, gada staipeknis, vālišu staipeknis, retām un apdraudētām augu sugām - lielziedu uzpīrkstīte ūdeņu ēkšķuzāle, sastopamas 8 īpaši aizsargājamas putnu sugas, tostarp 6 sugas, kurām ir veidojami mikroliegumi lielais dumpis, melnais stārķis, zivju ērglis, jūras ērglis, melnā klija un mazais ērglis, kā arī 4 īpaši aizsargājamas kukaiņu sugas. Teritorijai nav dabas aizsardzības plānā, tādēļ to ietekmējošie un dabas vērtības apdraudošie faktori un apsaimniekošanas pasākumi nav plānoti.

Dabas lieguma “Lielais Pelečāres purvs” neliela daļa teritorijas atrodas Riebiņu novada Sīļukalna pagastā.. Teritorija ietver augsto purvu. Purva malās atrodas meži, kur ligzdo dažādu sugu dzeņi. Izcila putnu aizsardzības teritorija, sastopamas arī tādas aizsargājamas putnu sugas kā melnkakla gārgale, melnais stārķis, peļu klijāns, mednis, rubenis, mazais ērglis, pļavas lija u.c. Konstatētas arī ES Biotopu direktīvas sugas: lielais tritons un zirgskābeņu zilenītis. Dabas vērtības lieguma daļā ietekmē meliorācija. Tā kā teritorijai nav dabas aizsardzības plāna, tā apsaimniekošanas pasākumi nav plānoti

Dabas liegums “Jašas-Bicāņu ezers” ietver Bicāņu ezeru un mežus ezera pussalā un uz salām. Ozolu meži un jauktie platlapju meži ezera pussalā un uz salām ir vieni no bagātākajiem Dienvidlatvijā. Sastopamas 3 aizsargājamas augu sugas un Eiropā reta sūnu suga – zaļā divzobe, 3 Latvijā īpaši aizsargājamas kukaiņu sugas, 12 – īpaši aizsargājamas putnu sugas, t.sk. sugas, kurām ir veidojami mikroliegumi: lielais dumpis, lielā gaura, lielais ķīris, melnais zīriņš, upes zīriņš, vidējais dzenis un trīspirkstu dzenis. Teritorijai liela nozīme biotopu – „eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju”, „ozolu meži” un „veci jaukti platlapju meži” saglabāšanā. Teritoriju apdraudošie faktori ir rekreācijas aktivitātes, kas rada sadzīves atkritumu uzkrāšanos teritorijā, ugunsbīstamība sausās vasarās no maksīķernieku atstātiem ugunsurkiem, slodze ko nākotnē varētu radīt tūristu skaita pieaugums Dienvidlatgales ezerainē. Lai organizētu tūristu un atpūtnieku plūsmu, to aktivitātes un samazinātu apmeklētāju radīto negatīvo ietekmi dabas lieguma teritorijā dabas aizsardzības plānā ir paredzēts labiekārtot 2 laivu piestātnes un 1 pludmali Gelenovas parkā un Jašas iztekas dienvidrietumu krasta pludmali.

Teritorijas plānojumā ir svarīgi integrēt ĪADT apsaimniekošana pasākumus attiecībā uz sabiedrības informēšanas, tūrisma un atpūtas infrastruktūru, tā ieviešanas laikā – ierīkot ĪADT minēto infrastruktūru, kā arī izstrādāt dabas aizsardzības plānus dabas liegumam “Rušona ezera salas” un “Lielais Pelečāres purvs”.

Uz Jašas upes Kastīres ciemā ir izbūvēts aizsprosts – regulators. Tas šā teritorijas plānojuma izstrādes laikā nav nodots ekspluatācijā, jo saskaņā ar VVD Daugavpils RVP rīcībā esošo informāciju aizsprosta-regulatora pārgāznes sliekšnis un pārgāznes piltuve rekonstrukcijas gaitā ir izbūvēta augstāka (nekā tas bija paredzēts VVD Daugavpils RVP izsniegtajos tehniskajos noteikumos, tehniskajā projektā un aizsprosta-regulatora ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā noteiktajām augstuma atzīmēm¹⁷.) Ievērojot to, ka

¹⁷ 2006. gadā pēc Riebiņu novada pasūtījuma SIA „NĀRA” izstrādāja veica šī toreiz plānotā objekta ietekmes uz vidi novērtējumu („Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) aizsprosta – regulatora atjaunošanai uz Jašas upes Rušonas pagastā Kastīres ciematā”), par kura noslēguma ziņojumu 2006. gada xxx tika saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums, kurā bija rekomendēts xx. Šajā IVN kā viens no Kastīres aizsprosta-regulatora sliekšņa rekonstrukcijas variantiem tika piedāvāta pārgāzne ar virsas atzīmi 149,85 m BS, kuras vidū izveidota Tomsona tipa taisnleņķa trijstūra pārgāzne ar zemākās vietas atzīmi 149,50 m BS. Aizsprosta

aizsprosta- regulatora ietekmes zonā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) dabas liegumi – „Jaša” (atrodas blakus esošajā Preiļu novadā lejpus minētā aizsprosta –regulatora, Jašas upes posmā starp Korna dzirnavu HES un Pelēču dzirnavu HES) un „Jašas un Bicānu ezers” (atrodas augšpus aizsprosta – regulatora) un izbūvējot aizsprostu nav ievēroti tam noteiktie tehniskie parametri., 2011. gadā pēc VVD Daugavpils RVP prasības Riebiņu novada dome 2011. gadā izstrādāja un RVP saskaņoja preventīvo pasākumu plānu tiešu kaitējuma draudu novēršanai dabas liegumu „Jaša” un „Jašas un Bicānu ezers” dabas vērtībām. Plāna realizāciju ir paredzēts veikt 2012. gadā. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā minētā plāna ieviešana vēl nav uzsākta. Pašvaldība pašlaik strādā pie finansu līdzekļu piesaistes minētā plāna ieviešanai. Preventīvo pasākumu plānā ir iekļauti šādi pasākumi: absolūto augstumu sistēmu Jašas, Bicānu, Kategrades, Zolvu un Rušona ezeru apkārtnē precizēšana, izveidojot lokālu nivelēšanas poligonu, regulāra ūdens līmeņa monitoringa Jašas, Bicānu, Kategrades, Zolvu un Rušona ezeros izveidošana, detalizēta noteces analīze Jašas un Tartaka upēs laika periodā no 2003. līdz 2010. gadam, izmantojot Korna, Pelēču, Cirišu HES caurplūdumu un elektroenerģijas izstrāžu datus, kā arī LVĢMC hidrometrisko novērojumu datus apskatāmajā reģionā, detalizēta aerofoto karšu analīze Jašas, Bicānu, Kategrades, Zolvu un Rušona ezeriem, izmantojot LĢIA šobrīd pieejamās kartes, atkārtota minēto ezeru apsekošanu dabā, gala secinājumu sagatavošana par Kastīres aizsprosta iespējamo ietekmi uz dabas liegumu „Jaša un Bicānu ezers” un „Jaša” dabas vērtībām, t.i. uz ezeru sistēmas ūdens līmeņu un Jašas upes caurplūdumu režīmu, izmantojot iepriekšminēto pasākumu rezultātā iegūto un apstrādāto informāciju. Preventīvo pasākumu ieviešana ir būtiska labvēlīga statusa nodrošināšanai reto un aizsargājamo sugu un biotopu pastāvēšanai dabas liegumos „Jaša” un „Jašas – Bicānu ezers”.

Atsevišķu retu un aizsargājamo biotopu, kā arī sugu dzīvotņu vai atradņu aizsardzībai nelielām bioloģiski vērtīgām teritorijām novadā ir noteikts mikrolieguma statuss. Saskaņā ar VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes “Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu mikroliegumi” iekļauto informāciju Riebiņu novadā ir septiņi mikroliegumi. To izvietojums parādīts 1. attēlā.

VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzē „Dižkoki” ir reģistrēti 14 aizsargājami koki - dižkoki (saraksts 2. pielikumā): divas parastās priedes (*Pinus sylvestris* L.), viena vikсна (*Ulmus laevis* Pall.) un 11 parastie ozoli (*Quercus robur* L.). Papildus šai informācijai jauni dižkoki novadā nav apzināti, taču dižkoki – aizsargājami koki ir arī citi novadā esošie koki, kuri atbilst 2010. gada 16. marta Ministru kabineta noteikumu Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Atbilstoši šo Ministru kabineta noteikumu nosacījumiem ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi (38.1. punkts) ir arī dižakmeņi – laukakmeņi, kuru virszemes tilpums ir 10 un vairāk kubikmetru un 10 metru josla ap tiem. Dižakmeņu apzināšana novadā ir veicama teritorijas plānojuma ieviešanas laikā.

3.2.5. Ainavas

Novads saskaņā ar esošo ainavrajonēšanu ietilpst Latgales augstienes ainavzemē Dienvidlatgales ezeraines ainavapvidū.

Viensētas, lauksaimniecības zemes, kuras vijas ar mežu puduriem uz paugurotās reljefa virsmas, kā arī ezeri, purvi un mitrāji starppauguru ieplakās ir šim reģionam raksturīgā lauku mozaikveida ainavu.

Novada mežu masīvi veido nozīmīgu ainavas sastāvdaļu - teritorijas paugurainajā daļā kā telpiskās struktūras vertikālais elements, pastiprinot pauguru vertikālās dimensijas izteiktību, un līdzenajā daļā - kā mozaikveida ainavas elements.

Vairāk kā vienu ceturto daļu (25,8 %) no novada kopējās platības aizņem meliorētas un nosusinātas teritorijas, kas pielāgotas lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. Tomēr novada teritorija ir samērā neskarta un maz piesārņota, jo novadā nav lielu industriālu objektu. Šādas ainavas attīstību veicinājusi arī dzīvotāju blīvums (10 cilvēki uz 1 km²) un paugurotā reljefa virsma. Kā ainaviska vērtība Riebiņu novadā ir īpašā Latgalei raksturīgā apdzīvotuma struktūra, mazie ciemi jeb sādžas

Nozīmīgu kultūrainavu veido kultūras vēstures pieminekļi, jo sevišķi muižu kompleksi – Riebiņu muiža ar parku, Rušonas muiža un Ģeļenovas parks, kā arī Rušonas katoļu baznīca u.c. kultūrvēsturiskie pieminekļi, kas atspoguļo 18. un 19. gs. Vācu muižkungu dzīvesveidu. Tāpat novada teritorijā sastopami seno Latviešu pilskalni un kulta vietas (detalizēta informācija par kultūras pieminekļiem (3.3. nodaļā).

rekonstrukcijas darbi ir pabeigti, bet nav oficiāli pieņemta ekspluatācijā. Kā galvenais iemesls ir tas, ka regulatora sliekšnis ir uzbūvēts 7...15 cm pa augstu (pēc dažādas informācijas).

Ainaviski vērtīgākajai teritorijai Feimaņu paugurainē ir noteikts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss – aizsargājama ainavu apvidus “Kaučers”.

3.2.6. Pazemes ūdeņi, to resursi, ieguve un izmantošana

Pazemes ūdensobjekti, to aizsargātība un kvantitatīvais stāvoklis

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos (PŪO)¹⁸. Riebiņu novada teritorijas lielākā daļa atrodas pazemes ūdensobjektā D10, ziemeļaustrumu mala – D8. Pazemes ūdeņi barojas no nokrišņiem, kas izfiltrējas caur aerācijas zonu un pārplūst no augstāk iegulošiem ūdens horizontiem uz zemākiem. Barošanās apjomi ir atkarīgi no konkrētā teritorijā izplatītajiem nogulumiem un to filtrācijas īpašībām. Pazemes ūdeņu barošanās veids ietekmē arī to dabisko aizsargātību pret piesārņojumu.

PŪO D10 aktīvās ūdens apmaiņas zonas biezums ziemeļaustrumu daļā, kur atrodas Riebiņu novads, ir no 270 līdz 375 m. PŪO D8 aktīvās ūdens apmaiņas zonas (saldūdeņus zonas) biezums ir robežās no 285 m (dienvidu daļā) līdz pat 375 - 475 m ziemeļrietumos.

Riebiņu novada teritorija pēc pazemes ūdeņu dabiskās aizsargātības lielākajā tās daļā tiek vērtēta kā zona ar vidēju piesārņojuma risku, jo tajā pārsvarā atrodas artēzisko ūdeņu tranzīta zonas. Nelielā teritorijā – Riebiņu pagasta dienvidrietumu un Rušonas pagasta ziemeļrietumu daļā ir viens artēzisko ūdeņu papildināšanās apgabals, kas šajā zonā nosaka pazemes ūdeņu augstu piesārņojuma risku¹⁹.

Pazemes ūdeņi ir valsts nozīmes zemes dziļi resursi²⁰.

Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010. – 2015. gadam (2009.), balstoties uz ilggadīgiem novērojumu datiem par pazemes ūdens līmeņiem, novērtēts, ka pazemes ūdensobjektu D10 un arī D8 kvantitatīvais stāvoklis ir labs. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus.

Urbumi

Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” informāciju²¹ novadā ir 127 ūdensapgādes urbumi. Par lielāko daļu no tiem (123 urbumiem) VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” nav informācijas par to izmantošanu. Pēc pašvaldības informācijas atbildīgo dienestu sniegtās informācijas centralizētajā novada apdzīvoto vietu ūdensapgādē ir iesaistīti 10 urbumi, ūdenssaimniecības projektos sakārtoti 2 urbumi (Galēnos un Gaiļmuižā) un ierīkoti 4 jauni urbumi (2 – Riebiņos, 1, Galēnos un 1 Gaiļmuižā). Daļu novadā esošo urbumu (28) izmanto zemnieku saimniecības, bet lielākā daļa no tiem netiek izmantoti, ir neapsaimniekoti un rada pazemes ūdeņu piesārņošanas risku no virszemes avotiem. Teritorijas plānojuma ieviešanas laikā ir nepieciešams precizēt informāciju par neizmantoto urbumu turpmāko izmantošanas nepieciešamību. Lai novērstu pazemes ūdeņu piesārņošanu, ir jāveic to urbumu tamponēšana, kurus ir plānots slēgt. Kopš 2007. gada Riebiņu novadā ir veikta tikai 1 urbumu tamponēšana. Riebiņu novada Attīstības programmā vidēja termiņa prioritātes „Kvalitatīva dzīves vide un pamata infrastruktūras izveide” ietvaros kā viens no prioritārajiem pasākumiem ir plānota urbumu inventarizācija un risinājumu noteikšana turpmākai to izmantošanai. Pasākumu plānots realizēt laika posmā no 2012. – 2014.gadā.

Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām ir noteiktas centralizētai ūdensapgādei izmantotajiem urbumiem. Tās ir uzrādītas teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē „Aizsargjoslas” (mēroga noteiktība 1:10 000). Pārējiem ūdensapgādes urbumiem (līdz tamponēšanas pabeigšanai arī tiem urbumiem, kurus plānots

¹⁸ Artēziskā baseina daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdenssēiņiem, bet vertikāli – pēc ūdeņi vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprostslāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeņi vāji caurlaidīgi ieži.

¹⁹ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. Rīga: VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2011. un Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. Pilnā versija. 3.pielikums. Rīga: VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2009.

²⁰ LR likums “Par zemes dziļiem”, 02.05.1996., ar grozījumiem, 01.01.2011. redakcija

²¹ VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” 01.06.2011. vēstule Nr.4-6/778

likvidēt) ir jāievēro stingra režīma aizsargjosla (vismaz 10 m). Urbumiem un akām un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), aizsargjoslas nenosaka, ja ir veikta labiekārtošana un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.

Dzeramā ūdensapgāde no pazemes ūdeņiem

Novadā dzeramā ūdens apgādei tiek izmantoti Pļaviņu – Daugavas un Arukilas – Amatas pazemes ūdens horizontu ūdeņi (no dziļurbumiem) un gruntsūdeņi (no raktajām akām). Artēziskie ūdeņi ir viegli mineralizēti ūdeņi, kas satur sulfātu Ca un Mg tipa minerālus. Novada nodrošinājums ar dzeramo ūdeni ir pietiekams. Dzeramā ūdens kvalitāte atbilst obligātajām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām, izņemot paaugstinātu dzelzs saturu, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskā kvalitāte. Lokāli lielu lietus ūdens gāžu periodos, pavasaros sniega ūdeņu kušanas ir iespējama rakto aku ūdeņu piesārņošana ar biogēnajām vielām.

Riebiņu novadā ūdeņi iegūst tikai no pazemes ūdeņiem (4. tabula). Pazemes ūdeņu ieguve pēdējos sešos gados ir bijusi dažāda, mainoties pazemes ūdens ieguves apjomiem no 2007. līdz 2011. gadam no 149 līdz 105 tūkst. m³ gadā. Galēnu, Riebiņu, Rušonas un Stabulnieku pagastā 2010. gadā tiek 21 – 22 % pazemes ūdeņu no kopējā ieguves apjoma novadā. Mazāki ūdens apjomi tiek iegūti Sīļukalna pagastā un Silajāņu pagastā – atbilstoši 1 % un 9 % no kopējiem apjomiem.

4. tabula. Ūdens ieguves apjomi un ieguves vietu skaits Riebiņu novadā 2006. - 2011.g.

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens"

Gads	Ūdens ņemšana no dabīgiem avotiem, tūkst. m ³ /gadā					
	ņemts svaigais ūdens					Citi
	Kopā	Vietu skaits	t.sk. izmērīts	Virszemes	Pazemes	
2011.	117,297	10	117,297	0	117,297	0
2010.	105,302	10	105,302	0	105,302	0
2009.	139,778	11	139,778	0	139,778	0
2008.	142,988	10	142,988	0	121,712	0
2007.	149,218	5	149,218	0	133,103	16,115
2006.	118,118	5	118,118	0	101,543	16,575

Iegūtais pazemes ūdens novadā galvenokārt tiek izmantots komunālajām un sadzīves vajadzībām - pēdējos divos gados gandrīz 100 % apmērā (5. tabula). Ražošanas vajadzībām 2007., 2006. un 2006. gadā neliela daļa iegūtā ūdens ir izlietota Galēnu, Riebiņu un Stabulnieku pagastos.

Nozīmīgākais ūdens apgādes komunālo pakalpojumu sniedzējs novadā ir Riebiņu novada dome, kura nodrošina ūdensapgādi Riebiņos Dārza un Parka ielā, Kastīres ciemā, Galēnos, Silajānos, Stabulniekos, Rušonas pagasta Gailmuižā un Baškos. Bez tam dzeramo ūdeni sadzīves vajadzībām novadā iegūst arī SIA "Agrofirma "Turība"". Ievērojot to, ka lielākais ūdens patēriņš novadā ir komunālajām vajadzībām, turpmāk novada attīstībā ir svarīgi nodrošināt kvalitatīvu dzeramā ūdens sagatavošanu iedzīvotāju patēriņam, kas jau ir uzsākta īstenojot ūdenssaimniecības projektus Riebiņos, Gailmuižā un Galēnos.

5. tabula. Ūdens izmantošana Riebiņu novadā 2006. – 2010.g.

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr,2-ūdens"

Gads	Ūdens izmantošana, tūkst, m ³ /gadā				
	Kopā	tai skaitā		Atgriezeniskās sistēmās	Ūdeņu zudumi
		ražošanas vajadzībām	komunālajām un sadzīves vajadzībām		
2010.	82,884	0,002	82,884	0	0
2009.	124,333	0,001	124,333	0	0
2008.	142,989	9,501	133,489	0	0
2007.	149,22	83,01	66,21	0	0
2006.	118,13	60,47	57,66	0	0

3.2.7. Derīgie izrakteņi

Riebiņu novada ģeoloģiskā struktūra nosaka to, ka tas ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem. Tajā atrodas trīsdesmit astoņas derīgo izrakteņu – būvmateriālu (dolomīta, smilts, grants) atradnes²². Šo atradņu saraksts iekļauts 1. pielikumā. Vairums no tām ir izstrādātas vai ieguve tajās ir pārtraukta. Novada teritorijā nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu. Novadā nav Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā reģistrētas kūdras atradnes. Sīļukalna pagastā Aklajā (Melnajā) purvā ir kūdras krājumi, kuri ir apzināti, kā prognozēto kūdras krājumu teritorija. 2010. gadā novadā derīgo izrakteņu izstrāde notika septiņās, 2011. gadā – sešās atradnēs, no krājumu bilances 2011. gadā izslēgta smilts-grants, smilts atradne „Zabegi”. Informācija par 2011. gadā izmantošanā esošajām atradnēm informācija ir sniegta 6. tabula.

6. tabula 2011. gadā izmantojamās novada derīgo izrakteņu atradnes un to krājumi²³

Pagasts	Atradne	Derīgo izrakteņu		Akceptētie krājumi ²⁴ 2011. gada 01. janvārī, tūkst. m ³
		veids	izmantošana	
Sīļukalna pag.	Sīļukalns II	dolomīts	Šķembām, dolomīta miltiem	A - 177,87 N - 34,70
Rušonas pag.	Kankuļi – 1980.g.	Smilts – grants, smilts	Ceļu būvei	Smilts-grants A - 53,89 Smilts A – 484,85
Rušonas pag.	Rutuļi I	Smilts – grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Smilts-grants A - 121,56 Smilts A – 290,72
Riebiņu pag	Skangelī (Riebiņi)	Smilts – grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Smilts-grants A – 1644,91 N – 3646,70 Smilts A – 317,00

²² Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”²³ Derīgo izrakteņu krājumu bilances par 2011. gadu, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, Rīga, 2012.²⁴ Atbilstoši 2006. gada 19. septembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” noteiktajam:

A kategorijas krājumi ir izpētītie derīgo izrakteņu krājumi. Izpētīto derīgo izrakteņu krājumu detalitāte (ģeoloģisko, hidroģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu izpēti ticamības pakāpe) nodrošina racionālu derīgā izrakteņa ieguvu un izmantošanu, kā arī maksimāli iespējamo apkārtējās vides un zemes dziļi aizsardzību no ieguves darbu negatīvas ietekmes.

N kategorijas krājumi ir novērtētie derīgo izrakteņu krājumi. Šīs kategorijas derīgo izrakteņu krājumu robežas, iegulas apjoms un uzbūve noteikta, izmantojot nepilnīgus ģeoloģiskos un ģeofizikālos datus, kuri iegūti meklēšanas darbos vai nepietiekamā ģeoloģiskajā izpētē. Derīgo izrakteņu īpašības un kvalitāti, kā arī iegulas inženierģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus var raksturot pēc analogijas ar tuvākajā apkārtnē esošajām izpētītajām atradnēm;

Pagasts	Atradne	Derīgo izrakteņu		Akceptētie krājumi ²⁴ 2011. gada 01. janvārī, tūkst. m ³
		veids	izmantošana	
Rušonas pag.	Zilāni – 1991./99.g.	Smilts – grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Smilts –grants A – 108,80 Smilts A - 78,38
Rušonas pag.	Zilāni – 1998. g.	Smilts – grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Smilts –grants A – 103,70 Smilts A – 323,22

Derīgie izrakteņi pašlaik galvenokārt tiek izmantoti saimnieciskām vajadzībām – ceļu remontiem, būvniecībai, lauksaimniecībā, rūpnieciskā ieguve nenotiek. Novada būvmateriāli ir izmantojami kā izejvielas būvniecībai, ceļu būvei un arī ceļu kaitēšanai ziemas periodā.

Teritorijas plānojuma ieviešanas turpmāko 12 gadu periodā ir iespējama derīgo izrakteņu, īpaši būvmateriālu ieguves, atsākšana valsts reģistrā iekļautajās neizstrādātajās atradnēs vai jaunu atradņu izpēte un apguve.

3.3. Kultūras pieminekļi un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti

Riebiņu novadā atrodas 25 kultūras pieminekļi – 20 no tiem ir valsts nozīmes, bet 5 vietējas nozīmes²⁵. Kultūras pieminekļu sarakstu 1998. gada 29. oktobrī ir apstiprinājusi LR Kultūras ministrija ar rīkojumu Nr. 128. Visiem kultūras pieminekļiem noteikta aizsargjosla, ievērojot LR Aizsargjoslu likumu, kā arī ņemot vērā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nosacījumus.

Kultūras pieminekļu saraksts sniegts 3. pielikumā.

Neskatoties uz kultūras pieminekļu spēcīgo nozīmi vēstures liecību tradīciju saglabāšanā, kā arī tūrisma attīstības veicināšanā, lielākai daļai no objektiem ir nepieciešama atjaunošana, kā arī teritoriju ap tiem labiekārtošana.

Kultūras pieminekļi vienlaikus ar novada ezeriem, ainavu, dabas pieminekļiem ir nozīmīgs tūrisma un rekreācijas resurss, kurš arī turpmāk ir jāiesaista novada attīstībā.

3.4. Tūrisma un rekreācijas teritorijas

Salīdzinoši maz pārveidotā dabas ainava, 25 kultūras pieminekļi, 4 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kā arī citi no dabas aizsardzības viedokļa interesantie objekti Riebiņu novadā veido galveno tūrisma attīstības potenciālu.

Tūrisma infrastruktūra galvenokārt koncentrēta Rušonas pagastā, kas sakrīt ar Latgales reģiona teritorijas plānojumā paredzēto telpisko struktūru attīstību. Novadā ir desmit viesu mājas, no kurām septiņas atrodas Rušonas pagastā. Piedāvāto pakalpojumu klāsts ir samērā mazs un vienveidīgs. Lielākā daļa viesu mājas piedāvā nakšņošanas iespējas, pirts tīri, ēdināšanu, laivošanas un makšķerēšanas iespējas, Galēnu pagastā sadarbojoties Indānu gravas un Azarīnes zemes īpašniekiem un skolēniem izveidota Indānu – Azarīnes mācību un izziņas taka. Takas kopgarums ir gandrīz 2 km. Tās ietvaros izveidotas laipas, tiltiņi, atpūtas vietas, skatu laukumi un informatīvie stendi. Izziņas takā vērojami vairāki biotopi, valsts nozīmes aizsargājams dabas objekts Priževoiu priede, Ošas upes izteka un Azarīnes avots.

Starp Jašas, Bicānu, Zolvas, Sekstu un Rušona ezeriem izveidots aptuveni 22 km garš laivu maršruts, kas piedāvā iespēju apskatīt, gan dabas liegumu „Jašas – Bicānu ezera” un „Rušonu ezera salas” teritorijas, gan to ap tiem esošo kultūras un vēstures pieminekļus – Gelenovas parku un muižas saimniecības ēku apbūvi, Kategrades, Rušonīcas un Krupenišku pilskalnus, Krupenišku vecticībnieku sādžu, Rušonas baznīcu, kā arī Rušona ezera salas – Ozolu, Bērzu, Priežu un Lielā (Upursala) ar Upurakmeni.

Lauku tūrisms, tā piedāvātie pakalpojumi un aktivitātes ņemams vērā kā galvenais tūrisma attīstības potenciāls Riebiņu novadā. Kā attīstību kavējošs faktors ir naktsmītņu un aktīvās atpūtas iespēju trūkums, ierobežotās piekļuves iespējas tūristiem pievilcīgām vietām, ko kavē plašās privātpašumā esošās teritorijas.

²⁵ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Nosacījumi Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2014. g. izstrādei „Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts”.

Teritorijas plānojumā ir sniegti detalizēti tūrisma un rekreācijas objektu apraksti.

3.5. Vides stāvokļa apraksts

3.5.1. Atmosfēras gaisa kvalitāte

Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi Riebiņu novadā netiek veikti, Taču, izvērtējot autotransporta un pārvadājumu pa dzelzceļu intensitāti, kā arī stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta, var secināt, ka novada gaisa piesārņojuma avotu ietekme uz gaisa kvalitāti ir nenozīmīga.

Novada teritorijā nav lielu ražošanas uzņēmumu, kas būtiski ietekmē atmosfēras gaisa kvalitāti. Apkure novada daudzdzīvokļu mājās ir decentralizēta, galvenais kurināmais materiāls ir malka, šķelda un koksne. Lielākie gaisa piesārņojuma avoti novadā ir izglītības un kultūras iestāžu katlu mājas, dzīvojamo māju dūmvadi, kā arī kokapstrādes uzņēmumu ventilācijas iekārtas, divas degvielas uzpildes stacijas. Kurināmajam sadegot, gaisā tiek izmestas putekļi, oglekļa oksīdi un slāpekļa oksīdi, kokapstrādes uzņēmumā veidojas putekļi, degvielas uzpildes stacijās – nenozīmīgos apjomos benzīns un petroleja.

7. tabula Izmešu daudzums Riebiņu novadā 2006. – 2010. gadā²⁶

Gads	Izmeši, t/gadā							
	NO ₂	NO _x	CO	CO ₂	PM ₁₀	SO ₂	Benzīns	Petroleja
2010	0,044	2,23	19,41		7,478		0,0767	0,00753
2009	0,21	7,145	23,138	0,114	3,884		0,0936	0,00902
2008		1,91	27,796		5,487		0,0664	0,0078
2007	0,505	2,77	34,1	0,232	8,303	0,57	0,1499	0,0113
2006	0,488	2,2318	31,663	0,0269	141,831	0,827	0,1208	0,0103

3.5.2. Trokšņa līmenis

Trokšņa līmeņu mērījumi pašvaldības teritorijā netiek veikti. Transporta un ražošanas un radītie trokšņa līmeņi novadā ir zemi, augstāki tie ir dzelzceļu, kuri šķērso novadu, - Rēzekne – Daugavpils un Krustpils – Rēzekne, valsts autoceļa A13 Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi), pirmās šķiras ceļu P58 Viļāni-Preiļi-Špoģi, P62 Krāslava – Preiļi – Madona, atsevišķos gadījumos (kravu transporta pārvadājumi) trokšņa traucējumi var būt arī novada 2. šķiras ceļu tiešā tuvumā. Taču, izvērtējot transporta intensitātes, transporta infrastruktūras izvietojumu novadā var secināt, ka trokšņa līmeņi nepārsniedz 2004. gada 13. jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktos robežlielumus.

3.5.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Latvijai un līdz ar to arī Riebiņu novadam ir saistošas Eiropas kopienas Ūdens struktūrdirektīvas (2000/60/EC) prasības, kas nosaka, ka līdz 2015.gada beigām visā Eiropā jānodrošina laba virszemes un pazemes ūdens kvalitāte. Latvijas teritorijas iedalījums upju baseinu apgabalos un vispārīgi ūdeņu kvalitātes mērķi ir noteikti Ūdens apsaimniekošanas likumā. Šo mērķu sasniegšanai jāveic pasākumi, lai vienlaicīgi izpildītu MK 25.06.2009. noteikumus Nr.646 „Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām”.

Lai sasniegtu labu ūdeņu stāvokli, ir nepieciešama ūdens resursu plānošanas jautājumu integrēšana teritorijas plānošanā, jāveido cieša praktiska sadarbība un informācijas apmaiņas sadarbība starp Upju baseinu pārvaldēm, plānošanas reģioniem, pašvaldībām un citām ieinteresētajām pusēm.

Riebiņu novada virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrādes ietvaros. Informācija par šo vērtējumu, tāpat

²⁶ Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, http://www.meteo.lv/public/datu_bazes.html

arī ūdens kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un 2015. gadā sasniedzamo ūdensobjektu kvalitāti (vides kvalitātes mērķiem) ir apkopota 8. tabulā.

Virszemes ūdeņu kvalitāte novadā ir dažāda. Atbilstoši Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2009. – 2015.g. iekļautajam ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumam: Meirānu kanāla (D441) ekoloģiskā kvalitāte ir augsta, Jašas (D483), Malta (D459), Ošas (D478), Tartaka (D484), Kategradas ezera, Salameja un Rušona – laba, Bicānu ezera, Zolvu ezera, Jašezera – vidēja, Feimankas (D480) – slikta, Feimaņu ezera un Eikša ezera – ļoti slikta. Ūdensobjektu vidējo vai sliktu ekoloģisko stāvokli nosaka biogēno vielu daudzums ūdenī, kas vēsturiskā piesārņojuma dēļ ir uzkrājušās ūdenstilpēs un ir sākušies eitrofikācijas procesi, Feimankas, Feimaņu ezera un Eikša ezera atbilstoši sliktās un ļoti sliktās ekoloģiskās kvalitātes cēloņi pilnībā nav noskaidroti. Daugavas upes baseina apgabala plānā tiek minēts vēsturiskais piesārņojums, iespējams izkliedētais piesārņojums. Ieviešot iepriekšminēto plānu, ir nepieciešami papildus pētījumi par Feimaņu ezera tipoloģiju, kā arī izkliedētā piesārņojuma iespējamo avotu un apjomu izvērtēšana. Izkliedēto piesārņojumu pārsvarā rada dabiskā barības vielu noplūde no meža zemēm, daļēji arī no lauksaimniecības zemēm.

Feimanka (D312), Salmejs (E110), Feimaņu ezers (E111), Eikša ezers (E114) un Rušons (E132) saskaņā ar 2011. gada 31. maija Ministru kabineta noteikumos Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" noteikto ir ūdensobjekti, kuriem ir risks 2015. gadā nesasniegt vides kvalitātes mērķi "laba ekoloģiskā kvalitāte". Tādēļ, lietojot vai apsaimniekojot ūdens resursus šajos ūdensobjektos un to tiešajos sateces baseinos tas veicams tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz šo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Daugavas upju baseina apgabala ūdeņu ķīmiskā kvalitāte, tostarp, Riebiņu novadā, vērtējot pēc prioritāro un bīstamo vielu koncentrācijām virszemes ūdeņos, ir laba. Atbilstoši valsts statistikā pārskata „2 Ūdens” informācijai Riebiņu novada teritorijā netiek novadītas prioritārās un bīstamās vielas²⁷.

8. tabula Riebiņu novada ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes novērtējums, to ietekmējošie faktori un vides kvalitātes mērķi

Avots: Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam, 2009.

Kods	Ūdensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls, 2009.g.	Riska ūdensobjekts, MK noteikumi Nr. 418, 31.05.2011.	Kvalitāti ietekmējošie būtiskākie faktori	2015.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls
D480 SP	Feimanka	slikts	lr	Nenoteiktība sliktas kvalitātes cēlonī, Būtiskas slodzes un ietekmes nav konstatētas, iespējams vēsturiskais piesārņojums, Būtiska morfoloģiskā slodze, izkliedētais piesārņojums,	vidējs (izņēmums)
D483	Jaša	laba	Nav		laba
D484*	Tartaks	laba	Nav		laba
D478SP	Ūša (Oša)	labs	Nav	Būtiska morfoloģiskā slodze	labs
D441SP*	Meirānu kanāls	augstākais iespējamais	Nav		augstākais iespējamais
D459	Malta	laba	Nav		laba
E110	Salmejs	vidēja	lr	izkliedētais piesārņojums	laba
E111	Feimaņu ezers	ļoti slikta	lr	Nenoteiktība sliktas kvalitātes cēlonī, Ezera situācijas noskaidrošanai nepieciešama izpēte, nav konstatēta būtiska antropogēnā ietekme, jāpārbauda atbilstība tipam,	slikta (izņēmums)
E114	Eikša ezers	ļoti slikta	lr	Nenoteiktība sliktas kvalitātes cēlonī, iespējama izkliedētā piesārņojuma ietekme,	slikta (izņēmums)
E115	Jašezers	vidēja	Nav		laba
E118	Zalvu ezers	vidēja	Nav		laba

²⁷ Noteiktas 2002. gada 12. marta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 1. pielikumā

Kods	Ūdensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls, 2009.g.	Riska ūdensobjekts, MK noteikumi Nr. 418, 31.05.2011.	Kvalitāti ietekmējošie būtiskākie faktori	2015.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls
E120*	Ārdavas ezers	laba	Nav		laba
E121	Bicānu ezers	vidēja	Nav		laba
E122	Kategradas ezers	laba	Nav		laba
E132	Rušons	vidēja	Ir	Izkliedētais piesārņojums	laba

* - novadā atrodas neliela daļa no ūdensobjekta tiešā sateces baseina, Ārdavas ezers – pie novada robežas

3.5.4. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums

Notekūdeņu savākšana centralizētājās notekūdeņu savākšanas tīklos un attīrīšana Riebiņu novada - Riebiņu, Galēnu, Stabulnieku, Kastīres, Gaļmuižas, Bašķu ciemos tiek veikta bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās. Silajāņu un Sīļukalna arī ir bioloģiskās NAI, taču tās pašlaik nedarbojas. Ciemu NAI apsaimnieko pašvaldība.

Kopējais attīrītais un apkārtējā vidē novadītais notekūdeņu daudzums no 2006. līdz 2011. gadam ir mainīgs: robežās no 38 līdz 86 tūkst.m³/gadā (9. tabula). Pēdējos gados – 2010. un 2011. gadā - apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu, par kuriem ir iesniegts valsts statistiskais pārskats, kvalitāte atbilst 2002. gada 22. janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr. 34 "Noteikumi pa piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" noteiktajām kvalitātes prasībām.

Novadā ir 8 notekūdeņu izplūdes virszemes ūdeņos: Galēnos meliorācijas grāvī, kurš ieplūst Ošā, Stabulniekos – meliorācijas grāvī ar ieteku Saunā, Bašķu ciema – Eikša ezerā, Riebiņu ciemā un Silajānos – Feimankā, Gaļmuižā - Preiļupīte, Kastīrē – Jašā, Sīļukalnā – Malmutā. 2011. gadā no Bašķu ciema apkārtējā vidē tika novadīts 3,1 tūkst.m³/gadā, Gaļmuižas – 5,86 tūkst.m³/gadā, Galēnu ciema – 11,89 tūkst.m³/gadā, Kastīres ciema – 10,06 tūkst.m³/gadā, Riebiņu ciema – 43,69 tūkst.m³/gadā, Stabulnieku ciema – 10,61 tūkst.m³/gadā, Silajāņu ciema – 0,43 tūkst.m³/gadā un no Sīļukalna – 0,12 tūkst.m³/gadā.

9. tabula. Riebiņu novadā apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu daudzumi un to atbilstība normatīvo aktu prasībām 2006. - 2011.g.

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens", Riebiņu novada domes speciālistu sniegtā informācija

Gads	Novadišanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi, tūkst m ³ /gadā	tai skaitā				
			Ar att., norm, tīri	Ar att., norm, netīri	Bez att., norm, tīri vai norm, netīri	Lietus	Citi
2011.	8	86,29	86,29	0	0	0	0
2010.	8	37,80	37,80	0	0	0	0
2009.	8	79,464	71,760	0	0	0	7,704
2008.	6	74,041	74,041	0			0
2007.	5	81,29	80,25	0			1,04
2006.	5	59,933	58,893	0	0	0	1,04

Pieniņos, Aglonas stacijā un viensētās novada lauku teritorijās ir individuālie notekūdeņu savākšanas risinājumi, kam nav tiešās izplūdes virszemes ūdeņos. Šie risinājumi ir uzskatāmi par izkliedētā piesārņojuma avotiem. Teritorijas plānojuma ieviešanas laikā ir jārisina jautājums par notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju vai jaunu uzstādīšanu Silajānos un Sīļukalnā.

Attīrītajos notekūdeņos paliekošo vielu daudzumi ir apkopti 10. tabulā. Galvenās vielas, kuras tiek novadītas apkārtējā vidē, ir komunālo notekūdeņu paliekošais piesārņojums: suspendētās vielas, slāpekļa un fosfora savienojumi. Ievērojot to, ka analīžu un uzskaites metožu precizitāte minētajā laika periodā ir bijusi atšķirīga, apkopotie dati nav tieši salīdzināmi. No novada teritorijas apkārtējā vidē ūdeņos netiek novadītas prioritārās un bīstamās vielas.

10. tabula Riebiņu novadā apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu daudzumi un to atbilstība normatīvo aktu prasībām 2006. - 2010.g.

Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāze "Valsts statistiskais pārskats Nr.2-ūdens"

Gads	Vielu daudzumi, t/gadā								
	Piesārņ. dati	Suspendētās vielas	BSP ₅	ĶSP	Naftas produkti	SVAV	P _{kop.}	P-PO4	N _{kop.}
2010	8,7791	1,273	1,141	5,253	0	0	0,09	0	0,8946
2009	19,0546	2,01	3,09	8,59	0	0	0,375	0	2,997
2008	16,9262	2,3289	2,2775	8,163	0	0	0,3664	0	2,1914
2007	23,546	1,931	4,575	12,91	0	0	0,369	0	2,219
2006	24,283	1,782	5,34	11,928	0	0	0,464	0	2,753

Lai optimizētu un uzlabotu notekūdeņu attīrīšanu, paplašinātu notekūdeņu savākšanas centralizēto tīklu teritorijas plānojuma izstrādes laikā 2011.gadā Riebiņos, Galēnos un Gaiļmuižā ir ieviesti Eiropas reģionālās attīstības fonda un pašvaldības finansētie ūdenssaimniecības projekti²⁸. NAI rekonstrukcija un izbūve, notekūdeņu savākšanas sistēmas paplašināšana sekmēs kvalitatīvu notekūdeņu attīrīšanu un ilgtermiņā labvēlīgi ietekmēs Feimankas, Ošas un Preiļupītes ūdeņu kvalitāti.

3.5.5. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Atbilstoši Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010. – 2015. gadam (2009.) iekļautajam vērtējumam pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte novadā ir laba.

Centralizētai ūdensapgādei izmantoto Arukilas-Amatas kompleksa horizontu ūdeņi atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, izņemot paaugstinātu dzelzs saturs, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Tādēļ Riebiņu novadā visos ciemos, kur ir centralizētā ūdensapgādes sistēma, kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšanai ir nepieciešams veikt iegūtā pazemes ūdens atdzelžošanu. Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai Riebiņos ūdenssaimniecības projektu ietvaros ierīkoti jaunie urbumi ("Riebiņi 3" un "Riebiņi 4") ir pieslēgti atdzelžošanas stacijai. Ūdenssaimniecības projektos atdzelžošanas iekārtas ir uzstādītas arī Galēnos, Gaiļmuižā, Kastīrē un Sīļukalnā. Turpmāk teritorijas plānojuma un ūdenssaimniecības projektu ieviešanas laikā atdzelžošanas iekārtas ir jāierīko Stabulnieku, Bašku un Silajāņu ciemos, kur pašlaik no pazemes ūdeņiem iegūtajā dzeramajā ūdenī ir paaugstināts dzelzs saturs.²⁹

Pazemes ūdeņu aizsargāšanai no virszemes piesārņojuma dzeramā ūdensapgādes urbumiem un ūdensgūtnēm ir noteiktas aizsargjoslas. Novadā atrodas daudzi urbumi, kuru statuss teritorijas plānojuma ieviešanas laikā ir skaidrojams. Urbumi, kuru izmantošana turpmāk netiek plānota, lai novērstu piesārņošanas iespējas no virszemes, ir jāslēdz, jāveic to tamponēšana. Riebiņu novada Attīstības programmā vidēja termiņa prioritātes „Kvalitatīva dzīves vide un pamata infrastruktūras izveide” ietvaros kā

²⁸ Ūdenssaimniecības projektu ietvaros Riebiņu ciemā ir veikta centrālās kanalizācijas sūkņu stacijas KSS-1 rekonstrukcija, ražība 20 m³/h, uzstādīts elektroniskais notekūdeņu plūsmas mērītājs, jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas KSS-2 izbūve (pārvešana), jauda 0,6 m³/h, izbūvēts jauns spiedvads L= 175 m un NAI (jauda 150 m³/dnn; Gaiļmuiža - kanalizācijas tīklu ciema centrā izbūve, L=1067 m, pazemes tipa KSS-1, Q-1,5m³/h, spiedvads L=175m, autonomas elektrības barošanas stacijas (dīzelģenerators) iegāde un uzstādīšana; Galēnu ciemā - esošo KSS rekonstrukcija, novēršot iespējamās noplūdes, samazinot elektroenerģijas patēriņu notekūdeņu pārsūkņēšanas sistēma, spiedvada rekonstrukcija novēršot neorganizētas noplūdes, izbūvētas jauna NAI, kas nodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvajām prasībām (Suspendētās vielas - 35,0 mg/l, BSP₅ - 25,0 mg/l, ĶSP - 125,0) pašreiz pieslēgtajiem iedzīvotājiem un arī perspektīvā, un nepasliktina Ošupes ūdens kvalitāti.

²⁹ Prasības nosaka 2003.gada 29.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”

viens no prioritārajiem pasākumiem ir plānota urbumu inventarizācija un risinājumu noteikšana turpmākai to izmantošanai. Pasākumu plānots realizēt laika posmā no 2012. – 2014.gadā.

3.5.6. Riska objekti un teritorijas

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Riska situācijas cilvēku veselībai, kā arī apdraudējumu to īpašumiem var radīt dabas apstākļu, esošās un bijušās saimnieciskās darbības objekti.

Riebiņu novadā var izdalīt šādas dabas apstākļu radītas riska teritorijas:

- applūstošās teritorijas,
- plūdu riska teritorijas un
- ģeoloģiskā riska teritorijas.

Saimnieciskā darbība vēsturiski un pašlaik novadā nosaka šādus riska objektus un teritorijas:

- paaugstinātas bīstamības objekti,
- potenciāli piesārņotās vietas,
- bīstamo kravu pārvadājumu maršruti,
- ar Sosnovska latvāni invadētās teritorijas,
- riska virszemes ūdensobjekti un
- paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas.

Dabas apstākļu radītas riska teritorijas

Plašos pazeminājumus starp pauguriem Riebiņu novadā aizņem mitras ieplakas, ezeri un upju gultnes. Zemākās vietās pavasaros vai ilgstošu lietavu periodos to piekrastes applūst. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā applūstošās teritorijas novadā ir noteiktas pēc LR MK noteikumos Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” (03.06.2008.) norādītajā metodikā minēto pazīmju sastopamības dabā un atpazīstamības ortofoto kartē. Noteiktās applūstošās teritorijas robežas ir parādītas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā ar mēroga noteiktību 1:10 000 (karte „Galvenās aizsargjoslas un aprobežojumi” Grafiskajā daļā) un kartoshēmā „Riska teritorijas un objekti”. Novada upēm un ezeriem kā applūstošās teritorijas ir noteiktas platības 232 ha platībā: Ošai - novada teritorijā pārsvarā no 50 līdz 150 m plata, Maltai – pārsvarā šaurāka par 50 m, atsevišķās vietās līdz 150 m, Feimankai – 50 – 100 m, platākajā vietā Silajāņu ciemā sasniedzot 200 m, Jašai - 50 - 100 m, atsevišķās vietās līdz 250 - 300 m plata, Markovas ezeram – no 10 līdz 50 rietumu malā, sasniedzot 175 m platumu ezera ziemeļrietumu krastā. Applūstošās teritorijas plānojuma risinājumos ir iekļautas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās. Papildus noteiktajām applūstošajām teritorijām, kas kopumā raksturo regulārās ezeru un arī novada upju applūšanas robežas, Ošai ir identificēta arī plūdu riska teritorija līdz par 850 m platumā ar kopējo platību 56 ha. Teritoriju applūšana apdraud īpašumus, atsevišķos gadījumos arī cilvēku drošību.

Ģeoloģiskā risku novadā nosaka Pļaviņu svītas dolomītu klātbūtne pamatiežos novada ziemeļu daļā, kuros veidojas slēgtas pazemes karsta formas (kavernes un dobumi) un artēzisko ūdeņu papildināšanās apgabals Riebiņu pagasta dienvidrietumu un Rušonas pagasta ziemeļrietumu daļā, kas tiek vērtēta kā teritorija ar augstu pazemes ūdeņu piesārņojuma risku³⁰.

Ar saimniecisko darbību saistītie riska objekti un teritorijas

Riebiņu novadā nav ražošanas objektu, kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 19. jūlija noteikumu Nr. 532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novēršanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma, drošības pārskati vai civilās aizsardzības plāns un kuri līdz ar to saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 18. septembra noteikumu Nr.626 „Noteikumi par paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” nosacījumiem ir iedalāmi *valsts vai reģionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektos*.

³⁰ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2011. un Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. Pilnā versija. 3.pielikums. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2009.

AS "Latvijas gāze" gāzes vads maģistrālo gāzes vadu Preiļi – Rēzekne ir *vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts* atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.626 7.8. punkta nosacījumiem³¹. Gāzes vads šķērso Riebiņu, Rušonas un Silajāņu pagastus.

Novadā darbojas divas degvielas uzpildes stacijas – Aglonas stacijā SIA "RusLatNafta" un Galēnos – SIA "RNS-D". Šīs degvielas uzpildes stacija neatbilst MK noteikumu Nr. 626 7.1. punktā noteiktajiem kritērijiem³², kuras noteiktas vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektiem, tādēļ ir uzskatāmas par *lokālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektiem*.

Ap paaugstinātas bīstamības objektiem ir noteiktas drošības aizsargjoslas (karte „Galvenās aizsargjoslas un aprobežojumi” Grafiskajā daļā). Par drošību paaugstinātas bīstamības objektos atbild to operatori.

Riebiņu novadā atbilstoši VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” informācijai atrodas 2 *potenciāli piesārņotas vietas*. Šajās abās vietās teritorijas plānojuma izstrādes laikā notiek saimnieciskā darbība un atbilstoši to darbības atļaujās iekļautajiem nosacījumiem tiek veikts vides kvalitātes monitorings (11. tabula). Atbilstoši šī valsts reģistra informācijai novadā nav reģistrētas piesārņotas vietas.

11. tabula Riebiņu novada potenciāli piesārņotās vietas³³

Vietas nosaukums	Atrašanās vieta	Kods	Platība, m ²	Nozare	Piezīmes
"KĻAVAS" A.Stubura zemnieku saimniecība	Rušonas pag.	2310	4741	Koksēšanas produktu ražošana	B kategorijas piesārņojošo darbību atļauja Nr.PR-B22 (2005. g.)
SIA "ANGRO" koksnes lokšņu un taras dēlīšu ražošanas cehs	Rušonas pag., Aglonas stacija, Krasta iela 8	2040		Koka taras ražošana	B kategorijas piesārņojošo darbību atļauja Nr. PR – B5 (2004); Kokapstrādes iekārtas, kurās pārstrādā vairāk nekā 3000 m ³ zāģmateriālu gadā vai saražotā produkcija pārsniedz 1000m ³ gadā

Lokāli, ievērojot vēsturisko saimniecisko darbību, vēl kā potenciāli piesārņotās vietas ir jāatzīmē rekultivēto sadzīves atkritumu izgāztuvju teritorijas Riebiņu pagastā atkritumu izgāztuve "Skangeļi", Stabulnieku pagastā atkritumu izgāztuve "Pastari" un Galēnu pagastā atkritumu izgāztuve "Galēni", Sīlukalna un Silajāņu ciema NAI, kuras nedarbojas, pazemes ūdeņu piesārņojuma risku rada saimnieciskajā darbībā neiesaistītie un nelikvidētie urbumi (x. nodaļa), kā arī SIA "Agrofirma "Turība"" piederošie bijušie padomju lauku saimniecības kompleksi (fermas, noliktavas), nerekultivētais derīgo izrakteņu ieguves karjers Zabegos pie Saunas upes un citi. Turpmāk ir svarīgi, iesaistot šīs vietas novada attīstībā, veikt to izpēti (ja nav vēl veikta), un nepieciešamības gadījumā sanāciju vai monitoringu.

Novada Rušonas un Sīlukalna pagastus šķērso *bīstamo kravu pārvadājumu maršruti pa dzelzceļa līnijām* Rēzekne – Daugavpils un Krustpils – Rēzekne. Novadu teritoriju šķērso 21 valsts autoceļš, no tiem viens ir valsts galvenais autoceļš Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medums) (A13/ E262) šķērso Rušonas pagastu, divi pirmās šķiras autoceļi (P58, P62) un astoņpadsmit valsts 2.šķiras autoceļi. Autoceļš A13/ E262 ir *bīstamo kravu pārvadājumu maršruts pa autoceļiem*. Arī pa pārējiem ceļiem notiek bīstamo kravu pārvadājumi. Pārvadātie kravu apjomi pa autoceļiem netiek uzskaitīti. Avāriju gadījumā kravu pārvadājumi pa dzelzceļu un autoceļiem var piesārņot apkārtējo vidi ar naftas produktiem un citām ķīmiskajām vielām.

Sosnovska latvānis *Heracleum sosnovskyi* Manden Latvijā, kā arī citās Baltijas valstīs ir atzīta par invazīvo augu sugu (Latvijā – 2008. gada 14.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.559 „Invazīvās augu sugas –

31 objekti, kuros veic darbības ar dabasgāzi (izņemot patērēšanu) un kuru gāzes cauruļvados spiediens pārsniedz 1,6 MPa, sašķīdinātās oglekļa dioksīda gāzes balonu noliktavas un tirdzniecības punkti, automobiļu gāzes uzpildes stacijas.

32 DUS vienlaikus neuzglabājas vairāk nekā 25 tonnas naftas produktu.

33 Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” http://www.meteo.lv/public/datu_bazes.html

Sosnovska latvāņa – izplatības ierobežošanas noteikumi”). LR “Augu Aizsardzības likumā” tā ir definēta kā Latvijas dabai neraksturīga suga, kura apdraud vietējās sugas un to dzīvotnes vai rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu videi vai cilvēka veselībai. Atbilstoši Valsts augu aizsardzības dienesta datiem par šī latvāņa izplatību Riebiņu novadā teritorijā ir uzskaitīti ar *Sosnovska latvāni invadēti* 201 lauki ar kopējo platību 185,88 hektāri. Jāatzīmē, ka 34 invadēto lauku valdītājs ir pašvaldība, 4 – LR Satiksmes ministrija, pārējo – juridiskas vai fiziskas personas.

Riebiņu novadā saskaņā ar 2011. gada 31. maija Ministru kabineta noteikumos Nr.418 “Noteikumi par riska ūdensobjektiem” noteikto ir pieci *riska ūdensobjekti* - Feimanka (D312), Salmejs (E110), Feimaņu ezers (E111), Eikša ezers (E114) un Rušons (E132), kuriem ir risks 2015. gadā nesasniegt vides kvalitātes mērķi “laba ekoloģiskā kvalitāte” (skatīt arī 3.5.3. nodaļu “Virszemes ūdeņu kvalitāte”).

Novada meži, īpaši priežu meži un purvi vasarās ir paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas. Paaugstināta ugunsbīstamība ir neapsaimniekotajos īpašumos – kūlas dedzināšanas iespējamība. Ugunsbīstamība pastāv arī apkures sistēmās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, kurās nav bijusi paredzēta individuālā apkures sistēmas ierīkošana.

Riebiņu novadā palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem avāriju gadījumos nav izveidota sava ugunsdzēsēju brigāde, kā arī nav ugunsdzēsības darbiem nepieciešamā inventāra. Tuvākā Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta brigāde atrodas Preiļos. Riebiņu novadā ir tādas apdzīvotas vietas, kur attālums līdz Preiļiem vairāk nekā 30 km. Siļukalna pagasta daļai tuvāk atrodas Varakļānu ugunsdzēsības postenis, Galēnu pagasta daļai tuvāk ir Viļānu ugunsdzēsības postenis, Rušonas pagasta daļai Aglonas pagasta ugunsdzēsēju komanda.

3.5.7. Degradētās teritorijas

Izstrādājot Riebiņu novada teritorijas plānojumu, ir apkopota informācija, izvērtētas novada degradētās teritorijas un identificēti šādi degradēto teritoriju veidi: nerekultivētie derīgo izrakteņu ieguves karjeri, bijušās fermas, noliktavas un citi neizmantotie saimnieciskie objekti (saraksti 4. un 5. pielikumā, 2. attēls), potenciāli piesārņotās vietas, ar Sosnovska latvāni invadētās teritorijas, sabrukušas, neapdzīvotas vai saimnieciski neizmantotas ēkas un to apkārtnes. Bieži vien šie objekti par šiem objektiem nav informācijas par tajos esošo vides piesārņojumu, tādēļ, ievērojot piesardzības principu, tie ir saistāmi ar iespējamu vides piesārņojumu vai risku cilvēku veselībai un drošībai un ir iekļauti arī riska objektu un teritorijās. Degradētajās teritorijās bieži vien arī atrodas neapsaimniekotie artēziskie urbumi, kuri, kā minēts šī pārskata iepriekšējās nodaļās rada pazemes ūdeņu piesārņojuma risku.

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā tiek sagatavoti ieteikumi degradēto teritoriju apsaimniekošanai un teritorijas izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumos iekļauti nosacījumi, kas paredz šo teritoriju sakārtošanu pirms tālākās izmantošanas.

3.5.8. Atkritumu saimniecība

Riebiņu novads iekļaujas Dienvidlatgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kurš tiek apsaimniekots atbilstoši Ministru kabinetā 2007. gada 07. jūlijā apstiprinātajam atkritumu apsaimniekošanas plānam (Ministru kabineta rīkojums Nr. 353). Detalizētu kārtību atkritumu apsaimniekošanas organizēšanai Riebiņu novadā nosaka Riebiņu novada domes apstiprinātie saistošie noteikumi Nr. 11 „Par Riebiņu novada sadzīves atkritumu savākšanu, transportēšanu, šķirošanu, pārstrādi un noglabāšanu” (08.11.2005. ar grozījumiem, reģistrēti Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā 05.02.2006.).

12. tabula Riebiņu novadā radīto atkritumu daudzums un bīstamo atkritumu īpatsvars 2006. – 2010. g.³⁴

Pagasts	Radīto atkritumu daudzums, t/gadā									
	2010.g.		2009.g.		2008.g.		2007.g.		2006.g.	
	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie
Siļukalna pag.	n.d.	-	n.d.	-	n.d.	-	n.d.	-	5,300	-

³⁴ Valsts statistiskais pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem „Nr.3-A” VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” http://www.meteo.lv/public/datu_bazes.html

Pagasts	Radīto atkritumu daudzums, t/gadā									
	2010.g.		2009.g.		2008.g.		2007.g.		2006.g.	
	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie	kopā	t.sk. bīstamie
Stabulnieku pag.	30,340	-	27,930	-	n.d.	-	n.d.	-	28,00	-
Galēnu pag.	38,485	0,015	0,215	0,015	n.d.		0,210	0,010	80,150	0,010
Riebiņu pag.	216,850	-	222,664	37,250	8801,93	180,230	n.d.	-	138,24	-
Silajāņu pag.	n.d.	-	n.d.	-	n.d.	-	n.d.		12,86	-
Rušonas pag.	95,800	21,464	93,400	-	2,485	-	3,576	0,145	154,89	-
Kopā novadā	381,475	21,479	344,209	37,265	8804,415	180,230	3,786	0,155	419,44	0,010
t.sk. bīstamie, %		5,631		10,826		2,047		4,094		0,002

Apzīmējumi: n.d. – nav datu

Atkritumu savākšanu novada teritorijā un to transportēšanu uz Dienvidlatgales reģionālo atkritumu poligonu "Demene" Daugavpils novada Dmenes pagastā veic SIA „Eko Latgale”. Novada teritorijā atkritumu izgāztuves ir slēgtas. Atkritumu izgāztuves Riebiņu pagastā - "Skangeļi", Stabulnieku pagastā - "Pastari" un Galēnu pagastā - "Galēni" ir rekultivētas. Svarīgākais jautājums novada atkritumu saimniecības jomā ir dalītās atkritumu savākšanas ieviešana, uzstādot konteinerus šķirotu atkritumu (papīrs, kartons, stikls, PET pudeles un citi veidi) savākšanai, kā arī no ciemiem attālāko viensētu nodrošināšana ar atkritumu konteineriem un iesaiste reģiona atkritumu savākšanas sistēmā, atkritumu konteineru skaita palielināšana apdzīvotajās vietās.

Kaut gan bīstamo atkritumu daudzums, kurš veidojas novadā, ir neliels, turpmākajos 12 gados aktuāla ir to savākšana. Atkarībā pēc bīstamo atkritumu veida uzņēmumi tos uzkrāj atsevišķi, - daļu nodod SIA „Eko Latgale” deponēšanai un pārstrādei uzņēmumiem, kuri saņēmuši atļauju darbībām ar bīstamajiem atkritumiem (AS "BAO", SIA „Lampu demerkurizācijas centrs", „SIA "Lautus" un citi). Bīstamos atkritumus var arī nodot valsts bīstamo atkritumu poligonā „Zebrene" (Dobeles novada Zebrenes pagasts). Valstī pašlaik izveides stadijā ir valsts bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma. Dienvidlatgales atkritumu apsaimniekošanas plānā 2007. – 2013. gadam plānots, ka šajā sistēmā pirmkārt iekļausies uzņēmumi. Valsts sistēma tiks papildināta ar azbestu saturošo atkritumu apglabāšanas poligonu Saldus rajona Brocēnu novada "Dūmiņos", bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta Olainē, dažādu atstrādāto eļļu un nolietotu riepu utilizācija Brocēnu šīfera rūpnīcā. Plānā norādīts, ka akumulatoru savākšanu un utilizāciju, arī turpmāk veiks šajā jomā strādājošās komercsabiedrības. Sadzīves bīstamo atkritumu savākšana no iedzīvotājiem detalizēti nav plānota. Plānā ir norādīts, ka visticamāk bīstamo atkritumu savākšana no iedzīvotājiem būs atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu uzdevums.

3.6. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Vērtējot nulles scenārija ietekmi uz vidi, var izdalīt šādus galvenos aspektus: ierobežotas iespējas novada apdzīvoto vietu, uzņēmējdarbības, t.sk. ar tūrisma un rekreācijas attīstību saistītas attīstībai un teritorijas iesaistei saimnieciskajā darbībā, ezeru vides kvalitātes uzlabošanai, to pieejamības uzlabošanai apdzīvotajās vietās un bijušo saimniecisko un tagad neizmantoto objektu – degradēto teritoriju, vietējas nozīmes potenciāli piesārņoto sakārtošanai.

Teritorijas plānojums atspoguļo pašvaldības ilgtermiņa attīstības tendences laika posmā līdz 2024. gadam. Tajā iekļauta teritorijas esošā un plānotā izmantošana. Teritorijas plānojumā noteikta apdzīvoto vietu izmantošana galvenokārt savrupmāju, daudzdzīvokļu, publiskās un centru apbūves teritoriju attīstībai. Tehnisko un ražošanas objektu apbūve plānota teritorijās, kuras vēsturiski jau ir bijušas izmantotas līdzīgiem mērķiem vai daļēji pašlaik izmantotas kā ražošanas teritorijas, kas vienlaikus pārsvarā ir arī degradētās teritorijas. Tādejādi nākotnē tiek plānota šo teritoriju revitalizācija un sakārtošana, ilgtermiņā izklaidētā piesārņojuma avotu novēršana un to ietekmes mazināšana uz ezeru (piemēram, Eikša ezera) ekoloģisko kvalitāti. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir izvērtēta apdzīvotajās vietās vai to tiešā tuvumā esošo ezeru un upju publiskā pieejamība un plānojumā iestrādāti risinājumi to uzlabošanai, kas vienlaikus veicinās novada tūrisma potenciāla attīstību.

Teritorijas plānojums un tā nosacījumi ir saistoši gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem, kas veic vai plāno veikt saimniecisko darbību Riebiņu novadā. Gadījumā, ja teritorijas plānojums netiek izstrādāts un ieviests, pastāv iespēja, ka, konkrētu attīstības priekšlikumu (ražošanas objektu attīstība atsevišķās degradēto teritoriju daļās, pieeju ūdeņiem labiekārtošana ciemos) ieviešana nav iespējama, jo tā neatbilst spēkā esošās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas nosacījumiem.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Novada vides stāvoklis detalizēti ir raksturots šā Vides pārskata projekta 3.5. nodaļā. Šajā nodaļā norādītas teritorijas, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt.

Novada teritorijas plānojuma ieviešana ietekmēs to degradēto teritoriju – bijušo saimniecības teritoriju, to ēku un būvju (fermu, kalšu, minerālmēslu un citu noliktavu, ražotņu, remontdarbnīcu, degvielas uzpildes staciju vai degvielas glabātuvju un citu) vides kvalitāti, kuras pašlaik netiek apsaimniekotas un kurās turpmāko 12 gadu laikā tiks uzsākta saimnieciskā darbība, sakārtojot, renovējot un revitalizējot esošās degradētās būves. Iespējams arī, ka daļa degradēto teritoriju ēkas (atkarībā no to tehniskā stāvokļa un plānotās saimnieciskās darbības vajadzībām) var tikt nojauktas. Novadā ir identificētas 95 degradētas saimniecisko teritorijas (saraksts 4. pielikumā, izvietojums parādīts 2. attēlā), uz kurām plānotās izmaiņas varētu attiekties, bet jāņem vērā, ka turpmāko 12 gadu laikā iespējams visās no tām saimnieciskā darbība netiks uzsākta.

Novada degradētās bijušās saimnieciskās teritorijas un objekti no vides piesārņojuma viedokļa ir izvērtētas veidojot valsts piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru. Atbilstoši 2001. gada 20. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība" nosacījumiem reģistra izveides laikā darbojošās pagastu pašvaldības sadarbībā ar VVD Daugavpils RVP ir veikušas potenciāli piesārņoto vietu apzināšanu un sākotnējo novērtēšanu attiecībā uz grunts, augsnes, gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu piesārņojumu savā administratīvajā teritorijā. Ievērojot to, ka valsts reģistrā (atbildīgais par reģistra uzturēšanu VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs") no Riebiņu novada teritorijas ir iekļautas 2 potenciāli piesārņotas vietas, var uzskatīt, ka novada degradētajās teritorijās atbilstoši iepriekšminēto MK noteikumu Nr. 483 kritērijiem nav konstatēts vides piesārņojums. Vietējā (novada līmenī) ir iespējams, ka nelielos apjomos vai piesārņojošo vielu koncentrācijās, degradētajās teritorijās, kurās agrāk ir uzglabāti kūtsmēsli, minerālmēsli vai lauksaimniecībā izmantojamas ķīmikālijas, veiktas darbības ar naftas produktiem (degviela, eļļas remontdarbnīcās utml.) ir vēl saglabājies piesārņojums ar naftas produktiem, kūtsmēslu, minerālmēslu vai pesticīdu sadalīšanās starpproduktiem. Jāatzīmē gan, ka pašlaik teritorijas plānojuma izstrādes laikā nav pamata domāt, ka degradētajās teritorijās varētu konstatēt nozīmīgu augsnes, grunts vai pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Teritorijas plānojuma, to ieviešot pilnā apmērā sekmēs degradēto teritoriju – nerekultivēto karjeru sakārtošanu (saraksts 5. pielikumā). Vairums no nerekultivētajiem karjeriem degradē novada ainavu. Īpaši vides stāvokļa kontekstā ir jāatzīmē nerekultivētais karjers Zabegos pie Saunas upes, kurā ir izveidojusies nelikumīga sadzīves un būvmateriālu izgāztuve. Ievērojot to, ka izgāztuve ir izveidojusies neatļautā vietā nav informācijas par to, vai tajā neatrodas arī bīstamie sadzīves atkritumi (baterijas, sadzīves ķīmijas un medikamentu atlikumi, akumulatori un citi atkritumu veidi).

Teritorijas plānojums ietekmēs vides kvalitāti novada blīvi apdzīvotajās vietās – ciemos Riebiņos, Baškos, Aglonas stacijā, Galēnos, Kastīrē, Sīļukalnā, Silajāņos, Stabulniekos, jo:

- līdž ar teritorijas plānojumā plānoto (un turpmāk ūdenssaimniecības projektos realizējamo) notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju un uzstādīšanu Sīļukalnā un Silajāņos, centralizētās notekūdeņu savākšanas tīklu rekonstrukciju arī citos ciemos, uzlabos sadzīves notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti;
- degradēto vai pašlaik daļēji izmantoto saimniecisko/ražošanas teritoriju, kuru neapsaimniekotās daļas ir iekļautas degradēto saimniecisko teritoriju un objektu sarakstos (Bašku ciemā, Kastīrē, Aglonas stacijā, Stabulniekos, Galēnos) sakārtošana (ēku renovāciju vai nojaukšana, teritorijas sakopšana) uzlabos ainavas kvalitāti ciemos. Gadījumos, ja uzsākot saimniecisko darbību, tiks konstatēts vides piesārņojums, plānojuma ieviešana sekmēs piesārņojuma savākšanu vai tā mazināšanu;
- ražošanas teritoriju attīstība ciemos lokāli var būt saistīta ar dažu vides kvalitātes aspektu: gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis, smakas izmaiņām. Taču, ievērojot to, ka tās tiek plānotas iespējami ciemu nomalēs un tiks ieviestas ievērojot mūsdienīgas ražošanas tehnoloģijas ražošanas apbūves teritoriju ietekme uz vides kvalitāti ciemos nebūs nozīmīga;
- labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju plānošana ietekmēs ciemus, arī Gelenovas parku.

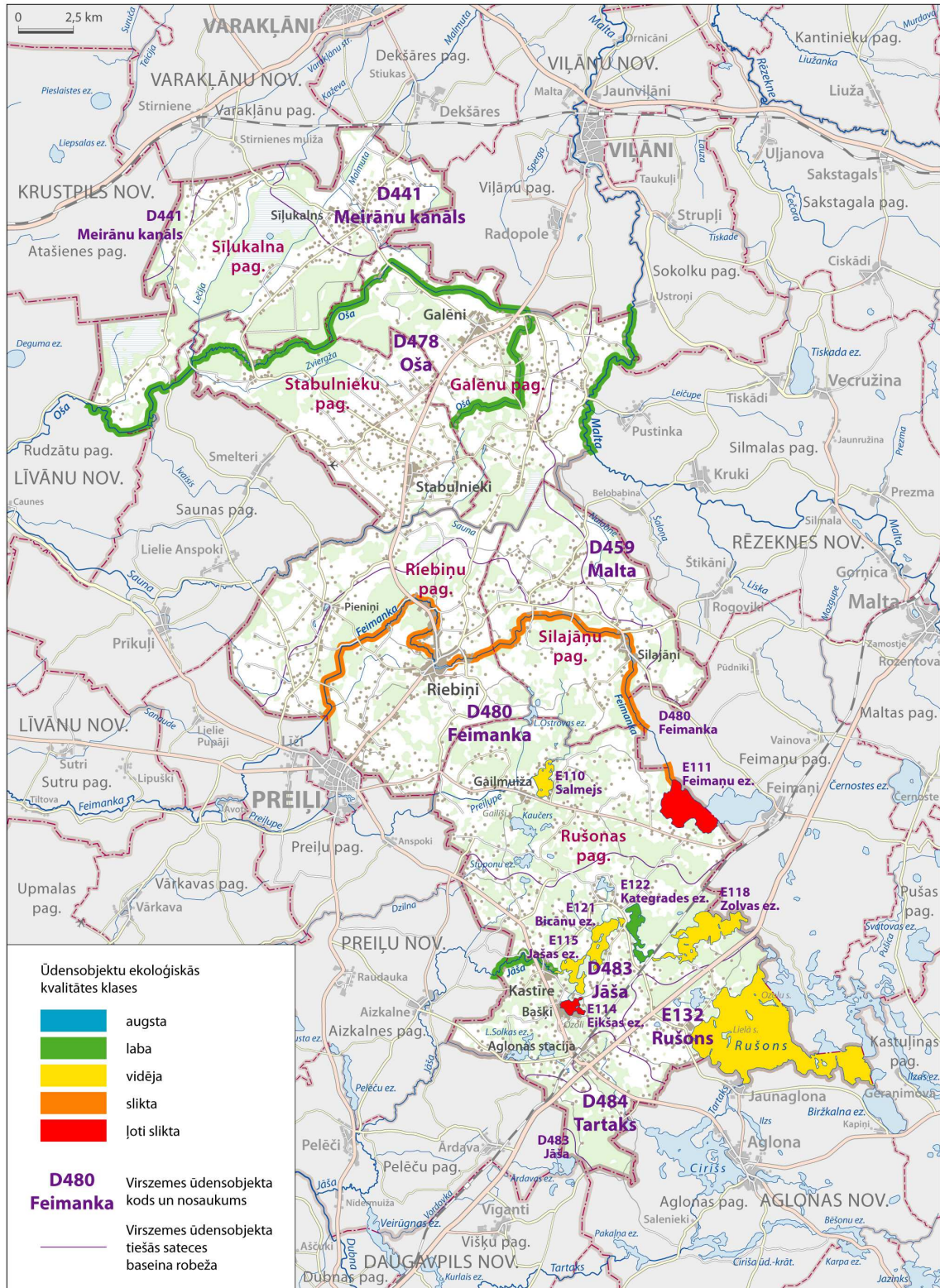

2. attēls Degradēto teritoriju izvietojums Riebiņu novadā

Teritorijas plānojums ilgtermiņā ietekmēs novada virszemes ūdensobjektu – upju un ezeru ūdeņu kvalitāti un uzlabos to pieejamību, jo teritorijas plānojumā ir plānoti notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumi, rekreācijas labiekārtojumu izveide pie šādiem novada ūdensobjektiem:

- Eikša ezera (ļoti slikta ekoloģiskā kvalitāte), jo teritorijas plānojumā Bašķu ciemā bijušajā ceļu būves materiālu uzņēmuma teritorijā – degradētajā teritorijā ir plānota ražošanas apbūves teritorija, Eikša ezera piekrastē – publiski pieejamas atpūtas vietas izveide, kas sekmēs vides sakārtošanu un mazinās izkliedētā biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) piesārņojuma noplūdi ezerā. Teritorija plānojumā ir iekļauti risinājumi notekūdeņu savākšanas sistēmas izveidei vasarnīcu rajonā Ozolos, kas ilgstoši ir radījis piesārņojuma noplūdi ezerā un ir viens no svarīgiem izkliedētā piesārņojuma avotiem, kas nosaka ezera slikto ekoloģisko kvalitāti;
- Feimankas – Silajāņu ciemā plānota NAI rekonstrukcija, notekūdeņu savākšanas tīklu rekonstrukcija un paplašināšana, kā arī labiekārtotas pieejas ierīkošana upei. Riebiņos plānots labiekārtot upes krastus un pielāgot tos novada rekreācijas vajadzībām;
- Jašezera (vidēja kvalitāte ekoloģiskā kvalitāte) un Jašas (laba ekoloģiskā kvalitāte) – Kastīrē plānota labiekārtotas atpūtas vietas pie Jašas ezera Jašas upes iztekā no ezera izveide, kas uzlabos ūdeņu pieejamību, iespējams ne lielā mērā, bet arī izkliedētā piesārņojuma mazināšanos Jašezērā;
- Salmeja (vidēja ekoloģiskā kvalitāte) – Gaīļmuižā plānota pieejas labiekārtošana ezeram, kas uzlabos ezera pieejamību un iespējams ne ļoti nozīmīgā apjomā, bet arī izkliedētā piesārņojuma mazināšanos ezerā. Salmejs atrodas ĪADT aizsargājamo ainavu apvidus “Kaučers”, tādējādi var uzskatīt, ka plānojums ietekmēs arī šo ĪADT.;
- Kaučera (nav izdalīts kā virszemes ūdensobjekts, dabas aizsardzības plānā novērtēts, ka tā ūdeņu kvalitāte ir laba. Plānā minēts, ka Kaučers pieder pie Latvijas tīrākajiem ezeriem.) – teritorijas plānojumā akcentēta aizsargājamo ainavu apvidus “Kaučers” apsaimniekošanas pasākumu realizācijas un iesaiste novada tūrisma piedāvājumā, plānojot atpūtas vietu izveidi, kuras ir iekļautas šīs ĪADT dabas aizsardzības apsaimniekošanas pasākumu plānā. Teritorijas vienlaikus ietekmēs Kaučera ezeru un ĪADT - aizsargājamo ainavu apvidu “Kaučers”;
- Salmeja, Kaučera, Feimaņu, Eikša, Jašezera, Kategrades, Bicānu, Rušona un Zolvas ezerus un tiešo apkārtni ietekmēs tūrisma un rekreācijas objektu iespējamā attīstība.

Detalizēta informācija par virszemes ūdensobjektu ūdeņu ekoloģisko stāvokli kvalitāti ir sniegta 3.3.5. nodaļā, ekoloģiskās kvalitātes vērtējums attēlots 3. attēlā.

3. attēls. Novada virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Vides pārskata sagatavošanas procesā secināts, ka ar Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ieviešanu nav saistītas nozīmīgas vides problēmas, ir identificēti šādi ar jauno teritorijas plānojumu saistītie vides aspekti:

- vides un ainavas kvalitāte degradētajās teritorijās;
- vides kvalitāte apdzīvotajās vietās un
- virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte.

Novada teritorijas plānojuma ieviešana ietekmēs vides un ainavas kvalitāti degradētajās teritorijās – bijušajās saimniecības teritorijās, to ēku un būvju izvietojuma vietās, jo, ieviešot teritorijas plānojumu, ja šajās teritorijās tiks uzsākta saimnieciskā darbība, tās sakārtojot, renovējot un/vai nojaucot esošās degradētās būves un labiekārtojot teritoriju uzlabosies vides kvalitāte šajās. Novada līmenī ir iespējams, ka degradētajās teritorijās pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas nelielos apjomos vai piesārņojošo vielu koncentrācijās tiek konstatēts piesārņojums ar naftas produktiem vai citu ķīmisku vielu sadalīšanās starpprodukti. Šajā gadījumā, veicot degradētās teritorijas sakārtošanu ir iespējama, piesārņojuma likvidācija vai vides kvalitātes monitoringa veikšana konkrētajā teritorijā, kas sekmētu vides kvalitātes uzlabošanu. Vienlaikus ar degradēto objektu sakārtošanu pozitīvi tiks ietekmēta arī konkrētās teritorijas ainavas kvalitāte.

Ieviešot teritorijas plānojumu novada ciemos, tiks ietekmēta to vides kvalitāte, ko radīs ciemu robežās esošo degradēto teritoriju apsaimniekošanas atsākšanu, plānojot tajās ražošanas apbūves teritoriju attīstību. Šo teritoriju apbūves attīstība vietējā līmenī var būt saistīta ar dažu vides kvalitātes aspektu: gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis, smakas izmaiņām, kā arī novada ciemu ainavas uzlabošanu. Apdzīvoto vietu vides kvalitātes uzlabošanās aspekti ir saistīti ar teritorijas plānojumā iekļauto centralizētās ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmu attīstību, kas sekmēs pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošinājumu un sadzīves notekūdeņu attīrīšanu.

Trešais nozīmīgais šī teritorijas plānojuma vides aspekts ir virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte, jo teritorijas plānojuma ietvertie notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumi un to izstrādes nepieciešamība īpaši vasarnīcu teritorijā Ozolos Bašķu ciemā, kā arī plānotā pieeju izveidošana un labiekārtošana pie novada upēm un ezeriem, tūrisma un rekreācijas teritoriju noteikšana ilgtermiņā ietekmēs to ūdeņu ekoloģisko kvalitāti. Īpaši nozīmīga ir ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanas riska ūdensobjektos – Feimankā, Eikša ezerā un Salmeajā. Virszemes ūdeņu ekoloģiskās kvalitāte, gadījumos, kad teritorijas plānojums ietekmēs ezerus (Kaučers, Salmejs, Jašezers), kuri atrodas ĪADT – aizsargājamo ainavu apvidū "Kaučers" un dabas liegumā "Jašas-Bicāņu ezers" un tādejādi ir saistīts ar vides kvalitātes uzlabošanu novada ĪADT.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Šajā nodaļā ir apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Izstrādājot Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024.g., ir jāņem vērā šajos dokumentos iekļautās pamatnostādnes un vides aizsardzības mērķi.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti Eiropas 6. vides aizsardzības rīcības programmā „Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle” un uz šo plānošanas dokumentu ir attiecināmi šādi mērķi:

- klimata izmaiņu jomā: stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas;
- dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;
- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

6.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā

Starptautiskos vides aizsardzības mērķus attiecībā uz dabas, vides un kultūras mantojuma aizsardzības jomu nosaka šajā nodaļā aprakstītās ANO konvencijas. Tās ir ratificētas arī Latvijā.

Konvencija „Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību” – *Bernes konvencija* (1979.). Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību. Īpaši uzsvērta apdraudēto un izzūdošo sugu, t.sk. apdraudēto un izzūdošo migrējošo sugu aizsardzība. Konvencija ir apstiprinātā Latvijā ar LR Likumu "Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu" (17.12.1996). Tas nozīmē, ka Latvijā ir apņēmusies pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu.

Konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” – *Ramsāres konvencija* (1971.). Konvencijas mērķis ir nodrošināt visa veida mitrāju aizsardzību un saprātīgu izmantošanu, atzīstot, ka mitrāji kā ekosistēmas ir ļoti nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, kā arī cilvēku labklājības nodrošināšanā. Latvijā Ramsāres konvencija ir pieņemta un apstiprināta līdz ar likuma „Par 1971.gada 2.februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” spēkā stāšanās 1995. gada 5. aprīlī. Saskaņā ar konvencijas 1.pantu, mitrāji ir palienes, zāļu un kūdras purvi vai ūdeņu platības - dabiskas vai mākslīgas, pastāvīgas vai pārplūstošas, kurās ir stāvošs vai tekošs ūdens, saldūdens, iesāļš vai sāļš ūdens, t.sk. jūras akvatorijas, kuru dziļums bēguma laikā nepārsniedz 6 metrus. Latvijā ir noteiktas 6 Ramsāres vietas. Riebiņu novada ziemeļrietumu stūrī izvietojas neliela daļa no Pelečāres purva, kas ir Latvijas Ramsāres vieta

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – *Riodežaneiro konvencija* (1992.). Konvencijas uzdevums ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – *Bonnas konvencija* (1979.). Konvencija definē terminu „migrējoša suga”, un rūpējoties par tām savvaļas dzīvnieku sugām, kas migrē pāri nacionālās jurisdikcijas robežām, pasludina, ka migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu saglabāšana un efektīva apsaimniekošana prasa kopīgu rīcību no visām valstīm. Latvijā konvencija ir pieņemta un apstiprināta ar LR likumu “Par 1979. gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (25.03.1999)/

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – *UNESCO konvencija* (1972.). Šajā Konvencijā ar jēdzienu „dabas mantojums” tiek saprasti:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kurām ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt tās teritorijā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Tādēļ valstij maksimāli jāizmanto esošie resursi un nepieciešamības gadījumā – arī starptautiskā palīdzība, t.sk. jebkura tai pieejamā finansiālā, mākslinieciskā, zinātniskā un tehniskā palīdzība un sadarbība.

Konvencijas kultūras mantojuma pieminekļu sarakstā pašlaik nav izvērtēts, noteikts un iekļauts neviens Latvijā esošs pasaules dabas mantojuma objekts. Tiek diskutēts par dabas teritorijas Augšdaugavā, kas ietver dabas parku „Daugavas loki” iespējamu virzīšanu iekļaušanai UNESCO pasaules dabas mantojuma sarakstā.

Konvencija “Par cīņu pret pārtuksnešošanu/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju atsedz šī reģiona problēmas – ievērojama lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, kā arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešana nodrošinās augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija piekrastē, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), un punktveida aun difūzo piesārņojumu, ko izsauc augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kuras, pat ja tajās atbilstoši valsts normatīvo aktu nosacījumiem nav jāveic sanācija, tās ir revitalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Konvencijas tieši attiecas uz Riebiņu novadu, jo tajā ir apzinātas teritorijas, kuras ir atzītas par degradētām, kā arī potenciāli piesārņotajām vietām.

6.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes 96/61/EK „Par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli”(1996.). Direktīvas mērķis ir panākt tāda piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, ko rada I pielikumā minētās darbības. Tā nosaka pasākumus, kas paredzēti, lai novērstu vai – gadījumos, kad novēršana nav iespējama – samazinātu tās emisijas gaisā, ūdenī un zemē, kuras rodas no iepriekš minētajām darbībām, tostarp arī pasākumus, kas attiecas uz atkritumiem, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā, neierobežojot Direktīvas 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu noteikumus un citus attiecīgus Kopienas noteikumus. Direktīvā noteikti vispārīgie principi, kas regulē operatoru pamatsaistības tās 1.pielikumā noteiktajos rūpnieciskās darbības veidos, prasības un nosacījumus atļauju izsniegšanai, noteikta integrētā pieeja atļauju izsniegšanai, informācijas apmaiņas nosacījumi ar Eiropas Komisiju, emisijas robežvērtības un piesārņojošās vielas.

Šīs direktīvas prasības ir iestrādātas LR 15.03.2001. likumā “Par piesārņojumu”, MK 25.10.2005. noteikumos Nr.804 “Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”, MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”, MK 12.03.2002. noteikumos Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, MK 13.07.2004. noteikumos Nr.597 “Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”. MK 22.01.2002. noteikumos Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Riebiņu novadam, neskatoties uz to, ka tajā nav plānota intensīva ražošanas objektu attīstība, uzsākot jaunas saimnieciskās darbības (lauksaimniecības produktu apstrāde un pārstrāde, kokapstrāde, tūrisma objekti), ir saistošas šīs direktīvas un LR normatīvie akti piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Biotopu direktīva). Šīs Direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas floru un faunu dalībvalstu teritorijā.

Pasākumus, ko veic saskaņā ar šo Direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu un atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir nozīmīgas Eiropas Savienībā. Direktīva

uzskaita dabisko biotopu veidus un augu un dzīvnieku sugas, kam nepieciešama stingra aizsardzība. No 198 biotopiem, kuri atzīti par apdraudētiem Eiropā, 58 ir sastopami arī Latvijā. Lai īstenotu šīs direktīvas prasības, tiek veidots *NATURA 2000* - Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas nodrošina Eiropai nozīmīgu dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu tās dabiskās izplatības areālā. *NATURA 2000* tīkls ietver īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot *Eiropas Padomes Direktīvu 79/409* (1979.) par savvaļas putnu aizsardzību. Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas LR 16.03.2000. likumā "Sugu un biotopu likums", LR 02.03.1999. likumā "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos. Riebiņu novadā esošās ĪADT ir iekļautas *NATURA 2000* teritoriju tīklā. Tādejādi Biotopu un Putnu direktīvu prasības tieši attiecas uz Riebiņu novadu.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000.) nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdens aizsardzības politikas jomā (turpmāk – ŪSD). Direktīvas mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Direktīva nosaka vairākas jaunas prasības ūdeņu apsaimniekošanā:

- ŪSD ieviešanas sākuma posmā katrai dalībvalstij ir jānosaka "labam ūdens stāvoklim" atbilstošo kvalitātes mērķu standarti un to robežlielumi, jānodrošina ūdens kvalitātes mērķu sasniegšana līdz 2015.gadam, savukārt pēc ŪSD ieviešanas turpmāk tie jāpārskata ne retāk kā reizi 6 gados;
- Katrai dalībvalstij ir jānosaka upju baseinu apgabali, kuru robežās ūdeņu apsaimniekošanu administrē un koordinē atbilstoša institūcija.
- Dalībvalstīs katrā upju baseinu apgabalā ir jāizstrādā upes baseina apsaimniekošanas plāns un rīcības programma tajā noteikto ūdeņu kvalitātes mērķu sasniegšanai.

No šīs direktīvas izrietošās tiesību normas ir ietvertas LR 12.09.2002. "Ūdens apsaimniekošanas likumā", MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību, MK noteikumos Nr. 12.03. 2002. 118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" un MK 23.12.2003. noteikumos Nr. 736 "Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju". Riebiņu novads atrodas Daugavas upju baseina apgabalā. Tam 2009. gadā ir izstrādāts un LR Vides ministrijā apstiprināts apsaimniekošanas plāns, kas ietver pasākumu programmas laba ūdens stāvokļa nodrošināšanai arī Riebiņu novadā esošajos ūdensobjektos.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) „Par atkritumiem” un *Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC* „Par bīstamajiem atkritumiem”. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003. – 2012.gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus un uzstādīt atbilstošas atkritumu apstrādes iekārtas, bet esošo, normatīviem neatbilstošo izgāztuvju slēgšanu un rekultivēšanu. Direktīvu 75/442/EEK un 91/156/EEK prasības Latvijā ir ietvertas LR 29.12.2000. "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" un saistībā ar to izdotajos normatīvajos aktos.

Eiropas Padomes Direktīva 96/82/EK (1996.) par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas (Seveso II direktīva). Direktīvas mērķis ir novērst smagus nelaimes gadījumus, kas saistīti ar bīstamām vielām, un to sekas ietekmi uz cilvēkiem un vidi, lai nodrošinātu augsta līmeņa aizsardzību visā Kopienā konsekventi un efektīvi. Direktīvas prasības Latvijā ir ietvertas LR „Civilās aizsardzības likumā” un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos, kā arī 2005. gada 19. jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr. 532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" (izdoti saskaņā ar ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likuma 11.panta otro daļu). Direktīvas prasības ir saistošas Riebiņu novada teritorijas plānojuma izstrādei, jo teritorijas plānojuma izstrādes laikā darbojas 3 paaugstinātas bīstamības objekti, tā teritoriju šķērso bīstamo kravu pārvadājumu maršruti.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001.) „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi. Direktīvas prasības ir ietvertas LR 14.10.1998. likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

Eiropas Ainavu konvencija (2000.). Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, apsaimniekošanu un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija atzīst ainavas kā svarīgu cilvēku dzīves kvalitātes daļu jebkurā vietā – pilsētās un laukos. Ņemot vērā pārmaiņas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, rūpnieciskās ražošanas un minerālu ieguves paņēmienos, kā arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, notiek ainavu pārveidošanās. Lai saglabātu ainavu nozīmīgo loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, kā arī ainavas kā saimnieciskajai darbībai labvēlīgu resursu, konvencija uzsvēr ainavu aizsardzības, apsaimniekošanas un plānošanas nepieciešamību.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000.gada 23. – 24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk – 2001.gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Gēteborgā Eiropas Savienības Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes:

- klimata maiņa: siltumnīcas efekta samazināšana, palielinot elektrības ražošanu no atjaunojamiem avotiem;
- pāreja no „ceļu transporta” uz citiem- videi draudzīgākiem transporta veidiem;
- sabiedrības uzvedība: reaģēt uz iedzīvotāju bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām;
- resursu racionāla pārvaldība.

6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kam Latvija pievienojusies, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzībā. Daudzi normatīvie akti ir stājušies spēkā, taču to praktiska ieviešana nenotiek vai kavējas gan finanšu, gan administratīvās kapacitātes trūkuma dēļ.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma mērķi un paredzētās rīcības atbilst Vides politikas pamatnostādņem 2009. – 2015.gadam, Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2006. – 2012.gadam.

Vides politikas pamatnostādnes (apstiprinātas MK 2009.gadā) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā atspoguļota esošā situācija, formulēti vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un politikas rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot ilgtspējīgu attīstību, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.

Būtiskākās identificētās un risināmās problēmas pamatnostādņēs ietvertu jautājumu blokos ir šādas:

- tiek pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi Latvijas lielākajās pilsētās, un lielākais gaisa piesārņojuma īpatsvars nāk no transporta emisijām;
- palielinās iekšējo ūdeņu eutrofikācija, īpaši Rīgas līča dienvidu daļā, novērojama arī lauksaimniecības ietekme uz ūdens kvalitāti;
- ekonomiskās krīzes apstākļos problēmu rada otrreizējo izejvielu izmantošana, ņemot vērā būtisko cenu un pieprasījuma kritumu, problemātiska ir atkritumu pārstrādes mērķu sasniegšana;
- citu nozaru plānošanas dokumentos nepietiekami atspoguļoti dažādi vides faktori - gaisa kvalitāte un troksnis, plānojot transporta plūsmas, ģeoloģiskie riski, plūdu riski, rūpniecisko avāriju risku novēršanas pasākumi;
- sabiedrības izpratnes trūkums par saimnieciskās darbības veida un paņēmieni saistību ar dabas vērtību ilglaicīgu pastāvēšanu;
- trūkst ilgtermiņa sistemātisku zinātnisko pētījumu par iespējamo klimata pārmaiņu ietekmi uz Latvijas vidi, klimata pārmaiņu radītiem riskiem, klimata ietekmes samazināšanas pasākumu ietekmi uz tautsaimniecību, kā arī nav izstrādāti ekonomiskie un sociālie piemērošanās pasākumi un programma to īstenošanai;

- dažādu datubāzu savietojamības problēmas un nepilnības esošajos reģistros;
- finansējuma trūkums normatīvajos aktos noteikto prasību izpildes kontrolei.

Starp pamatnostādņēs definētajiem problēmjasautājumiem ietilpst arī no Eiropas Savienības tiesību aktiem izrietošās prasības, kuru ieviešanai piešķirtais finansējums ir nepietiekams.

Piedāvātie risinājumi:

- 1) veikt plānveida sabiedrības izglītošanu, informēšanu un veicināt sabiedrības līdzdalību vides aizsardzības pasākumu plānošanā un ieviešanā;
- 2) veicināt valsts institūciju un privāto uzņēmēju sadarbību;
- 3) vides aizsardzības institūciju rīcībspējas paaugstināšana;
- 4) veicināt vides jautājumu integrēšanu un aktualizēšanu citu nozaru politikās;
- 5) samazināt visu tautsaimniecības sektoru energointensitāti, izstrādājot un ieviešot tādus ekonomiskos politikas instrumentus, kas veicinātu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, tai skaitā pārstrukturējot kopējo nodokļu slogu, t.i., realizējot zaļo nodokļu reformu.

Reģions bagāts ūdeņiem, tādēļ ūdens kvalitātes jautājumam jāpievērš pastiprināta uzmanība plānošanas dokumentā. Virsūdeņu piesārņojumu galvenokārt izraisa notekūdeņu novadīšana. To stāvoklis ir atkarīgs no attīrīšanas iekārtu esamības, komunālo notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām, difūzā piesārņojuma no lauksaimnieciskās ražošanas, kā arī no robežšķērsojošā un vēsturiskā piesārņojuma, lietus ūdens noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas.

Viens no vides politikas mērķiem ir gaisa aizsardzība, t.i. normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošas gaisa kvalitātes nodrošināšana un uzlabošana vietās, kur tā nav apmierinoša.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006. – 2012.gadam nosaka šādus mērķus:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un
- nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzuma samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Attiecībā uz jau radītajiem atkritumiem nodrošināt, ka:

- atkritumi nav bīstami vai arī tie nerada risku videi un veselībai;
- lielākā daļa atkritumu tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (pie., komposts) vai nekaitīgā formā;
- apglabājamo atkritumu daudzums tiek samazināts līdz minimumam un atkritumi tiek iznīcināti vai apglabāti cilvēka veselībai un videi drošā veidā;
- atkritumi tiek apstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām.

Riebiņu novads iekļaujas Dienvidlatgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā un tam ir saistoši iepriekšminētajā valsts plāna iekļautie mērķi.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Plānošanas dokuments un tajā iekļautie risinājumi

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam 1. redakcija un tajā iekļautie risinājumi ir balstīti uz Riebiņu novada attīstības programmu 2012. – 2018. gadam, izvērtējot pašlaik spēkā esošo novada teritoriālo daļu un novada teritorijas plānojuma 2008. – 2020. gadam risinājumus.

Teritorijas plānojumā ietilpstošie TIAN nosaka, ka nekustamo īpašumu atļauts izmantot un apbūvēt saskaņā ar prasībām, kas noteiktas funkcionālajā zonā vai teritorijās ar īpašiem noteikumiem atbilstoši kartei „Riebiņu novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”.

Funkcionālā zona – teritorijas daļa ar precīzām robežām (noteiktas atbilstoši kadastra robežām), kurai definēts izmantošanas mērķis un noteikta savstarpēji saderīga atļautā izmantošana un apbūves parametri. Funkcionālās zonas noteiktas, lai nodrošinātu pilnvērtīgu struktūru - zemes, ēku, ūdens, dabas u.c. resursu racionālu izmantošanu, apsaimniekošanu un aizsardzību.

Teritorijas plānojumā noteiktas šādas funkcionālās zonas:

Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS1). Esošās savrupmāju apbūves teritorijas ciemos ar iespēju paplašināties.

Vasarīcu un dārza māju teritorijas (DZs2). Teritorijas pie Eikša ezera. Vasaras māju un dārzu ierīkošanai un uzturēšanai.

Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD). Esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas ciemos ar iespējām paplašināties.

Publiskās apbūves teritorija (P1). Nekomerciālās sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijas (nekustamie īpašumi, kas zemes reformas gaitā piešķirti un tiek izmantoti izglītības iestāžu u.c. pašvaldības iestāžu vajadzībām; arī baznīcas un to zemes).

Publiskās apbūves teritorija (P2). Daudzfunkcionālas teritorijas galvenokārt sabiedrisko un darījumu objektu apbūvei ciematos un galveno ceļu krustojumu apkārtnē ar mērķi nodrošināt iespējas pakalpojumu un dažādu uzņēmējdarbības aktivitāšu attīstībai.

Tūrisma un rekreācijas teritorijas (P3). Teritorijas Salmeja, Kaučera, Feimaņu, Eikša, Jašezera, Kategrades, Bicānu, Rušona un Zolvas ezeru apkārtnē - primāri paredzētas tūrisma un rekreācijas objektu attīstībai. Teritorijās atļauta viensētu apbūve, tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektu izveide, t.sk. atpūtas vieta (kempings, telšu /piknika vieta), tūristu mītne, cita veida atpūtas pakalpojumu vai sporta vai kultūras objekts.

Rūpniecisko un noliktavu apbūves teritorija (R). Teritorijas ražošanas objektu attīstībai. Kā potenciālākās attīstības teritorijas atzīmējamas Aglonas stacija un teritorijas ērtas piekļuves attālumā no Daugavpils – Rēzeknes šosejas, Preiļu – Viļānu un Preiļu – Aglonas ceļa apkārtnē - Riebiņos, Galēnos, Baškos.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (RD). teritorijas derīgo izrakteņu ieguvei. (Kartē atzīmēti tie karjeri, kas darbojas un pašvaldības zemes, kas noteiktas derīgo izrakteņu ieguvei.) Ārpus kartē atzīmētajām teritorijām jaunu karjeru izveidi pamato ar izpēti. Primāri izvērtē pamesto karjeru turpmākās izstrādes iespējas

Rekultivējamās teritorijas. Ainavu degradējošas teritorijas, kurās jāveic teritoriju sakārtošana vai ainavu atjaunošana pēc saimnieciskās darbības izraisītajām izmaiņām: t.sk. pamesto, neapsaimniekoto kolhozu lauku saimniecisko objektu (fermas u.tml.) teritorijas, vēsturiski vai potenciāli piesārņotās teritorijas, pamestie karjeri.

Inženierkomunikāciju un saimniecisko objektu apbūves teritorija (T1, T2). teritorijas inženierkomunikāciju objektu darbības nodrošināšanai - (notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, ūdens ņemšanas vietām, elektroapgādes transformatoriem u.tml. (T1), saimniecisko objektu apbūves teritorija ciemos (T2) - galvenokārt tie ir šķūnīši, garāžas, mājlopu novietnes daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem, darbnīcu teritorijas u.t.ml.

Ūdeni teritorija (Ū). Ūdensteces un ūdenstilpnes.

Mežu teritorijas (M). Mežu teritorijas ietver mežus, krūmājus, jaunaudzes un izcirtumus (plānojumā apzīmētas atbilstoši topogrāfiskās kartes apzīmējumiem). Teritoriju izmantošanu nosaka attiecīgie nozares

normatīvie akti, individuālie mežierīcības projekti. Atļauta meža zemes transformācija citos izmantošanas veidos LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Labiekārtotās dabas un apstādījumu teritorijas (D1). Labiekārtotās dabas un apstādījumu teritorijas pamatā ir neapbūvētas, daļēji vai pilnīgi labiekārtotas teritorijas ciemu robežās, kā arī atsevišķas vietas ārpus ciemiem (piemēram, Gelenovas parks, atpūtas vietas pie Zolvas ezera)

Izņēmumu un papildus prasības noteiktas Galēnu un Riebiņu muižu parku teritorijām, ietverot muižas apbūves kompleksu atjaunošanas iespējas un izmantošanu pakalpojumu objektu attīstībai.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (L1) ietver zemnieku un piemājas saimniecības ar/vai bez viensētu apbūves, t.sk. aramzemi, tīrumus, dārzus, ganības, pļavas u.c. izmantošanas veidos neietvertās teritorijas (plānojumā apzīmētas atbilstoši topogrāfiskās kartes apzīmējumiem). Pārmantojot esošo plānojumu, ierobežojums jaunveidojamo zemes vienību minimālajai platībai – 2 ha. Atļauta daudzfunkcionāla izmantošana (viensētu apbūvei, dīķu izveidei, mežu stādīšanai, derīgo izrakteņu ieguve), izmantošana lauksaimniecības produkcijas ražošanai, ar lauksaimniecību saistītu pakalpojumu un lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumu vajadzībām. izmantošana, kas saistīta ar tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektu izveidi.

Meliorētās LIZ (L2). Meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietojuma veida maiņa ir atļauta, veicot meliorācija sistēmu pārkārtošanu un nepasliktinot apkārtējo meliorēto zemju izmantošanas iespējas.

Lauku zemes ciemu robežās (L3). Atšķirībā no L1 vienīgi attiecībā uz atļauto jaunveidojamo zemes gabalu lielumu - atdalīšana dalīšana līdz 2500 kvm; izmantošana galvenokārt piemājas saimniecību vajadzībām

Transporta infrastruktūras teritorijas (TR). Valsts un pašvaldības ceļi. Dzelzceļa zeme.

7.2. Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Šajā nodaļā sniegts Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. risinājumu īstenošanas būtiskās ietekmes vērtējums kopumā uz novada teritoriju, kā arī attiecībā uz vides un ainavas kvalitāti degradētajās teritorijās, apdzīvoto vietu un virszemes ūdensobjektu vides kvalitātes uzlabošanu, izvērtējot TIAN noteikto funkcionālo zonu plānoto (atļauto) izmantošanu, tās ieviešanas sagaidāmo ietekmi, salīdzinot ar esošo teritorijas izmantošanu un plānoto spēkā esošajā teritorijas plānojumā.

Konkrētu ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums norādot tiešās, netiešās, sekundārās, īstermiņa, ilgtermiņa, pozitīvās, negatīvās un citas ietekmes. Ar tiešajām ietekmēm šajā novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar netiešajām – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar pozitīvajām - ietekmes, kas vērstas uz vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu vai vairošanu, ar negatīvajām – ietekmes, kuras var izraisīt vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu stāvokļa pasliktināšanu un noplicināšanu, īslaicīgās ietekmes izpaužas darbības (būvdarbi, labiekārtojuma uzstādīšana un citas) norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, ilgtermiņa – ietekmes, kuras izpaudīsies teritorijas plānojuma ieviešanas laikā un saglabāsies līdz/uz turpmākajiem plānošanas periodiem.

7.2.1. Vispārējā ietekme

Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.g. ietver detalizētu novada ciemu plānojumu, ciemu robežas ir precīzētas atbilstoši nekustamo īpašumu robežām, tajos izdalītas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās teritorijas (inženierkomunikāciju un saimniecisko objektu apbūves teritorijas, noteiktas trīs publiskās apbūves teritoriju veidi: sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijas, jauktas apbūves teritorijas, tūrisma un rekreācijas teritorijas), radīti priekšnoteikumi tūrisma attīstībai novadā, nosakot šim nolūkam atsevišķu funkcionālo zonu "tūrisma un rekreācijas teritorijas".

Tādejādi šis teritorijas plānojums zemes un ēku īpašniekiem, iespējamiem investoriem nosaka skaidrus nosacījumus attiecībā uz īpašumu attīstības iespējām, iedzīvotājiem – pakalpojumu un sabiedriski nozīmīgu objektu attīstības vietām, rekreācijas un tūrisma resursu attīstību, rada priekšnoteikumus labvēlīgāku apstākļu attīstībai attiecībā uz vides kvalitāti ciemos. Šī vispārējā plānošanas dokumenta ietekme ir pozitīva, tieša un ilgtermiņa.

7.2.2. Ietekme uz vides un ainavas kvalitāti degradētajās teritorijās un objektos

Izvērtējot teritorijas plānojuma ietekmi uz vides un ainavas kvalitāti degradētajās teritorijās un objektos, ir konstatētas šādas būtiskas ietekmes:

- Teritorijas plānojumā iekļauta atsevišķa funkcionālā zona "rekultivējamās teritorijas", kurās ietvertas teritorijas plānojuma izstrādes laikā identificētās bijušas saimnieciskās teritorijas, ēkas, būves un nerekultivētie karjeri. Izdalot šo funkcionālo zonu plānotā ainavas kvalitātes uzlabošana, sakārtošana pirms jaunas saimnieciskās darbības vai teritorijas izmantošanas uzsākšanas un līdz ar to dzīves vides kvalitātes uzlabošana novadā. TIAN akcentēta normatīvajos aktos jau noteiktā prasība: "Izmantotajiem karjeriem izstrādājami rekultivācijas projekti, nosakot karjera teritorijas izmantošanas mērķi pēc tā izmantošanas". Rekultivācijas projektu ieviešana sekmēs derīgo izrakteņu ieguves karjeru sakārtošanu. Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme konkrētā degradētajā teritorijā un tās tiešā apkārtnē.
- Turpmāko 12 gadu periodā, pieņemot, ka saimnieciskā dzīve novada pakāpeniski aktivizējas un ekonomikā situācija uzlabojas, saimnieciskā darbība var tikt uzsākta vairākās/daudzās degradētajās bijušajās saimnieciskajās teritorijās (fermās, noliktavās, darbnīcās un citos objektos), ka kopumā pozitīvi ilgtermiņā ietekmēs novada ainavu un dzīves vidi. Tieša ietekme.
- Tomēr, ievērojot to, ka degradēto bijušo saimniecības teritoriju skaits novadā ir liels (95), jāsecina, ka turpmāko 12 gadu periodā tajās visās saimnieciskā darbība neiesāksies, t.n., ka tās saglabāsies kā degradētas teritorijas un to degradācija turpināsies. Negatīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides un ainavas kvalitāti. Līdzīgi arī attiecībā uz nerekultivētajiem karjeriem, visu karjeru rekultivācija netiks veikta, kas nozīmē saglabāsies tajos esošā nekvalitatīvā ainava. Negatīva tieša ilgtermiņa ietekme uz ainavas kvalitāti. Karjeri gan daļēji iespējams apaugt ar krūmājiem un mežu, vizuāli to izskats mainīsies, kas atkarībā no karjera novietojuma un ainavas tā tuvumā šī ietekme var būt negatīva, neitrāla vai arī pozitīva.
- Degradētajās teritorijās iekļautā nelegālās atkritumu izgāztuves, kura izveidojusies nerekultivētajā karjerā Zabegos (netālu no Saunas upes), likvidācijas perspektīva, ieviešot teritorijas plānojumu, ietekmēs gan ainavas kvalitātes būtisku uzlabošanu šajā vietā, gan arī novērsīs turpmāku vides piesārņojumu ar sadzīves atkritumiem, iespējamu virszemes un pazemes (gruntsūdeņu) ūdeņu piesārņojuma risku, gadījumā, ja šajā izgāztuvē ir izbērti arī bīstamie sadzīves atkritumi vai apkārtējā vidē izplūdušas ķīmiskas vielas. Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme.
- Uzsākot saimniecisko darbību rekultivējamās teritorijās, vietējā (novada līmenī) ir iespējams, ka nelielos apjomos vai piesārņojošo vielu koncentrācijās tiek konstatēts augsnes, grunts vai gruntsūdeņu, kura likvidācija atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu nosacījumiem, ir vērtējama kā pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitāti (augšnes, grunts vai gruntsūdeņu piesārņojuma mazināšana).
- Neapsaimniekoto artēzisko urbumu apzināšana, sakārtošana atbilstoši normatīvo aktu nosacījumiem (ja plānota to turpmāka izmantošana) vai tamponēšana (ja plānots urbumus likvidēt), kas ir degradēto teritoriju sakārtošanas un likvidācijas sastāvdaļa – pozitīva, tieša, ilgtermiņā ietekme uz pazemes ūdeņu kvalitāti (piesārņošanas riska no virszemes novēršana).

7.2.3. Ietekme uz apdzīvoto vietu vides kvalitāti

Atsevišķi izvērtējot teritorijas plānojuma risinājumu ietekmi uz apdzīvoto vietu – ciemu Aglonas stacijas, Bašķu, Riebiņu, Galēnu, Kastīres, Sīlukalna, Silajāņu, Stabulnieku un Pieniņu vides kvalitāti, ir identificētas šādas būtiskas ietekmes:

- Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju un uzstādīšanu Sīlukalnā un Silajāņos, tīklu rekonstrukciju un paplašināšanu arī citos ciemos, uzlabos sadzīves notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti. Pozitīva, netieša, ilgtermiņa uz apdzīvotajās vietās vai pie tām esošo ezeru un upju ūdeņu kvalitāti un līdz ar to vides kvalitāti ciemos. Jāatzīmē, ka jaunu NAI uzstādīšana Sīlukalnā un notekūdeņu attīrīšanas atsākšana sekmē augstas ūdeņu saglabāšanos Meirānu kanāla ūdensobjektā un riska ūdensobjekta Feimankas ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanu.
- Degradēto vai pašlaik daļēji izmantoto saimniecisko/ražošanas teritoriju sakārtošana (ēku renovāciju vai nojaukšanu, teritorijas sakopšana) Bašķu ciemā, Kastīrē, Aglonas stacijā, Stabulniekos, Galēnos uzlabos ainavas kvalitāti ciemos. Gadījumos, ja uzsākot saimniecisko darbību, tiks konstatēts vides

piesārņojums, plānojuma ieviešana sekmēs piesārņojuma savākšanu vai tā mazināšanu. Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme.

- Ražošanas teritoriju attīstība ciemos lokāli var būt saistīta ar dažu vides kvalitātes aspektu: gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis, smakas izmaiņām. Atkarībā no ražotnes veida, tehnoloģiskā risinājuma un izvietojuma ciema teritorijā iespējamas pozitīva, neitrāla vai atsevišķos adījumos negatīva ietekme. Taču, ievērojot to, ka tās tiek plānotas iespējami ciemu nomalēs un tiks ieviestas ievērojot mūsdienīgas ražošanas tehnoloģijas, nodrošinot vides aizsardzības normatīvo aktu prasību izpildi, ražošanas apbūves teritoriju ietekme uz vides kvalitāti ciemos nav vērtējama kā būtiska.
- TIAN noteikts, ka aizsargjoslā ap kapsētām Riebiņu ciemā un Stabulnieku ciemā, attīstot apbūvi, ir jāplāno dzeramā ūdens apgāde no centralizētās ūdensapgādes tīkliem. Tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz dzeramā ūdens kvalitāti.
- Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju plānošana Kastīrē, Riebiņos pozitīvi ietekmēs vides un ainavas kvalitāti šajos ciemos, kā arī netieši Feimankas, Jašas un Jašezera ūdeņu ekoloģisko kvalitāti. Ilgtermiņa ietekme. Ietekmēs ciemus, arī Gelenovas parku.

7.2.4. Ietekme uz virszemes ūdensobjektu stāvokli

Novada teritorijas plānojumam būs šāda būtiska ietekme uz virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti:

- Funkcionālā zonējuma "Tūrisma un rekreācijas teritorijas" noteikšana teritorijas plānojumā ir saistīta ar šajā zonā atļauto viensētu apbūvi, tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektu izveidi, t.sk. atpūtas vietu (kempings, telšu /piknika vieta), tūristu mītnes, cita veida atpūtas pakalpojumu vai sporta vai kultūras objektu izveidi, kas organizēs atpūtnieku plūsmas un koncentrācijas vietas, tūrisma un rekreācijas objektu ierīkošana būs iespējama, ievērojot vides aizsardzības prasības un šī teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Risinājums mazinās izliedētās piesārņojuma slodzes veidošanos un tā noķūšanu virszemes ūdeņos, tādējādi sekmējot esošās ūdeņu kvalitātes uzlabošanu ilgtermiņā Salmeja, Feimaņu, Eikšas, Jašezera, Kategrades, Bicānu, Rušona un Zolvas ezeru apkārtnē. Īpaši svarīga šī ietekme ir attiecībā uz riska virszemes ūdensobjektiem – Feimaņu, Eikša, Salmeja un Rušona ezeriem. Pozitīva, tieša vai netieša (atkarībā no piesārņojuma avota atrašanās vietas: krastā – tieša ietekme, citos gadījumos – netieša), ilgtermiņa ietekme.
- Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija un uzstādīšana Sīlukalnā un Silajānos, centralizētās notekūdeņu savākšanas sistēma tīklu rekonstrukcija un paplašināšana uzlabos sadzīves notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti. Pozitīva, netieša, ilgtermiņa ietekme uz apdzīvotajās vietās vai pie tām esošo ezeru un upju ūdeņu kvalitāti. Jāatzīmē, ka jaunu NAI izstādīšana Sīlukalnā un notekūdeņu attīrīšanas atsākšana sekmē augstas ūdeņu saglabāšanas Meirānu kanāla ūdensobjektā, jo attīrītie notekūdeņi no Sīlukalna NAI tiek/tiks izvadīti meliorācijas grāvī, kurš ieplūst Malmutā, kas savukārt ir Meirānu kanāla sateces baseina ūdenstece. Tāpat arī NAI darbības atsākšana ir uzskatāmā par vienu no faktoriem, kas pozitīvi ilgtermiņā ietekmēs Feimankas ūdeņu ekoloģisko kvalitāti (pašlaik novērtēta kā slikta), jo mazināsies biogēno vielu ieplūde upē. Vēl jo nozīmīgāk šī ietekme ir vērtējama tādēļ, Feimanka ir riska virszemes ūdensobjekts (risks nesasnēgt ūdeņu labu ekoloģisko kvalitāti).
- Pozitīva ietekme sagaidāma uz riska virszemes ūdensobjektu - Eikša ezeru (ļoti slikta ekoloģiskā kvalitāte), jo teritorijas plānojumā iekļauti kompleksi Bašķu ciema turpmākās izmantošanas risinājumi: degradētajā teritorijā bijušajā ceļu būves materiālu uzņēmuma teritorijā ražošanas apbūves teritorija, Eikša ezera piekrastē laivu bāzē – tūrisma un rekreācijas teritorija kā publiski pieejamas atpūtas vietas izveide. Teritorija plānojumā ir iekļauti risinājumi notekūdeņu savākšanas sistēmas izveidei vasarnīcu rajonā Ozolu, kas ilgstoši ir radījis piesārņojuma noplūdi ezerā un ir viens no svarīgiem izkliedētā piesārņojuma avotiem, kas nosaka ezera slikto ekoloģisko kvalitāti. Kopumā Bašķu ciemā plānotie risinājumi pozitīvi, tieši ilgtermiņā ietekmēs Eikša ezera ūdeņu ekoloģisko kvalitāti.
- Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju noteikšana Riebiņos Feimankas krastos, Kastīrē Jašas un Jašezera piekrastē, Gaļmuižā – Salmeja krastos uzlabos šo ūdeņu pieejamību, organizēs apmeklētāju plūsmas un tādējādi, iespējams ne lielā mērā, bet tomēr mazinās izkliedētā piesārņojuma veidošanos no šīm teritorijām un pozitīvi ietekmē minēto ūdensobjektu ūdeņu kvalitāti. Tieša, ilgtermiņa ietekme.
- Teritorijas plānojumā akcentēta aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers" apsaimniekošanas pasākumu realizācija un iesaiste novada tūrisma piedāvājumā, plānojot atpūtas vietu izveidi, kuras ir iekļautas šīs ĪADT dabas aizsardzības apsaimniekošanas pasākumu plānā. Šie pasākumi vienlaikus ietekmēs

aizsargājamo ainavu apvidus ezeru Kaučera, Salmeja, Stupānu ezera un citu ūdens kvalitāti, jo organizējot apmeklētāju plūsmas un plānojot rekreācijai piemērota labiekārtojuma izveidi tiks mazināta slodze uz šo ezeru ekosistēmām (atzīmēta minētās ĪADT dabas aizsardzības plānā) un arī aizsargājamo ainavu apvidu kopumā. Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme.

- Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir noteiktas ūdensobjektu aplūstošās teritorijas, tās iekļautas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, ciemos, lai veicinātu virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu un noteikta virszemes ūdensobjekta aizsargjosla ne mazāka par 20 metriem. Pozitīva, tieša ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdensobjektu kvalitāti.

7.2.5. Citas iespējamās ietekmes

Izvērtējot teritorijas plānojuma risinājumus, ir konstatētas vēl šādas būtiskās ietekmes:

- Plānotajai derīgo izrakteņu ieguvei, tās turpināšanai var būt dažāda ietekme uz novada ainavu: ja neveic karjeru rekultivāciju pēc ieguves darbu pabeigšanas – negatīva, ja veic – pozitīva. Tieša, ilgtermiņa ietekme uz novada ainavas kvalitāti.
- ĪADT aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers" un dabas lieguma "Jašas-Bicānu ezers" dabas aizsardzības plānos ietverta tūrisma infrastruktūras attīstības un teritorijas labiekārtošanas pasākumu iekļaušana teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā pozitīvi ietekmēs šo ĪADT stāvokli, mazinās antropogēnās slodzes. Tieša ilgtermiņa ietekme.
- TIAN ir noteiktas prasības grodu akām, kuras paredzētas dzeramā ūdens ieguvei: "Grodu akas maksimāli attālina no iespējamiem ūdens piesārņojuma avotiem (piemēram, izsmēļamajām kanalizācijas bedrēm, kūtsmēslu novietnēm un komposta kaudzēm)". TIAN ir noteikts minimālais grodu aku attālums no iespējamiem gruntsūdeņu piesārņojuma avotiem - 20 m. Pozitīva, tieša ietekme uz dzeramā ūdens kvalitāti vietās, kur to iegūst no grodu akām.
- TIAN akcentētas LR "Aizsargjoslu likuma" prasības par aizsargjoslu noteikšanu artēziskajiem urbumiem, kuri tiek izmantoti dzeramā ūdens apgādei: "Katram artēziskam urbumam ir jāstāda urbuma tehniskā pase un jānosaka aizsargjoslas".
- Teritorijas plānojumā ir atzīmēts uz Jašas upes izbūvētais aizsprosts- regulators, kurš pašlaik nav nodots ekspluatācijā. Tā negatīvās ietekmes uz dabas liegumu „Jašas-Bicānu ezers” un dabas liegumu „Jaša” (atrodas Preiļu novadā) mazināšanai ir izstrādāts preventīvais pasākumu plāns. Aizsprosta- regulatora iekļaušana plānojumā nav saistīta ar plānojuma risinājumiem (esošā būve, kuras turpmākai ekspluatācijai VVD Daugavpils RVP ir izvirzījusi prasības, t.i. noteikusi minētā plāna izstrādi un ieviešanu), taču jāuzsver, ka minēto dabas liegumos esošo aizsargājamo sugu un biotopu pastāvēšanai labvēlīgas statusa nodrošināšanai ir svarīga preventīvo pasākumu plāna ieviešana, pretējā gadījumā, mainoties ūdens līmenim, šīs dabas teritorijas var tikt negatīvi ietekmētas, iespējama abu dabas liegumu dabas vērtību daļas iznīcināšana. Negatīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz dabas liegumu „Jašas-Bicānu ezers” un dabas liegumu „Jaša”, ja netiek ieviests „Preventīvo pasākumu plāns – grafiks tiešu kaitējuma draudu novēršanai dabas liegumu „Jaša un Bicānu ezers” un „Jaša” dabas vērtībām” (autors: G. Zaķis, Riebiņi, 2011.)
- TIAN noteikts, ka Liminu ezerā („ūdeņu teritorija”), kas atrodas ĪADT – aizsargājamo ainavu apvidū „Kaučers”, saskaņojot dabas aizsardzības intereses ar Dabas aizsardzības pārvaldi un nodrošinot LR „Zemes dziļi likuma” un saistībā ar to izdoto normatīvo aktu prasību ievērošanu, ir atļauta sapropeļa ieguve. Ministru kabineta noteikumi Nr. 264 (16.03.2010.), kas regulē šīs ĪADT apsaimniekošanu tieši neaizliedz derīgo izrakteņu ieguvi aizsargājamo ainavu apvidos. Sapropeļa ieguve Liminu ezerā ir plānota izmantošanai ārstnieciskiem mērķiem. Gadījumā, ja darbība tiek saskaņota ar Dabas aizsardzības pārvaldi, ietekme – neitrāla.

7.2.6. Kopējā ietekme

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ieviešanas kopējā sagaidāmā ietekme uz vidi ir pozitīva. To nosaka teritorijas plānojumā ietvertu risinājumu un teritorijas apbūves noteikumu nosacījumu kopējā ietekme gan apdzīvoto vietu un degradēto teritoriju un objektu vides un ainavas kvalitāti, gan atsevišķu virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti.

8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI

Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.g ir plānošanas dokuments, kas nosaka Riebiņu novada pašvaldības prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei ar mērķi veicināt Riebiņu novada attīstības programmas 2012. – 2014.g. ieviešanu.

Teritorijas plānojums nosaka vispārējo atļauto un visā Riebiņu novada teritorijā aizliegto izmantošanu, kā arī definē atļautās darbības katrā novada daļā un katrā konkrētā zonējumā.

Vērtējot iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi un iespējas tās samazināt, tiek pieņemts, ka īstenojot teritorijas plānojumā atļautās darbības tiks ievēroti vides aizsardzības, tostarp arī dabas aizsardzības normatīvajos aktos iekļautās prasības.

Liela nozīme, novēršot un samazinot iespējamo nevēlamo ietekmi uz vidi, ir nodrošināt plānošanas procesā identificēto risku, rekomendāciju un nosacījumu ievērošanu teritorijas plānojuma ieviešanas procesā, it īpaši būvprojektu izstrādes stadijā. Galvenā risinājumu grupa teritorijas plānojuma iespējamās ietekmes mazināšanai ir plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi. Bez šiem pasākumiem pašvaldībai ir ieteicams veikt detalizētu informācijas analīzi un iespējamo piesārņojuma avotu identificēšana.

Plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējums

Attiecībā uz ietekmi uz vidi realizējamus pasākumus var iedalīt trīs kategorijās:

1. Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

Pēc šī Vides pārskata sagatavošanas laikā pieejamās informācijas un tās detalizācijas pakāpes, nav identificēti objekti, kuriem atbilstoši LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” nosacījumiem būs jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

2. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams veikt ietekmes uz vides sākotnējo izvērtējumu

Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā “Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” noteiktajam, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums tiek piemērots infrastruktūras objektu attīstības gadījumā (inženiertehniskā apgāde un infrastruktūras uzlabošana u.c., iespējams, piemēram, savrupmāju vasarnīcu apbūves gadījumā Ozolos Bašķu ciemā). Šajā gadījumā ir nozīmīgi, ka sabiedrība tiek informēta par plānotajiem pasākumiem un būvniecības iecerēm.

3. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām (no Valsts vides dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes).

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2004. gada 17. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 91. Tehniskajos noteikumos VVD reģionālā vides pārvalde (Riebiņu novadā VVD Daugavpils RVP) nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā. Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā³⁵. No Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojums vai noteikumi jāsaņem darbībām IADT 2010.gada marta Ministru kabineta noteikumos Nr.264 “Vispārējie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi” vai IADT individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos. Šajā gadījumā Dabas aizsardzības pārvalde nosaka prasības plānotajai darbībai saistībā ar sugu un biotopu aizsardzību un labvēlīgu to pastāvēšanas apstākļu nodrošināšanu.

³⁵ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.91 regulējumam šī Vides pārskata projekta izstrādes laikā.

Informācijas izvērtēšana un iespējamu piesārņojuma avotu identificēšana. Papildus iepriekš aprakstītajiem pasākumiem ir piemērojama attiecībā uz degradētajām teritorijām un objektiem. Šie pasākumi ietver vēsturisko un pašreizējo degradēto teritoriju saimnieciskās darbības, tajā lietoto izejvielu, palīgmateriālu, tehnoloģiju izvērtējumu un vides situācijas izvērtēšanu konkrētajā objektā. Nepieciešamības gadījumā jāveic piesārņojuma likvidēšana, sanācijai vai monitorings. Pasākuma ietvaros ieteicams izvērtēt turpmākās teritorijas izmantošanas iespējas saistībā ar esošo situāciju teritorijā.

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) tīklam”.

Riebiņu novada teritorijas plānojums neparedz rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti.

Ja, īstenojot novada teritorijas plānojumu, tiek apdraudēta *NATURA 2000* teritorija, plānošanas dokumenta izstrādātajam kompensējošie pasākumi jānosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem un konsultējoties ar attiecīgajām vides un dabas aizsardzības institūcijām.

Ja Teritorijas plānojuma ieviešanas gaitā kāda no Teritorijas plānojumā paredzētajām darbībām negatīvi ietekmēs kādu Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *NATURA 2000*, tad kā kompensējoši pasākumi varētu tikt noteikti:

- biotopa izveidošana no jauna kādā jaunā vietā vai paplašinātā teritorijā, ko paredzēts iekļaut *NATURA 2000* tīklā;
- biotopa uzlabošana attiecīgās teritorijas daļā vai citā *NATURA 2000* teritorijā, proporcionāli projekta radītajiem zaudējumiem;
- izņēmuma gadījumos – jaunas teritorijas ierosināšana saskaņā ar Biotopu direktīvu.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽAS IETEKMES IZVĒRTĒJUMS

Ievērojot Riebiņu novada ģeogrāfisko novietojumu, teritorijas plānojumā ietvertajiem risinājumiem nav starpvalstu pārrobežu ietekmes.

Tā kā novads atrodas Daugavas labā krasta sateces baseina vidusdaļā, tad, ieviešot šo teritorijas plānojumu paredzams, ka pasākumi, kuri tiks realizēti novada apdzīvotajās vietās un ietekmēs upju un ezeru ekoloģisko kvalitāti, ilgtermiņā var pozitīvi ietekmēt arī ūdeņu kvalitāti novada upju un to sateces baseinu upju lejtecēs, ko var uzskatīt par pārrobežu ietekmi attiecībā pret Preiļu un Līvānu novada pašvaldību teritorijām.

11. GALVENIE PAMATPRINCIPI UN METODES NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANĀ

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.

Vides pārskata projekts tika nodots sabiedriskajai apspriešanai un nosūtīts šādām institūcijām un nevalstiskajām organizācijām:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošajai struktūrvienībai;
- Latgales plānošanas reģiona administrācijai.

No šīm institūcijām atsauksmes tika saņemtas.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts, ņemot vērā plānošanas dokumentā iekļauto informāciju – mērķus, uzdevumus, piedāvātos risinājumus, izstrādes pamatprincipus, starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus un normatīvo aktu prasības.

Veicot Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024g. stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, tika piemēroti sekojoši pamatprincipi:

- stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, t.i., Vides pārskata gatavošana tika uzsākta agrā teritorijas plānojuma izstrādes stadijā, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir izdarāms pēc iespējas agrākā plānošanas sagatavošanas brīdī;
- stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika gatavots paralēli teritorijas plānojuma un attīstības stratēģijas izstrādei, lai novērtētu šajos dokumentos paredzamo pasākumu un aktivitāšu ieviešanas seku ietekmi uz vidi un nodrošinātu novērtējuma rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu teritorijas plānojuma izstrādē.

SIVN izstrādē tika izmantotas šādas metodes:

1. informācijas analīze – analizēti Riebiņu novada un tā teritoriālo vienību teritorijas plānojuma materiāli, tai skaitā paskaidrojuma raksts, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu pirmā redakcija, plānojuma kartes, institūciju sniegtie nosacījumi, normatīvie akti, nozaru plānošanas dokumenti, kā arī augstāka līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti un datu bāzes;
2. salīdzinošā analīze – izmantota iepriekšējā pieredze, kas iegūta citu pašvaldību teritorijas plānojumu SIVN procesos, kā arī analizēti pēdējos 5 gados Latvijā veikto pilsētu teritorijas plānojumu SIVN materiāli;
3. kartogrāfisko materiālu analīze;
4. lauka pētījumi – atsevišķu problēmteritoriju (degradētās teritorijas, upju un ezeru piekrastes) apsekošana dabā;
5. diskusijas – tikšanās ar teritorijas plānojuma izstrādes darba grupā iesaistītajiem ekspertiem, lai izvērtētu teritorijas plānojumu un izstrādātu ieteikumus tā uzlabošanai.

12. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringa ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus teritorijas plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Lai sekmētu teritorijas plānojuma īstenošanu un uzraudzību, ieteicams pašvaldībā izveidot teritorijas plānojuma īstenošanas un monitoringa grupu. Riebiņu novada domes uzdevumos ietilpst teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši nospraustajiem mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitoringa ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa. Monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par teritoriju, kā arī analizējot aizsargājamo teritoriju monitoringa datus.

Vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2010.gada 19.aprīļa rīkojumu nr.121 "Par vides monitoringa programmu". Vides monitoringa programma 2009.-2012.gadam izstrādāta pamatojoties uz Vides monitoringa pamatnostādņem 2009.-2012.gadam, kuras apstiprinātas ar Ministru kabineta 2009.gada 11.marta rīkojumu Nr.187 „Par Vides monitoringa programmas pamatnostādņem 2009.-2012.gadam”.

Programmā noteikts Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu – LVĢMC, DAP, LHEI un VVD RDC – veiktā un organizētā monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programma iedalīta četrās programmās:

1. Gaisa monitoringa programma,
2. Ūdeņu monitoringa programma,
3. Zemes monitoringa programma,
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Katra no programmām iedalīta sadaļās saskaņā ar Vides monitoringa programmas pamatnostādņēs 2009.-2012.gadam norādīto struktūru.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR normatīvajos aktos noteikto prasību izpilde;
- ES direktīvu, kā valsts politiskās prioritātes, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Vides monitoringa programma izstrādāta pamatojoties uz vadlīnijām, normatīviem, tehniskajām prasībām, metodiskajiem norādījumiem u.c. dokumentiem, kas regulē iepriekš minēto dokumentu ieviešanas kārtību.

Valsts monitoringa programmas galvenās sadaļas ir sekojošas:

Gaisa monitoringa programma

Atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa programmas ietvaros LVĢMC iegūst datus par atmosfēras gaisa kvalitāti (3.1.apakšpunkts) un par radioaktivitāti gaisā (3.2.apakšpunkts).

Atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa mērķis ir nodrošināt valsts un starptautiskās vides pārvaldes institūcijas ar informāciju par gaisa kvalitāti pilsētās, tajā skaitā ar informāciju par normatīvu pārsniegšanas gadījumiem.

Latvijā tiek izdalītas 3 tipu novērojumu stacijas: fona stacijas, transporta piesārņojuma avotu ietekmes stacijas un lauku fona stacijas.

Ūdens stāvokļa monitoringa programma

Valsts ūdeņu monitoringa programmas ietvaros reģionā tiek noteikts virszemes un pazemes ūdeņu stāvoklis, kā arī lauksaimnieciskās darbības un ar to saistīto piesārņojuma avotu slodzes ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti.

Virszemes ūdeņu monitoringa mērķis ir iegūt datus, kurus izmantot rīcības plānu izstrādei, lai sasniegtu vismaz labu virszemes ūdeņu stāvokli visos Latvijas ūdensobjektos un novērstu to stāvokļa pasliktināšanos. Virszemes ūdeņu kvalitāte atspoguļo vispārējo vides kvalitāti upju sateces baseinos, kas izveidojas dažādu faktoru kompleksā iedarbībā. Daugavas upju baseina virszemes ūdeņu kvalitātes monitoringa programmā ir iekļauti Riebiņu novada esošie ūdensobjekti, kuros tiek plānots veikt bioloģisko un ķīmisko kvalitātes rādītāju mērījumus.

Augsnes uz zemes virsmas apaugums.

Zemes virsmas apauguma monitoringa mērķis ir nodrošināt valsts un starptautiskās vides pārvaldes institūcijas ar informāciju par zemes apauguma, tajā skaitā zemes izmantošanas izmaiņām. Monitoringa ietvaros tiek apsekota visa Latvijas teritorija.

Bioloģiskā daudzveidība.

Dabas teritoriju monitoringā tiek veikts NATURA 2000 teritorijās, kurās monitoringa veikšanas gaitā iegūto informāciju par sugu populāciju un biotopu platību izmaiņām Natura 2000 vietās apkopo 6 gadu periodā. Beidzoties kārtējam sešu gadu ciklam (pašreizējais 2007.-2012.gads) tiek veiktas izmaiņas Natura 2000 datu bāzē un monitoringa dati nepieciešami arī, lai sagatavotu ziņojumu EK par Biotopu direktīvas pielikumos esošo sugu un biotopu stāvokli, kā to paredz Biotopu direktīvas 17.pants.

Reizi sešos gados pēc Biotopu direktīvas 23.pantā paredzētā laika posma beigām dalībvalstis sagatavo ziņojumu par to pasākumu īstenošanu, kas veikti saskaņā ar šo direktīvu. Šajā ziņojumā jo īpaši iekļauj informāciju par Biotopu direktīvas 6.panta 1.punktā minētajiem aizsardzības pasākumiem, kā arī novērtējumu par to, kāda ir šo pasākumu ietekme uz I pielikuma dabisko biotopu veidu un II pielikuma sugu aizsardzības statusu, un iekļauj 11.pantā minēto uzraudzības pasākumu galvenos rezultātus. Ziņojumu, kas

sagatavots atbilstoši komitejas izstrādātai formai, nosūta EK un dara publiski pieejamu. Monitorings tiek veikts visās Natura 2000 teritorijās Latvijā, tostarp Riebiņu novada ĪADT, bet tā kā monitorings tiek veikts izlases kārtībā tikai par dažiem Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamiem biotopiem un sugām, tādējādi sniedzot priekšstatu par sugu un biotopu platību izmaiņām Natura 2000 teritorijās visas valsts, nevis atsevišķu teritoriju griezumā, šī monitoringa dati tieši nav izmantojami Riebiņu novada teritorijas plānojuma ieviešanas ietekmes vērtējumam.

Atbilstoši Eiropas ainavu konvencijas nostādnēm attīstības programmas ieviešanas monitoringā ir iekļaujams arī ainavu monitorings. Konvencijā noteikts, ka valstis, kuras ir pievienojušās šai konvencijai apņemas identificēt ainavas visā tās teritorijā, analizēt to īpašības, spēkus un ietekmes, kas tās pārveido, dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas, kā arī identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķīruši.

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ieviešanas gaitā ir jāveic regulāri monitoringa pasākumi. Atbilstoši Vides pārraudzības biroja atzinumā (Nr.19, 17.07.2012.) noteiktajam, lai konstatētu Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas novērtējums un vismaz divreiz plānošanas periodā (2016. un 2024.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Lai kvalitatīvi veiktu šo uzdevumu, pašvaldībai uzsākot teritorijas plānojuma ieviešanu, ir ieteicams izstrādāt monitoringa programmu, kurā tiek iekļauti vides indikatori, kuri liecina par teritorijas plānojuma ieviešanas ietekmi uz vidi.

Šajā Vides pārskatā ir minētas teritorijas, kuras teritorijas plānojuma īstenošana var ietekmēt būtiski, t.i. degradētās teritorijas – bijušās saimniecības teritorijas, nerekultivētie karjeri, vides kvalitāti novada apdzīvotajās vietās – ciemos Riebiņos, Bašķos, Aglonas stacijā, Galēnos, Kastīrē, Sīļukalnā, Silajāņos, Stabulniekos, virszemes ūdensobjektu – upju un ezeru ūdeņu kvalitāti. Identificētie vides aspekti ir: vides un ainavas kvalitāte degradētajās teritorijās, vides kvalitāte apdzīvotajās vietās un virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte. Monitoringa programmas izveide jābalsta uz vides un ainavu kvalitātes izmaiņu konstatēšanu plānojuma ieviešanas rezultātā minētajās ietekmētajās teritorijās. Monitoringa programmā ir jāiekļauj informācija par degradēto teritoriju un objektu izmaiņām (platība, skaits), grunts un augsnes piesārņojumu, tā izmaiņām vietās, kur ir ieviesti plānojumā iekļautie risinājumi, kā arī informācija par novada upju un ezeru ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti, gruntsūdeņu kvalitāti un ainavu stāvokli. Monitoringa programmā ir ieteicams iekļaut arī atmosfēras gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa rādītājus vietās, kur tiek attīstīti jauni vai rekonstruēti esošie ražošanas objekti. Tūrisma un rekreācijas objektu tuvumā ir jāizvērtē peldūdeņu kvalitātes, alternatīvo siltumapgādes risinājumu ieviešanas vietās – gaisa kvalitātes (slāpekļa oksīdi, oglekļa oksīdi u.c.) izmaiņas. Monitoringa programmas izstrādei pašvaldībai ir ieteicams izveidot darba grupu, tās satura sagatavošanā - konsultēties ar valsts vides institūcijām - VVD Daugavpils reģionālo vides pārvaldi, Veselības inspekcijas reģionālo struktūrvienību, Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts mežu dienestu, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.

13. KOPSAVILKUMS

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā SIVN) Vides pārskatā analizēts vides stāvoklis un problēmas Riebiņu novadā, kā arī teritorijas plānojumā iekļauto risinājumu potenciālā ietekme uz vides stāvokli. Vides pārskats izstrādāts vienlaikus ar teritorijas plānojuma izstrādi un ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma rezultāti tiek atspoguļoti šajā Vides pārskatā.

Vides pārskats Riebiņu novada teritorijas plānojuma galīgajai redakcijai ir zstrādāts saskaņā ar likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus. Vides pārskatā ir iekļauts apraksts par pozitīvām un negatīvām, tiešām un netiešām, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmēm.

Riebiņu novada teritorijas plānojums nosaka pašvaldības teritorijas attīstības iespējas, virzienus un ierobežojumus, kā arī pašvaldības teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu. Riebiņu novada teritorijas plānojums un tajā ietilpstošie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka Riebiņu novada pašvaldības prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei.

Plānojuma galvenais uzdevums ir izstrādāt novada saimnieciskās aktivitātes veicinošus nosacījumus un nodrošināt teritorijas daudzfunkcionālas izmantošanas iespējas, ievērojot Riebiņu novada teritorijas transportģeogrāfisko novietojumu, sociāli ekonomisko situāciju un tās attīstības tendences.

Riebiņu novada teritorijas atļautā (plānotā) izmantošana definēta, ņemot vērā esošo situāciju (zemes lietojuma veids, līdzšinējā izmantošana, ekonomiskā situācija Latgales reģionā un Latvijā), spēkā esošajos plānošanas dokumentos noteiktās prioritātes un vadlīnijas, zemes īpašnieku un iedzīvotāju redzējumu par vēlamu situāciju novadā nākotnē. Teritorijas plānojumā plānota novada apdzīvoto vietu Riebiņi, Sīļukalns, Galēni, Silajāņi, Stabulnieki, Kastīre kā vietējo aktivitāšu centru un galveno pakalpojumu saņemšanas vietu attīstība, kā arī lauksaimniecības, meža zemju ražošanas uzņēmumu attīstības teritorijas un citas funkcionālās zonas.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrāciju plānošanas procesā, nodrošinot, ka dabas un vides kvalitātes vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Riebiņu novada teritorijas plānojumā SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi plānošanas dokumenta ieviešanas gadījumā.

Viena no prasībām izstrādājot vides pārskatu, ir izvērtēt dažādu alternatīvu īstenošanas sagaidāmo ietekmi uz vidi. Ņemot vērā, ka Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.g. neapskata vairākus alternatīvus risinājumus, tad salīdzinājums tiek izdarīts ar nulles scenāriju jeb situāciju, ja plānošanas dokuments netiek īstenots. Saistībā ar nulles scenāriju var izdalīt vairākus aspektus: ierobežotas iespējas ekonomiskajai attīstībai, teritorijas izmantošanai saimnieciskajā darbībā, riski dabas resursu saglabāšanai un dabas teritoriju aizsardzībai, dabas teritoriju, īpaši ūdeņu pieejamības nodrošināšanai un iesaistei tūrisma attīstībā novadā.

Vides pārskatā ir apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas noteikti starptautiskajās Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Riebiņu novadā būtiski ir ņemt vērā tos starptautiskos vides aizsardzības mērķus, ka pieņemti saistībā ar ilgtspējīgu derīgo izrakteņu izmantošanu, vēsturiskā piesārņojuma likvidēšanu vai degradēto teritoriju sakārtošanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ezeru labas ūdens kvalitātes nodrošināšanu un Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā noteikto vides kvalitātes mērķu sasniegšanu, kā arī novadam raksturīgās ainavas un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. mērķi un pieeja atbilst Latvijai saistošajām konvencijām, starptautiskajiem un nacionālo normatīvo aktu prasībām vides un dabas aizsardzības jomā.

Novada teritorijas plānojums 2012. – 2024.g. aktualizē Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2008. – 2020. gadam, Latgales reģiona attīstības stratēģijas, Latgales reģiona teritorijas plānojuma un vadlīniju lauku teritoriju plānošanai pamatnostādnes.

Teritorijas plānošanas procesā īpaša uzmanība ir pievērsta apdzīvoto vietu - pagastu administratīvo centru - Riebiņi, Sīļukalns, Galēni, Silajāņi, Stabulnieki, Kastīre kā vietējo aktivitāšu centru un galveno pakalpojumu saņemšanas vietu attīstībai, lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un mežiem, kas veido novada vietējās ekonomikas pamatu, kā arī novada ezeru un to apkārtnes, īpaši Rušonas pagasta teritorijā plānošanai, attīstot tās par tūrisma un rekreācijas teritorijām. Novada teritorijā tuvākajos 12 gados netiek prognozēts pieprasījums pēc jaunām dzīvojamās apbūves teritorijām. Jaunai blīva rakstura dzīvojamās apbūves attīstībai rezervētas teritorijas saistībā ar jau esošo blīvo apbūvi un centralizēto komunikāciju pieejamību – teritorijas Riebiņu, Sīļukalna, Galēnu, Silajāņu, Stabulnieku un Kastīres ciematos. Kā dominējošais novadā nākotnē tiek saglabāts atsevišķo viensētu vai viensētu grupu apbūves raksturs. Ražošanas uzņēmumu attīstībai plānojumā noteiktas teritorijas galvenokārt saistībā ar esošo uzņēmumu izvietojumu - Aglonas stacijas apkārtnē, Baškos, Kastīrē. Pārējā novada teritorijā ražošanas uzņēmumu attīstība ir atļauta bijušajos padomju laika saimnieciskajos objektos, kurās bieži vien pašlaik saimnieciskā darbība nenotiek. Būtisks jaunu ražošanas teritoriju pieaugums un nepieciešamība pēc tām novadā turpmāko 12 gadu laikā netiek plānota. Kā potenciālākās attīstības teritorijas atzīmējamās Aglonas stacija un teritorijas ērtas piekļuves attālumā no Daugavpils – Rēzeknes šosejas, Preiļu – Viļānu un Preiļu – Aglonas ceļa apkārtnē - Riebiņos, Galēnos, Baškos. Mežu resursu apsaimniekošana plānota atbilstoši esošajiem meža nozares likumdošanā ietvertajiem nosacījumiem. Lauksaimniecībā izmantojamām zemēm netiek ierobežotas zemju transformēšanas iespējas citos izmantošanas veidos (viensētu tipa apbūvei, apbūvei tūrisma un rekreācijas objektu izveidei, apmežošanai, dīķsaimniecību izveidei, cik tālu tas nav pretrunā ar valsts normatīvo aktu nosacījumiem un nepasliktina LIZ izmantošanas iespējas blakusesošos nekustamajos īpašumos.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ieviešanas kopējā sagaidāmā ietekme uz vidi ir pozitīva gan attiecībā uz vides kvalitāti, dabas daudzveidības nodrošināšanu, dabas resursu apsaimniekošanu, piesārņoto vietu un degradēto teritoriju sakopšanu un izmantošanu, gan arī dabas teritoriju, īpaši ezeru pieejamības un to iesaistes novada tūrisma piedāvājumā uzlabošanu.

Izstrādājot teritorijas plānojumu ir veikts novada degradēto teritoriju - nerekvivētie derīgo izrakteņu ieguves karjeri, bijušās fermas, noliktavas un citi neizmantojamie saimnieciskie objekti, (piesārņotās) un potenciāli piesārņotās vietas, ar Sosnovska latvāni invadētās teritorijas, ēkas – “grausti” apdzīvotajās vietās publiskās ārtelpās – izvērtējums un teritorijas un izmantošanas noteikumos ietvertas prasības to sakārtošanai.

Saistībā ar Riebiņu novada teritorijas plānojuma ieviešanu ir konstatēta pozitīva ietekme uz vēsturiski piesārņoto vai degradēto vietu sakārtošanu, pieejamības uzlabošanu novada ezeriem, labiekārtojot atpūtas vietas, kas sekmēs labas ūdeņu kvalitātes saglabāšanu vai to ūdens kvalitātes uzlabošanu ilgtermiņā. Atkarībā no izvēlēta ražošanas veida atsevišķu ražošanas objektu attīstība lokāli var būt saistīta ar gaisa kvalitātes pasliktināšanos, trokšņa līmeņa, smaku līmeņa paaugstināšanos vai citu vides kvalitātes rādītāju izmaiņām tiešā šo objektu tuvumā. Šo objektu iespējamās lokālās negatīvās ietekmes mazināšana ir veicama objektu ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma procesā un būvprojektu izstrādes stadijā, ieviešot labākās pieejamās tehnoloģijas.

Plānošanas dokumentā plānotajiem teritorijas izmantošanas pasākumiem nav prognozējama pārrobežu ietekme.

Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.g. ieviešanas gaitā ir jāveic regulāri monitoringa pasākumi, lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm teritorijas plānojuma ieviešanas rezultātā.

Monitoringa programmas izveide jābalsta uz vides un ainavu kvalitātes izmaiņu konstatēšanu plānojuma ieviešanas rezultātā minētajās ietekmētajās teritorijās. Monitoringa programmā ir jāiekļauj informācija par degradēto teritoriju un objektu izmaiņām, grunts un augsnes piesārņojumu, upju un ezeru ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti, peldūdeņu kvalitāti, gruntsūdeņu kvalitāti, atmosfēras gaisa kvalitāti, trokšņa līmeņi, kā arī ainavu stāvokli rādītājus vietās, kur tiek attīstīti jauni vai rekonstruēti esošie ražošanas objekti. Monitoringa programmas izstrādei pašvaldībai ir ieteicams izveidot darba grupu, tās satura sagatavošanā - konsultēties ar valsts vides institūcijām - VVD Daugavpils reģionālo vides pārvaldi, Veselības inspekcijas reģionālo struktūrvienību, Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts mežu dienestu, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.

IZMANTOTIE AVOTI

1. Aizsargājamo ainavu apvidus "Kaučers" dabas aizsardzības plāns 2008. – 2020.g. SIA "Limnoloģijas institūts", Daugavpils, 2008.
2. Aplūstošo teritoriju noteikšana dabā un izvērtējums Riebiņu novada teritorijā. L.Enģele, 2011.
3. Dabas liegums "Jašas-Bicānu ezers" dabas aizsardzības plāns 2005. – 2015.g. SIA "Limnoloģijas institūts", Daugavpils, 2005.
4. Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015. gadam. Pilnā versija. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2009.
5. Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015. gadam. Publiskā versija. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2009.
6. Derīgo izrakteņu krājumu bilance par 2011. gadu, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2012.
7. Derīgo izrakteņu krājumu bilance par 2010. gadu, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2011.
8. Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi Latvijā. Auniņš A. (red.). Noteikšanas rokasgrāmata. Latvijas Dabas fonds, 2010.
9. Latvijas ezeru monitorings. Atskaite. Rīga: Latvijas Vides datu centrs, 2002.
10. Latgales stratēģija 2030. Latgales plānošanas reģions, 2010.
11. Latgales programma 2010. – 2017. Latgales plānošanas reģions, 2010.
12. Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti. Veselības inspekcija, 2011.
13. Pārskats par gaisa kvalitāti Latvijā. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2011.
14. Pārskats par gaisa kvalitāti Latvijā 2009.gadā, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.
15. Pārskats par gaisa kvalitāti Latvijā 2008.gadā Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra, 2009.
16. Preventīvo pasākumu plāns – grafiks tiešu kaitējuma draudu novēršanai dabas liegumu „Jaša un Bicānu ezers” un „Jaša” dabas vērtībām. Gruntis Zaķis, Riebiņi, 2011.
17. Preiļu rajona Riebiņu novada teritorijas plānojums 2008. – 2020. gadam. V daļa Vides pārskats. SIA "Livland"
18. Riebiņu novada mājas lapa <http://www.riebini.lv> - informācija par pašvaldības saistošajiem noteikumiem, par novadā realizētajiem projektiem
19. Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. - 2024.gadam 1. redakcijas materiāli. SIA „Grupa93”, 2011.
20. Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. - 2024. gadam galīgās redakcijas materiāli. SIA „Grupa93”, 2012.
21. Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa <http://www.vpvb.gov.lv> - informācija par izsniegtajām B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujām, rūpnieciskā riska uzņēmumiem
22. Vides un reģionālās attīstības ministrijas mājas lapa <http://www.vidm.gov.lv> - normatīvie akti.
23. VSIA "Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" <http://www.meteo.lv> – informācija par vides stāvokli Riebiņu novadā no LVĢMC datu bāzēm un monitoringa pārskatiem

PIELIKUMI**1.pielikums Derīgo izrakteņu atradnes un tajās akceptētie krājumi**

Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVGMC) reģistra „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu kadastrs” informācija

Numurs	Atradne	Pagasts	Darbība 2010.g.	Derīgā izrakteņa veids	Derīgā izrakteņa izmantošana	Iecirknis	Krājumi, tūkst.m ³			
							gads	A	N	P
2690	<u>Kalna Alkšņi</u>	Galēnu pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		2010.	166.10		
-	-	-	-	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		2010.	51.70		
146	<u>Sīļukalns II</u>	Sīļukalna pagasts	Darbojas	Dolomīts	Šķembām, dolomīta miltiem		2012.	177.87	34.70	
179	<u>Sīļukalns</u>	Sīļukalna pagasts	Nedarbojas	Dolomīts	Šķembām, dekoratīvajam akmenim		1975.	5770.00		
719	<u>Zilāni</u>	Rušonas pagasts	Darbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	1991./99.g. iecirknis	2012.	108.80		
-	-	-	-	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	1998.gada iecirknis	2012.	103.70		
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	1991./99.g. iecirknis	2012.	78.38		
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	1998.gada iecirknis	2012.	323,22		
726	<u>Stupāni</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		2001.	446.60	3606.39	
729	<u>Kankuļi - 1978.g.</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		1978.	51.39		
730	<u>Kankuļi - 1980.g.</u>	Rušonas pagasts	Darbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei		2012.	53.89	484.85	

Numurs	Atradne	Pagasts	Darbība 2010.g.	Derīgā izraķeņa veids	Derīgā izraķeņa izmantošana	Iecirknis	Krājumi, tūkst.m ³			
							gads	A	N	P
-	-	-	-	Smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam	-	2011.	485.85		
849	<u>Zabegi</u>	Riebiņu pagasts	Darbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei	-	2011.	48.00		
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-	2011.	186.96		
1277	<u>Lielrumpji</u>	Riebiņu pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-	1985.			300.00
1278	<u>Gribusti</u>	Stabulnieku pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-	1984.	19.67		
1282	<u>Golubi</u>	Silajāņu pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	-	1984.		11526.00	
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-	1984.		2118.00	1357.00
1283	<u>Cepernieki</u> 1984.g.	Stabulnieku pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei	-	1984.	36.20		
1284	<u>Savanka</u>	Riebiņu pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei	-	1980.	30.70		
-	-	-	-	Smilts	Ceļu būvei	-	-	-	-	-
1285	<u>Lukašiški</u>	Riebiņu pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei	-	1980.	32.40		
-	-	-	-	Smilts	Ceļu būvei	-	1980.	67.20		
1290	<u>Rutuļi I</u>	Rušonas pagasts	Darbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	-	2012.	121.56	345.60	
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	-	2012.	290.72	285.10	
1291	<u>Rutuļi II</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai	-	1974.		326.00	
-	-	-	-	Smilts	Būvniecībai	-	1974.		2752.00	

Numurs	Atradne	Pagasts	Darbība 2010.g.	Derīgā izraķeņa veids	Derīgā izraķeņa izmantošana	Iecirknis	Krājumi, tūkst.m ³			
							gads	A	N	P
1318	<u>Priževaiti II</u>	Galēnu pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		1984.			200.00
1319	<u>Galīnova</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants, smilts	Ceļu būvei, ceļu ziemas dienestam		1970.			602.00
1320	<u>Kategrade</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai		1984.			1900.00
1321	<u>Firsova</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants, smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		1984.	144.24		437.00
1322	<u>Gračūji - 1974.g.</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai		1974.			852.00
1323	<u>Kaži - Preiļu raj.</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai		1984.		42660.00	
	-	Rušonas pagasts		Smilts	Būvniecībai		1984.		10235.00	
1324	<u>Reiništi</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai		1984.			583.50
1325	<u>Augustova</u>	Riebiņu novads	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		1984.			3200.00
1328	<u>Svalbji</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei		1999.	109.50		
	-			Smilts	Ceļu būvei					
1329	<u>Skangeli (Riebiņi)</u>	Riebiņu pagasts	Darbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		2012.	1644.91	3646.70	
	-			Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		2012.	317.00		
1334	<u>Priževaiti</u>	Galēnu pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		1982.	30.60		
1335	<u>Atradne 1 - Preiļu raj.</u>	Galēnu pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		1985.	55.00		
1363	<u>Aglona - Baški</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei	Baški	2001.	338.05	31.50	

Numurs	Atradne	Pagasts	Darbība 2010.g.	Derīgā izraķeņa veids	Derīgā izraķeņa izmantošana	Iecirknis	Krājumi, tūkst.m ³			
							gads	A	N	P
	-			Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei	Bašķu	2001.	215.80		
1364	<u>Salenieki - Preiļu raj.</u>	Stļukalna pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		1985.	37.00	9.60	
	-			Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		1985.	346.40	93.00	
1889	<u>Zolva II</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Ceļu būvei		1972.	111.00		
1890	<u>Zolva III</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Ceļu būvei		1972.	60.00		
1891	<u>Reiniki</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Ceļu būvei		1991.	45.90		
	-	Rušonas pagasts		Smilts	Ceļu būvei		1991.	91.80		
1892	<u>Ciši</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Ceļu būvei		1989.	12.50		
1896	<u>Cepernieki - 1966.g.</u>	Stabulnieku pagasts	Nedarbojas	Smilts	Ceļu būvei		1966.	36.20		
1898	<u>Gračuļi - 1990.g.</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts	Ceļu būvei		1990.	118.10		
1964	<u>Reiniki</u>	Riebiņu pagasts	Nedarbojas	Smilts	Būvniecībai, ceļu būvei		1991.	99.50		
	-			Smilts-grants	Būvniecībai, ceļu būvei		1991.	5.80		
2732	<u>Stupāni (progn.lauk.)</u>	Rušonas pagasts	Nedarbojas	Smilts-grants	Būvniecībai		1984.			2798.00

2.pielikums Riebiņu novada dižkoki³⁶

ID	Pagasts	Suga	Aizsardzības kategorija	Atrašanās vieta	Apkārto- mērs, m	Augstums, m
1811	Galēnu pag.	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris L.</i>)	dižkoks	Priževoiņu ciems. 1600m D no Preiļu-Vilāņu ceļa pagrieziena autobusu pieturas, 200m R no Stūrīšu mājas, kalna nogāzē	3,00	22,00
1812	Galēnu pag.	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris L.</i>)	dižkoks	100m R no Galēnu ambulances, kalna nogāzē, krūmos	2,58	26,00
1815	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	140m DDA no Šerespoles mājas meža un augstsprieguma līnijas malā	4,68	25,00
1816	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	350m R no Šerespoles mājas, mežā taciņas malā	4,20	27,00
1817	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	60m no Šerespoles mājas DR stūra, mežmalā	4,15	23,00
1818	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	100m no DDA Šerespoles mājas, meža un augstsprieguma līnijas malā	4,10	24,00
1819	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	Kastīres ciems, 200m D no Rušonas pamatskolas, uz lauka uzkalniņa nogāzē.	6,37	19,00
3372	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	Kastīres ciems, 200m D no Rušonas pamatskolas, uz lauka uzkalniņa nogāzē.	6,37	
3373	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	140m DDA no Šerespoles mājas meža un augstsprieguma līnijas malā.	4,80	
3374	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	350m R no Šerespoles mājas, mežā taciņas malā.	4,20	
3375	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	60m no Šerespoles mājas DR stūra, mežmalā.	4,15	
3376	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	100m no Šerespoles mājas, meža un augstsprieguma līnijas malā.	4,22	
3377	Rušonas pag.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	dižkoks	70m no Šerespoles mājas DR stūra, mežmalā, ar krūmiem aizauguša lieknā.	4,00	
1820	Sīlukalna pag.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	dižkoks	200m R no Zirņu mājām, blakus kaimiņmājas klētij, 30m N no dzīvojamās mājas	4,13	25,00

* - aizsardzības statusu "dižkoks" atbilstoši MK noteikumu Nr. 264 (16.03.2010.) 2.pielikuma kritērijiem precizējis teritorijas plānojuma izstrādātājs, izmantojot LVĢMC datu bāzes informāciju

³⁶ Datu bāze Īpaši aizsargājamie un retie koki. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, http://www.meteo.lv/public/datu_bazes.html

3.pielikums Kultūras pieminekļi

Aizsardz. Nr.	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Datējums
1907	valsts nozīmes	Arheoloģija	Karakapu senkapi (kara kapi)	Riebiņu novads, Galēnu pagasts Karakapos	
1908	vietējas nozīmes	Arheoloģija	Karakapu pilskalns	Riebiņu novads, Galēnu pagasts Karakapos un Zeimuļos	
8574	valsts nozīmes	Arhitektūra	Riebiņu muižas kungu māja	Riebiņu novads, Riebiņu pagasts	18.gs.3.c. 19.gs. 2.puse
4129	valsts nozīmes	Māksla	Cilnis „Svētais vakarēdiens”	Riebiņu novads, Riebiņu pagasts Riebiņi Riebiņu katoļu baznīca	18. gs.
1932	valsts nozīmes	Arheoloģija	Kurtoša (Rušonas) pilskalns	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Mazajos Muceniekos pie Kurtoša ezera	
1933	valsts nozīmes	Arheoloģija	Kristapēnu senkapi un apkaime	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Pie Kristapēnu kapsētas	
1935	valsts nozīmes	Arheoloģija	Rušenicas pilskalns	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Rušonas upes labajā krastā	
1936	valsts nozīmes	Arheoloģija	Liepu salas apmetne	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Rušonas ezera Govsaliņā (Liepu salā)	
1937	valsts nozīmes	Arheoloģija	Upurkalns ar akmeni, kulta vieta	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Rušonas ezera Lielajā salā (Upursalā)	
1929	vietējas nozīmes	Arheoloģija	Grebežu senkapi (Maskaļu kalniņš)	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Lejas Grebežos	
6506	valsts nozīmes	Arhitektūra	Rušonas katoļu baznīcas apbūve	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Vecrušonā	18.gs.b. 19.gs
6507	valsts nozīmes	Arhitektūra	Rušonas katoļu baznīca	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Vecrušonā	1766.g 19.gs
6508	valsts nozīmes	Arhitektūra	Klosteris	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Vecrušonā, Rušonu katoļu baznīcas teritorijā	18.gs.b. 19.gs.s.
6509	valsts nozīmes	Arhitektūra	Žogs	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Vecrušonā, Rušonu katoļu baznīcas teritorijā	19.gs.s.
1925	vietējas nozīmes	Arheoloģija	Kastires senkapi	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Kastīre pie Jašas ezera	
1926	vietējas nozīmes	Arheoloģija	Kastires Soda kalns (Lielais kalns, Dārza kalns), soda vieta	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Katīre pie Jašas upes iztekas no Jašas ezera	
1927	valsts nozīmes	Arheoloģija	Kategrades pilskalns (Gordok) –	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Kategrade	
1928	valsts nozīmes	Arheoloģija	Krupenišķu pilskalns (Gorodok)	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Krupenišķi Zalvu ezera A krastā	
1930	valsts nozīmes	Arheoloģija	Ludvigovas senkalpi II	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Ludvigova	
1931	valsts nozīmes	Arheoloģija	Ludvigovas senkapi I (Bogomolkas kalns)	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Ludvigova Stupānu ezera krastā	
1934	valsts nozīmes	Arheoloģija	Pokšānu senkapi	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Pokšāni	
1938	valsts nozīmes	Arheoloģija	Spuldzeņu Melnais kalns, kulta vieta	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Spuldzeņi	

Aizsardz. Nr.	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Datējums
1939	vietējas nozīmes	Arheoloģija	Stupānu senkapi	Riebiņu novads, Rušonas pagasts, Stupāni Meireļa ezera tuvumā	
1924	valsts nozīmes	Arheoloģija	Šnepstu pilskalns (Lielais kalns) ar apmetni	Riebiņu novads, Rušonas pagasts Šnepsti	
6129	valsts nozīmes	Arhitektūra	Pastaru Vējdzirnavas	Riebiņu novads, Stabulnieku pagasts Dravniekos	1891.g.

4.pielikums Bijušo saimniecisko teritoriju, ēku un būvju degradētās teritorijas

N.p.k.	Kadastra Nr.	Adrese	Zemes vienības statuss	Īpašuma nosaukums	Īpašnieka statuss	Degradētās teritorijas platība, ha
1.	76700120155	Jaunpole	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Jaunpole	fiziska persona	0.1
2.	76700120024	Bez adreses	nekustamais īpašums	Anatpole	fiziska persona	0.2
3.	76700120281	Bez adreses	zeme zemes reformas pabeigšanai	Bez adreses	nav noteikts	0.2
4.	76700130090	Ferma	nekustamais īpašums	Ferma	valsts	0.5
5.	76700120265	Bez adreses	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adreses	fiziska persona	0.2
5.	76700120097	Bez adreses	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adreses	fiziska persona	0.1
6.	76700070144	Liepkalni	rezerves zemes fonds	Liepkalni	pašvaldība	1
7.	76700070366	Bez adreses	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adreses	fiziska persona	0.2
8.	76700070101	Kamenka	nekustamais īpašums	Akmeņmājas	fiziska persona	0.7
9.	76700070101	Kamenka	nekustamais īpašums	Akmeņmājas	fiziska persona	0.3
10.	76700070100	Kamenka	nekustamais īpašums	Akmeņmājas	fiziska persona	0.6
11.	76700070113	Bez adreses	zemes lietojums	Bez adreses	fiziska persona	0.1
12.	76700110247	Bez adreses	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adreses	fiziska persona	0.1
13.	76700090041	.	nekustamais īpašums	Birzes	fiziska persona	0.1
14.	76700070254	Pakalni	nekustamais īpašums	Pakalni	fiziska persona	0.1
15.	76700080130	Lesnoje	nekustamais īpašums	Lesnoje	fiziska persona	0.3
16.	76700030087	Bez adreses	rezerves zemes fonds	Bez adreses	pašvaldība	2.1
17.	76700030106	Makši	nekustamais īpašums	Makši	fiziska persona	0.3
18.	76700010021	Bez adreses	nekustamais īpašums	Gailīši I	fiziska persona	0.8
18.	76700010183	Bez adreses	rezerves zemes fonds	Bez adreses	pašvaldība	0.7
19	76700010180	pašvaldības zeme	pašvaldībai piekritīgā zeme	pašvaldības zeme	pašvaldība	0.4
19.	76700010337	Bez adreses	zeme zemes reformas pabeigšanai	Bez adreses	nav noteikts	0.6
19.	76700010205	Bez adreses	pašvaldībai piekritīgā zeme	Ceļš Pizāni - Ivanāni	pašvaldība	0.1
20.	76620080062	Plūdoņi	nekustamais īpašums	Plūdoņi	fiziska persona	0.9
21.	76760040368	Salnas	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Salnas	fiziska persona	0.3
22.	76760040429	Ornīši, izkomplektētā ferma	rezerves zemes fonds	Ornīši, izkomplektētā ferma	pašvaldība	1.5
23.	76760040381	s.Sudari, izkomplektētā kalte	rezerves zemes fonds	s.Sudari, izkomplektētā kalte	pašvaldība	0.9

N.p.k.	Kadastra Nr.	Adrese	Zemes vienības statuss	Īpašuma nosaukums	Īpašnieka statuss	Degradētās teritorijas platība, ha
24	76760040416	Silajāņi, izkomplektētā noliktava	rezerves zemes fonds	Silajāņi, izkomplektētā noliktava	pašvaldība	0.4
25.	76760040367	Mega	nekustamais īpašums	Mega	juridiska persona	0.5
26.	76760040374	Bez adreses	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adreses	pašvaldība	0.3
27.	76760040386	Silajāņu Ainavas	pašvaldībai piekritīgā zeme	Silajāņu Ainavas	pašvaldība	0.3
28.	76760040453	Vientuļnieki	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vientuļnieki	fiziska persona	1.7
29.	76760040066	Leidumi	nekustamais īpašums	Leidumi	fiziska persona	1.9
29.	76760040445	Izkomplektētā ferma	rezerves zemes fonds	Izkomplektētā ferma	pašvaldība	0
29	76760040340	ceļš Antāni-Paļša	pašvaldībai piekritīgā zeme	ceļš Antāni-Paļša	pašvaldība	0.1
29.	76760040362	s.Antāni, izkomplektētā ferma	rezerves zemes fonds	s.Antāni, izkomplektētā ferma	pašvaldība	0.2
29.	76760040444	Mega	nekustamais īpašums	Mega	juridiska persona	0.8
30.	76760010204	Bez adreses	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Lazdas	fiziska persona	0.6
31	76620050354	Ābeļdārzs	zemes lietojums	Ābeļdārzs	pašvaldība	0.1
32	76620070268	Bez adreses	nekustamais īpašums	Zaubēni	fiziska persona	0.8
32.	76620070321	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldībai piekritīgā zeme	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldība	0.1
33.	76620070273	Bez adreses	nekustamais īpašums	Zaubēni	fiziska persona	0.1
34.	76620070111	Priedeskalns	nekustamais īpašums	Priedeskalns	fiziska persona	0.5
35.	76620040098	Amālija	nekustamais īpašums	Amālija	fiziska persona	0.5
35.	76620040135	Lielie Rumpi	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Lielie Rumpi	juridiska persona	1.5
36.	76620010227	Kalnacki	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Kalnacki	juridiska persona	1.5
37.	76620010232	Bez adreses	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adreses	fiziska persona	0.7
38.	76620010119	Bez adreses	nekustamais īpašums	Zeltiņi	fiziska persona	0.3
39.	76620010315	Vizbuļi	nekustamais īpašums	Vizbuļi	fiziska persona	0.4
39.	76620010300	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldībai piekritīgā zeme	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldība	0
40.	76620050403	Aizupieši	nekustamais īpašums	Cūku audzēšanas komplekss	juridiska persona	0.7

N.p.k.	Kadastra Nr.	Adrese	Zemes vienības statuss	Īpašuma nosaukums	Īpašnieka statuss	Degradētās teritorijas platība, ha
41.	76760020180	Bez adrese	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adrese	fiziska persona	0.1
42.	76760020180	Bez adrese	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adrese	fiziska persona	0.3
43.	76760020251.		pašvaldībai piekritīgā zeme	.	fiziska persona	0.3
44.	76760020285	pašv.piekrit.zeme	zemes lietojums	pašv.piekrit.zeme	pašvaldība	0.2
45.	76760010023	Bez adrese	nekustamais īpašums	Akmeņsalas	fiziska persona	1.5
46.	76760020035	Vilcāni	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Vilcāni	fiziska persona	1.3
47.	76800040433.		pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adrese	fiziska persona	1.6
48.	76800040434.		pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adrese	fiziska persona	0.4
49.	76800040470	Mūsmājas	zemes lietojums	Mūsmājas	fiziska persona	0.8
50.	76800040430	Silmala	nekustamais īpašums	Silmala	fiziska persona	0.2
51.	76800040379	Vērdiņi	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vērdiņi	fiziska persona	0.2
52.	76800040438	Straume	nekustamais īpašums	Straume	fiziska persona	0.5
53.	76800040136	Grandāni	nekustamais īpašums	Grandāni	fiziska persona	0.5
54.	76800030085	Akmeņkalni	nekustamais īpašums	Akmeņkalni	fiziska persona	0.5
54.	76800030024	Bez adrese	nekustamais īpašums	Apšukalns	fiziska persona	0.7
55.	76800030245	Meža-Trūpu s.	pašvaldībai piekritīgā zeme	Meža-Trūpu s.	nav noteikts	1.4
56.	76800030195	Mežmalmājas	nekustamais īpašums	Mežmalmājas	fiziska persona	0.8
57.	76800030277	Kļavas	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Kļavas	fiziska persona	0.6
58.	76800030165	Plienkalni	nekustamais īpašums	Sokolki	fiziska persona	1.9
59.	76800020087	Akācijas	nekustamais īpašums	Akācijas	fiziska persona	0.7
60.	76800020348	Ieviņas	nekustamais īpašums	Ieviņas	fiziska persona	0
60.	76800020473	Bez adrese	zeme zemes reformas pabeigšanai	Bez adrese	nav noteikts	0.5
61.	76480040106	Bez adrese	nekustamais īpašums	Sapnis	fiziska persona	0.1
62.	76480040288	Avoti	pašvaldībai piekritīgā zeme	Avoti	pašvaldība	0.9
62.	76480040275	pag.ceļš Lomi-Makarovka	pašvaldībai piekritīgā zeme	pag.ceļš Lomi-Makarovka	pašvaldība	0
63.	76480040291	Vairogs	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vairogs	fiziska persona	2
64.	76480040291	Vairogs	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vairogs	fiziska persona	0.6
65.	76480040248	Skabu Mājas	nekustamais īpašums	Skabu Mājas	fiziska persona	0.1
65.	76480040230	Avoti	nekustamais īpašums	Avoti	fiziska persona	0.1

N.p.k.	Kadastra Nr.	Adrese	Zemes vienības statuss	Īpašuma nosaukums	Īpašnieka statuss	Degradētās teritorijas platība, ha
66.	76480030282	Tumani	nekustamais īpašums	Tumani	fiziska persona	0.1
66.	76480030314	Tumani	nekustamais īpašums	Tumani	fiziska persona	0.4
67.	76480030015	Bez adreses	nekustamais īpašums	Tropu Bērziņi	fiziska persona	0.4
68.	76480030254	Bez adreses	nekustamais īpašums	Apsītes	fiziska persona	0.6
68.	76480030083	.	pašvaldībai piekritīgā zeme	.	fiziska persona	0.8
69.	76480030241	Bez adreses	nekustamais īpašums	Soboļevka	fiziska persona	0.3
70.	76480030241	Bez adreses	nekustamais īpašums	Soboļevka	fiziska persona	0.1
71.	76480020295	Sauleskalni	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Sauleskalni	fiziska persona	0.7
72.	76480020295	Sauleskalni	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Sauleskalni	fiziska persona	0.3
73.	76480020551	Vairogs	nekustamais īpašums	Vairogs	fiziska persona	0.2
74.	76480020084	Gribolva	nekustamais īpašums	Gribolva	fiziska persona	0.2
75.	76480020616	Bez adreses	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adreses	pašvaldība	0.5
76.	76480020560	Vairogs	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vairogs	fiziska persona	0.7
77.	76480020560	Vairogs	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Vairogs	fiziska persona	0.3
78.	76480020607	Liepu iela 21A	pašvaldībai piekritīgā zeme	Dārzkopība	fiziska persona	0.2
79.	76480020602	Zemzari	nekustamais īpašums	Zemzari	fiziska persona	0.2
80.	76480020148	.	pašvaldībai piekritīgā zeme	Ošupes iela 5	pašvaldība	0.5
81.	76480020570	Pag.ceļš Ošupe- atkritumu izgāztuve	pašvaldībai piekritīgā zeme	Pag.ceļš Ošupe- atkritumu izgāztuve	pašvaldība	0
81.	76480020148	.	pašvaldībai piekritīgā zeme	Ošupes iela 5	pašvaldība	0.1
82.	76480020207	Ošupes iela 4A	valstij piekritīgā zeme	Ošupes iela 5	pašvaldība	0.1
83.	76480020119	Bez adreses	nekustamais īpašums	Strautiņi	fiziska persona	0.3
84.	76480010089	Bez adreses	nekustamais īpašums	Līčupes	fiziska persona	0.2
85.	76780050108	Ceriņi	nekustamais īpašums	Ceriņi	fiziska persona	0.6
86.	76780030197	Pavasara Mājas	nekustamais īpašums	Pavasara Mājas	juridiska persona	0.4
87.	76780030540	Melnbārži	nekustamais īpašums	Melnbārži	fiziska persona	1.8
87.	76780030226	Bez adreses	nekustamais īpašums	Matīsi	fiziska persona	0
88.	76780030019	Liepiņas	nekustamais īpašums	Liepiņas	fiziska persona	0.4
88.	76780030098	Zeimuļi-I	nekustamais īpašums	Zeimuļi-I	fiziska persona	0.5
89.	76780030035	Pavasara Mājas	nekustamais īpašums	Pavasara Mājas	juridiska persona	1.6
90.	76780030369	Ceriņi	nekustamais īpašums	Ceriņi	fiziska persona	0.1

N.p.k.	Kadastra Nr.	Adrese	Zemes vienības statuss	Īpašuma nosaukums	Īpašnieka statuss	Degradētās teritorijas platība, ha
91.	76780030396	s.Seļi	zeme zemes reformas pabeigšanai	s.Seļi	nav noteikts	1.4
92.	76780060009	Bez adreses	nekustamais īpašums	Ūzuli	fiziska persona	0.1
92.	76780060086	s.Bernāni	zeme zemes reformas pabeigšanai	s.Bernāni	nav noteikts	0.3
93.	76780010030	Bez adreses	nekustamais īpašums	Ezermājas	fiziska persona	0.4
93.	76780010162	s.Broki 2	zeme zemes reformas pabeigšanai	s.Broki 2	nav noteikts	0.3
94.	76780010150	Bez adreses	nekustamais īpašums	Saulgoži	fiziska persona	0.1
94.	76780010181	Zemītes	nekustamais īpašums	Zemītes	juridiska persona	2
95.	76700150025	Elīnas	nekustamais īpašums	Elīnas	juridiska persona	0.1

5. pielikums Degradētās teritorijas – nerekultivētie derīgo izrakteņu ieguves karjeri

Nr	Kadastra nr.	Adrese	ZS statuss	Nosaukums	Statuss	Platība, ha
1	76700120164	Grants Karjers Kropova	nekustamais īpašums	Grants Karjers Kropova	juridiska persona	2.6
1	76700120163	Bez adrese	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adrese	pašvaldība	0.2
2	76700120116	Muižas Karjers	nekustamais īpašums	Muižas Karjers	juridiska persona	0.1
3	76700110125	Bez adrese	zeme, par kuru pieņemti zemes komisiju atzinumi par īpašuma tiesību atjaunošanu	Bez adrese	fiziska persona	0
3	76700110122	.	zemes lietojums	SIA Tauma-Eikša	juridiska persona	0.7
4	76700110364	P 62	valstij piekritīgā zeme	P 62	valsts	0
4	76700110326	SIA Tauma-Eikša	zemes lietojums	SIA Tauma-Eikša	juridiska persona	0.1
5	76700110389	zeme zemes reformas pabeigšanai	rezerves zemes fonds	zeme zemes reformas pabeigšanai	fiziska persona	0.3
6	76700070093	Akmentiņi	nekustamais īpašums	Akmentiņi	fiziska persona	0.4
7	76700080083	Andreji	nekustamais īpašums	Andreji	fiziska persona	0.5
7	76700080048	.	nekustamais īpašums	Urmi	fiziska persona	0.1
7	76700080163	Bez adrese	pašvaldībai piekritīgā zeme	Bez adrese	pašvaldība	0.4
8	76700080104	Upītes	nekustamais īpašums	Upītes	fiziska persona	0.5
8	76700080048	.	nekustamais īpašums	Urmi	fiziska persona	0.2
9	76700040136	Svaļbu smilts grants atradnes	nekustamais īpašums	Svaļbu smilts grants atradnes	pašvaldība	1.5
9	76700040074	Bez adrese	nekustamais īpašums	Silvas	fiziska persona	0.1
10	76700010049	Sendienas	nekustamais īpašums	Sendienas	fiziska persona	0.2
10	76700040054	Grants Karjers Kankuļi	nekustamais īpašums	Grants Karjers Kankuļi	juridiska persona	7.3
11	76700050127	Kumelītes	nekustamais īpašums	Kumelītes	fiziska persona	0
11	76700050125	Stupānu karjers	nekustamais īpašums	Stupānu karjers	juridiska persona	3.3
12	76700050120	Stulpeņi	nekustamais īpašums	Stulpeņi	fiziska persona	0.3
12	76700050133	Bez adrese	pašvaldībai piekritīgā zeme	Eisāgi-Stupāni 4100x19	pašvaldība	0
13	76700050102	Bez adrese	pašvaldībai piekritīgā zeme	Stupāni-Ludvigova 980x12	pašvaldība	0

Nr	Kadastra nr.	Adrese	ZS statuss	Nosaukums	Statuss	Platība, ha
13	76700050184	ceļš Stupāni-Eisāgi	pašvaldībai piekritīgā zeme	ceļš Stupāni-Eisāgi	pašvaldība	0
13	76700050132	Bez adreses	nekustamais īpašums	Stulpeņi	fiziska persona	4.8
14	76700050184	ceļš Stupāni-Eisāgi	pašvaldībai piekritīgā zeme	ceļš Stupāni-Eisāgi	pašvaldība	0
14	76700050129	Kumelītes	nekustamais īpašums	Kumelītes	fiziska persona	1
15	76620020119	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldībai piekritīgā zeme	Riebiņu pašvaldības ceļi	pašvaldība	0
15	76620020089	Purvīši	nekustamais īpašums	Purvīši	juridiska persona	0.9
16	76800040098	.	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	.	fiziska persona	0
16	76800040296	Silpuresnes	nekustamais īpašums	Silpuresnes	fiziska persona	1.6
16	76800040134	Līdumnieki	nekustamais īpašums	Līdumnieki	fiziska persona	0.5
17	76800030051	Madaras	nekustamais īpašums	Madaras	fiziska persona	0
17	76800030010	Kastaņu Mājas	nekustamais īpašums	Kastaņu Mājas	fiziska persona	0.1
17	76800030220	karjers Pastari	pašvaldībai piekritīgā zeme	karjers Pastari	pašvaldība	0.3
17	76800030250	Kastaņu Mājas	nekustamā īpašuma tiesisks valdījums	Kastaņu Mājas	fiziska persona	1
18	76480020576	Bullji	nekustamais īpašums	Bullji	juridiska persona	1.5
19	76480020281	Bez adreses	nekustamais īpašums	Krūmiņi	fiziska persona	0.8
19	76480020576	Bullji	nekustamais īpašums	Bullji	juridiska persona	0.1
20	76780050100	Salenieku Karjeri	nekustamais īpašums	Salenieku Karjeri	pašvaldība	4.5
21	76780030040	Donāti	nekustamais īpašums	Donāti	fiziska persona	0
21	76780030042	Donāti	nekustamais īpašums	Donāti	fiziska persona	0
21	76780030196	Kaļķīši	nekustamais īpašums	Kaļķīši	fiziska persona	1
21	76780030416	ceļš Kapenieki	pašvaldībai piekritīgā zeme	ceļš Kapenieki	pašvaldība	0
22	76760040202	Bez adreses	nekustamais īpašums	Liras	fiziska persona	0.1
22	76760040315	Silajāņu karjeri	pašvaldībai piekritīgā zeme	Silajāņu karjeri	pašvaldība	0.6